

ZBIORCZY RAPORT Z EWALUACJI I BADAŃ LGD „PUSZCZA BIAŁOWIESKA”

- I. Ewaluacja działań Lokalnej Grupy Działania – Puszcza Białowieska.***
 - 1. Metodologia.***
 - 2. Badanie liderów.***
 - 3. Badanie wnioskodawców.***
 - 4. Wnioski.***
 - 5. Rekomendacje.***

- II. Badania diagnostyczne mieszkańców obszaru LGD.***
 - 1. Metodologia.***
 - 2. Badanie mieszkańców.***
 - 3. Wnioski.***
 - 4. Rekomendacje.***

- III. Wnioski i prognozy wynikające z Oceny Zasobów Pomocy Społecznej dotyczące gmin wchodzących w skład LGD „Puszcza Białowieska”, Anna Tomulewicz, ROPS Białystok.***

- IV. Raport z badań własnych dotyczących Planu komunikacji LGD "Puszcza Białowieska".***

- V. Wyniki badania aktywności organizacji pozarządowych działających na obszarze LGD „PB”.***

Hajnówka, listopad 2015r.

EWALUACJA DZIAŁAŃ

Lokalnej Grupy Działania – Puszcza Białowieska

RAPORT Z BADAŃ

Białystok, czerwiec 2015

**Raport z badania został przygotowany przez Zespół badawczy Ośrodka Wspierania Organizacji
Pozarządowych w składzie:**

Krzysztof Leończuk

Karolina Poczykowska

Marta Reduta – Pieczywek

Ewa Jasińska

Sylwestra Borowczyk

Iwona Zaborowska

Zamawiający:

Lokalna Grupa Działania „Puszcza Białowieska”

ul. A. Zina 1

17 – 200 Hajnówka

NIP 6030028845

REGON 200080369

Biuro: ul. Parkowa 3

17 – 200 Hajnówka

Wykonawca badania:

Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych

ul. Ks. Abramowicza 1; 15-872 Białystok

Telefon / faks: 85 7322 846

e-mail: biuro@owop.org.pl

ww.owop.org.pl

Spis treści

I. METODOLOGIA.....	5
II. BADANIE LIDERÓW	6
1. Diagnoza społeczno – gospodarcza obszaru	6
2. Pogłębiona analiza potencjału w obszarach rynek pracy i integracja społeczna	36
3. Ocena działalności Lokalnej Grupy Działania	47
III. BADANIE WNIOSKODAWCÓW	52
1. Ocena wnioskodawcy	54
2. Diagnoza społeczno – gospodarcza obszaru	66
IV. WNIOSKI:.....	81
V. REKOMENDACJE:	82

I. METODOLOGIA

Celem badania jest przeprowadzenie elementów diagnozy społecznej obszaru 11 gmin skupionych w Lokalnej Grupie Działania – Puszcza Białowieska. Opracowana diagnoza może posłużyć przygotowaniu Strategii Działania LGD na lata 2014 – 2020.

Celem szczególnym badań przeprowadzonych w społecznościach lokalnych jest:

- poznanie opinii liderów gmin zrzeszonych w LGD Puszcza Białowieska na temat kluczowych kwestii związanych z jakością życia i kierunkami rozwoju ich gminy i obszaru LGD;
- poznanie opinii beneficjentów na temat dotychczasowej współpracy z LGD i sytuacji społeczno – gospodarczej obszaru oraz potencjalnych kierunków rozwoju;
- zebranie propozycji inicjatyw lokalnych, które mogłyby się potencjalnie wpisywać w przygotowywaną strategię rozwoju LGD – Puszcza Białowieska.

Diagnoza została opracowana metodą oddolną przy wsparciu eksperckim. W badaniach terenowych posłużono się zarówno metodami ilościowymi, jak i jakościowymi.

Badania terenowe zostały poprzedzone **badaniem Desk Research** (jakościowa analiza treści danych zastanych), w ramach którego analizie poddano dokumenty strategiczne i opracowania.

W badaniach terenowych proponujemy zastosowanie następujących technik badawczych:

- **Standaryzowane kwestionariusze wywiadu (PAPI)** – zastosowane do zebrania danych na temat oceny realizacji inicjatyw i sytuacji społeczno – gospodarczej regionu LGD – Puszcza Białowieska. Badanie zostało zrealizowane metodą ilościową z wykorzystaniem techniki PAPI (Pen and Paper Interview); przeprowadzone na próbie dotychczasowych projektodawców – 55 wywiadów. PAPI jest to tradycyjna technika używana przy realizacji badań ilościowych, polegająca na przeprowadzaniu wywiadów z respondentami z wykorzystaniem papierowego kwestionariusza wywiadu przez odpowiednio wyszkolonych ankieterów. Zaletą tej techniki jest skuteczność w dotarciu do specyficznych grup docelowych, w tym wypadku dotychczasowych projektodawców. Celem jest badanie trwałości rezultatów oraz ocena działania LGD Puszcza Białowieska.
- **Wywiady kwestionariuszowe z liderami gmin – 35 wywiadów** – wójtowie, burmistrzowie na temat dotychczasowych działań oraz ich wpływu na społeczność lokalną (charakter ewaluacji ex – post) oraz rekomendacji do strategii LGD na lata 2014 -2020.

Badanie zostało przeprowadzone w okresie marzec - czerwiec 2015

II. BADANIE LIDERÓW

Badanie miało na celu poznanie opinii liderów gmin zrzeszonych w LGD Puszcza Białowieska na temat kluczowych kwestii związanych z jakością życia i kierunkami rozwoju ich gminy i obszaru LGD Puszcza Białowieska. Jako lokalnych liderów zespół badawczy wytypował przedstawicieli władz lokalnych (np. wójt, burmistrz, sekretarz, członek rady gminy), przedstawicieli organizacji pozarządowych (pracownicy, członkowie i wolontariusze), przedstawicieli duchowieństwa, lokalnych przedsiębiorców oraz sołtysów i sołtyski we wsiach leżących na terenie LGD.

Badanie liderów składało się z następujących części:

I. Diagnoza społeczno – gospodarcza obszaru

- A – Przedsiębiorczość i rynek pracy**
- B – Polityka społeczna i edukacja**
- C – Działania kulturowo - historyczne**
- D – Ochrona środowiska i potencjał przyrodniczy**

II. Pogłębiona analiza potencjału w obszarach rynek pracy i integracja społeczna

- A – Przedsiębiorczość i rynek pracy**
- B – Działania w zakresie ekonomii społecznej**

III. Ocena działalności Lokalnej Grupy Działania

Poniżej przedstawiamy wyniki badań w rozbiciu na poszczególne części

1. Diagnoza społeczno – gospodarcza obszaru

Przedsiębiorczość i rynek pracy

Pierwsze pytanie dotyczyło oceny zadowolenia z działań władz lokalnych i liderów związanych z przedsiębiorczością i rynkiem pracy pod kątem ilości miejsc pracy w gminie zaledwie 8,57% badanych jest bardzo zadowolonych, raczej zadowolonych jest już więcej, bo 25,71%, ani zadowolonych ani niezadowolonych 20%, najwięcej ankietowanych – 31,43% jest raczej niezadowolonych, zdecydowanie niezadowolonych jest 14,29%

Największa ilość respondentów, tj. 40% oceniając zadowolenia z działań władz lokalnych i liderów związanych przedsiębiorczością i rynkiem pracy pod względem zarobków mieszkańców gminy – jest raczej niezadowolonych, 28,57% - prezentuje stanowisko „ ani zadowolonych ani niezadowolonych”, raczej zadowolonych jest 17,14%, zaś zdecydowanie niezadowolonych 14,29%.

5,71% ankietowanych odpowiadając na pytanie o ocenę zadowolenia z działań władz lokalnych i liderów związanych przedsiębiorczością i rynkiem pracy ze szczególnym

uwzględnieniem dostępności dotacji na prowadzenie działalności jest zdecydowanie niezadowolonych, badani prezentujący stanowisko raczej niezadowolonych to 20%, ani zadowoleni ani niezadowoleni to 28,57% respondentów, raczej zadowolonych jest 31,43%, stosunkowo niewiele, tj. 14,29% badanych ocenia poziom zadowolenia jako bardzo zadowolony.

Ponad ¼ badanych (25,71%) odpowiadając na pytanie dotyczące oceny zadowolenia z działań władz lokalnych i liderów związanych przedsiębiorczością i rynkiem pracy w kontekście powstawania nowych miejsc pracy jest raczej zadowolonych, ani zadowolonych ani niezadowolonych jest 17,14%, raczej niezadowolonych 31,43%, 25,71% to zdecydowanie niezadowoleni.

Oceniając stopień zadowolenia z działań władz lokalnych i liderów związanych przedsiębiorczością i rynkiem pracy pod kątem wsparcia dla przedsiębiorców ze strony władz lokalnych aż 40% ankietowanych nie określiło czy są zadowoleni czy też nie, raczej zadowolonych jest 31,43%, bardzo zadowolonych jest 14,29%, niewiele respondentów wybrało odpowiedź „raczej niezadowolony/a” – 8,57%, najmniej – 5,71% jest zdecydowanie niezadowolonych.

Najwięcej badanych, tj. 34,29% odpowiadając na powyższe pytanie uwzględniając głównie fundusze pożyczkowe, banki, izby gospodarcze, inkubatory, agencje rozwoju lokalnego – jest raczej zadowolonych, 28,57% jest ani zadowolonych ani niezadowolonych, raczej niezadowolonych jest 22,86%, zdecydowanie mniej – 8,57% to osoby zdecydowanie niezadowolone, najmniej, bo 5,71% jest osób raczej zadowolonych.

Udzielając odpowiedzi na pytanie związane z oceną zadowolenia z działań władz lokalnych i liderów pod kątem dostępności szkoleń zawodowych – najwięcej ankietowanych – 42,86% jest raczej zadowolonych, 31,43% to ankietowany ani zadowoleni ani niezadowoleni, bardzo zadowolonych jest zaledwie 14,29%, natomiast raczej niezadowolonych jest 11,43%.

Niemal połowa ankietowanych - 40% zapytanych o ocenę zadowolenia z działań władz lokalnych i liderów ze szczególnym uwzględnieniem aktywności zawodowej mieszkańców gminy – jest ani zadowolona ani niezadowolona, dosyć duża grupa respondentów, bo 31,43% jest raczej niezadowolonych, raczej zadowolonych jest 25,71%, natomiast najmniej – 2,86% jest zdecydowanie niezadowolonych.

Oceniając zadowolenie z działań władz lokalnych i liderów związanych przedsiębiorczością i rynkiem pracy pod kątem wsparcia dla rolników aż 45,71% badanych jest raczej zadowolona, 31,43% jest ani zadowolonych ani niezadowolonych, bardzo zadowolonych jest 14,29%, 5,71% to ankietowani, którzy są raczej niezadowoleni, zaledwie 2,86% to zdecydowanie niezadowoleni.

Odpowiadając na pytanie o ocenę zadowolenia z działań władz lokalnych i liderów w zakresie wsparcia tworzenia spółdzielni i grup producenckich tylko 5,71% ankietowanych jest bardzo

zadowolonych, niewiele więcej 11,43% jest raczej zadowolonych, zdecydowanie niezadowolonych jest 14,29%, raczej niezadowolonych to 28,57%, 40% respondentów jest ani zadowolonych ani niezadowolonych.

Identyczny odsetek badanych (po 28,57%) udzielając odpowiedzi na powyższe pytanie ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia dla samozatrudnienia jest raczej niezadowolony oraz ani zadowolony ani niezadowolony, zdecydowanie niezadowolonych jest 17,14%, raczej niezadowolonych 14,29%, najmniej, bo 11,43% to grupa ankietowanych, która jest bardzo zadowolona.

Aż 42,86% ankietowanych oceniając zadowolenie z działań władz lokalnych i liderów związanych z przedsiębiorczością i rynkiem pracy w zakresie wsparcia dla osób odchodzących z rolnictwa – jest ani zadowolona ani niezadowolona, o połowę mniej – 22,86% respondentów jest raczej niezadowolonych, 17,14% jest raczej zadowolonych, 11,43% jest bardzo zadowolonych, niewielki odsetek badanych – 5,71% jest zdecydowanie niezadowolonych.

Najwięcej respondentów, tj. 37,14% zapytanych o ocenę zadowolenia z działań władz lokalnych i liderów pod kątem animowania transgranicznej współpracy gospodarczej – jest ani zadowolona ani niezadowolona, dość wysoki jest odsetek ankietowanych raczej niezadowolonych – 31,43%, raczej zadowolonych jest 17,14%, niewiele, bo 8,57% zapytanych jest bardzo zadowolona, zdecydowanie zadowolonych jest tylko 5,71%.

Zaledwie 8,57% badanych zapytanych o udzielenie odpowiedzi na w/w pytanie, ale już w zakresie wsparcia transgranicznej współpracy gospodarczej np. targi, wizyty studyjne, pomoc w poszukiwaniu rynków zbytu czy kojarzenie kontrahentów – jest bardzo zadowolonych, raczej zadowolonych jest już 22,86% ankietowanych, najwięcej, bo 37,14% jest ani zadowolonych ani niezadowolonych, raczej niezadowolonych jest 14,29%, dosyć dużo jest zdecydowanie niezadowolonych – 17,14%.

Oceniając zadowolenie z działań władz lokalnych i liderów związanych z przedsiębiorczością i rynkiem pracy ze szczególnym uwzględnieniem współpracy instytucji rynku pracy zaledwie 8,57% ankietowanych jest bardzo zadowolona, znacznie więcej respondentów deklaruje się jak raczej zadowolonych – 37,14%, aż ¼ zapytanych, tj. 25,71% jest ani zadowolonych ani niezadowolonych, raczej zadowolonych jest 20%, zaś zdecydowanie niezadowolonych to 8,57%.

Odpowiedzi respondentów na powyższe pytanie, ale już po kątem wsparcia tworzenia miejsc pracy w obszarze turystyki rozkładają się stosunkowo równomiernie – 25,71% badanych jest bardzo zadowolona, 25,71% jest raczej zadowolona, 22,86% jest ani zadowolona ani niezadowolona, 25,71% jest raczej niezadowolonych.

Ponad 1/3 ankietowanych, tj. 37,14% zapytanych o ocenę zadowolenia z działań władz lokalnych i liderów w zakresie wsparcia działań związanych z tworzeniem i promocją produktów lokalnych – jest raczej zadowolonych, bardzo zadowolonych jest 14,29%, 20%

badanych jest ani zadowolona ani niezadowolona, raczej niezadowoleni to 17,14%, zaś zdecydowanie niezadowoleni to 11,43%.

Stosunkowo duży odsetek respondentów, a więc 28,57% oceniających zadowolenie z działań władz lokalnych i liderów związanych z przedsiębiorczością i rynkiem pracy w zakresie „Infrastruktura związana z przedsiębiorczością – inkubatory” jest zdecydowanie niezadowolonych, 28,57% jest raczej niezadowolonych, 34,29% jest ani zadowolonych ani niezadowolonych, niewielka grupa badanych, bo 8,57% jest raczej zadowolona.

Oceniając zadowolenie z działań władz lokalnych i liderów pod kątem „Dostęp do Internetu – gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa”, 42,86% ankietowanych jest raczej zadowolona, bardzo zadowolonych jest 20%, 22,86% zapytanych jest ani zadowolona ani niezadowolona, tylko 11,43% jest raczej niezadowolonych, zaś zdecydowanie niezadowolonych jest zaledwie 2,86%.

25,71% respondentów zapytanych o ocenę zadowolenia z działań władz lokalnych i liderów związanych z przedsiębiorczością i rynkiem pracy ze szczególnym uwzględnieniem kryterium „Dostęp do Internetu-publiczny” jest bardzo zadowolonych, znaczenie więcej, bo już 34,29% jest raczej zadowolonych, ani zadowolonych ani niezadowolonych jest 17,14%, zaś zarówno ankietowanych deklarujących się jako raczej niezadowolonych i zdecydowanie niezadowolonych jest po 11,43%.

Największa grupa badanych tj. 34,29% udzielając odpowiedzi na powyższe pytanie, ale już w zakresie „Dostępność terenów inwestycyjnych” jest raczej zadowolona, ponad ¼ ankietowanych – 28,57% jest ani zadowolona ani niezadowolona, identyczny odsetek zapytanych, tj. po 14,29% przedstawia dwie skrajne odpowiedzi: jest odpowiednio bardzo zadowolonych i zdecydowanie niezadowolonych. Najmniej liczna grupa ankietowanych, a więc 8,57% jest raczej niezadowolona.

Zadowolenie z działań władz lokalnych i liderów związanych przedsiębiorczością i rynkiem pracy (aspekty)

	Aspekty	Bardzo zadowolony/a	Raczej zadowolony/a	Ani zadowolony/a ani niezadowolony/a	Raczej niezadowolony/a	Zdecydowanie niezadowolony/a
1	Ilość miejsc pracy w gminie	8,57%	25,71%	20%	31,43%	14,29%
2	Zarobki mieszkańców gminy	0,00%	17,14%	28,57%	40%	14,29%
3	Dostępność dotacji na prowadzenie działalności gospodarczej	14,29%	31,43%	28,57%	20%	5,71%
4	Powstawanie nowych miejsc pracy	0,00%	25,71%	17,14%	31,43%	25,71%
5	Wsparcie dla przedsiębiorców ze strony władz lokalnych	14,29%	31,43%	40,00%	8,57%	5,71%

6	Dostępność instytucji otoczenia biznesu (fundusze pożyczkowe, banki, izby gospodarcze, inkubatory, agencje rozwoju lokalnego)	5.71%	34.29%	28.57%	22.86%	8.57%
7	Dostępność szkoleń zawodowych	14.29%	42.86%	31.43%	11.43%	0.00%
8	Aktywność zawodowa mieszkańców gminy	0.00%	25.71%	40.00%	31.43%	2.86%
9	Wsparcie dla rolników	14.29%	45.71%	31.43%	5.71%	2.86%
10	Wsparcie tworzenia spółdzielni i grup producenckich	5.71%	11.43%	40.00%	28.57%	14.29%
11	Wsparcie dla samozatrudnienia	11.43%	28.57%	28.57%	14.29%	17.14%
12	Wsparcie dla osób odchodzących z rolnictwa	11.43%	17.14%	42.86%	22.86%	5.71%
13	Animowanie transgranicznej współpracy gospodarczej	8.57%	17.14%	37.14%	31.43%	5.71%
14	Wsparcie transgranicznej współpracy gospodarczej np. targi, wizyty studyjne, pomoc w poszukiwaniu rynków zbytu, kojarzenie kontrahentów	8.57%	22.86%	37.14%	14.29%	17.14%
15	Współpraca instytucji rynku pracy	8.57%	37.14%	25.71%	20.00%	8.57%
16	Wsparcie tworzenia miejsc pracy w obszarze turystyki	25.71%	25.71%	22.86%	25.71%	0.00%
17	Wsparcie działań związanych z tworzeniem i promocją produktów lokalnych	14.29%	37.14%	20.00%	17.14%	11.43%
18	Infrastruktura związana z przedsiębiorczością – inkubatory	0.00%	8.57%	34.29%	28.57%	28.57%
19	Dostęp do internetu – gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa	20.00%	42.86%	22.86%	11.43%	2.86%
20	Dostęp do internetu - publiczny	25.71%	34.29%	17.14%	11.43%	11.43%
21	Dostępność terenów inwestycyjnych	14.29%	34.29%	28.57%	8.57%	14.29%

Kolejne pytanie dotyczyło zmiany sytuacji w ostatnich 6 latach w w/w aspektach. 40% ankietowanych zapytanych jak ich zdaniem na przestrzeni ostatnich 6 lat przedstawia się sytuacja w aspekcie ilości miejsc pracy w gminie uważa, iż się poprawiło, nieco mniej badanych, bo 31,43% uważa, iż sytuacja nie zmieniła się, zaś niemal 1/3 zapytanych (28,57%) twierdzi, iż sytuacja się pogorszyła.

Niemal połowa respondentów, tj.48,57% oceniając zarobki mieszkańców gminy w okresie ostatnich 6 lat uważa, iż sytuacja się nie zmieniła, 28,57% twierdzi, iż sytuacja się pogorszyła, mniej liczna grupa ankietowanych – 22,86% pozytywnie ocenia sytuację.

Oceniając w ostatnich 6 latach dostępność dotacji na prowadzenie działalności gospodarczej znacząca połowa badanych (62,86%) utrzymuje, iż sytuacja się poprawiła, 31,43% uważa, że sytuacja się nie zmieniła, niewielki odsetek ankietowanych, bo 5,71% twierdzi, iż sytuacja się pogorszyła.

Prawie połowa ankietowanych, a zatem 40% zapytana o aspekt powstawania nowych miejsc na przestrzeni ostatnich 6 lat uważa, iż sytuacja się poprawiła, 31,43% twierdzi, iż sytuacja się nie zmieniła, zaś 28,57% spośród badanych uważa, że sytuacja się pogorszyła.

Badani udzielając odpowiedzi na pytanie o ocenę sytuacji jeśli chodzi o aspekt wsparcia dla przedsiębiorców ze strony władz lokalnych biorąc pod uwagę okres 6 lat wstecz, w znacznej mierze, bo 48,57% z nich utrzymuje, iż sytuacja się nie zmieniła, nieco mniej ankietowanych, tj. 45,71% uważa, że sytuacja się poprawiła, niewielki odsetek respondentów twierdzi, iż sytuacja się pogorszyła.

Oceniając aspekt "Fundusze pożyczkowe, banki, izby gospodarcze, inkubatory, agencje rozwoju lokalnego" na przestrzeni ostatnich 6 lat ponad połowa ankietowanych, a więc 60% sądzi, że sytuacja nie uległa zmianie, 37,14% uważa, iż sytuacja się poprawiła, niewielka grupa badanych – 2,86% twierdzi natomiast, iż sytuacja uległa pogorszeniu.

Aż 60% respondentów uważa, iż w aspekcie dostępności szkoleń zawodowych w ciągu ostatnich 6 lat sytuacja się poprawiła, zaś 40% zapytanych twierdzi, iż nie odnotowała w tej dziedzinie zmian.

Ponad połowa ankietowanych, tj. 54,29% sądzi, iż na przestrzeni ostatnich 6 lat aktywność zawodowa mieszkańców nie zmieniła się, 31,43% uważa, iż poprawiła się, zaś 14,29% z nich uważa, że uległa pogorszeniu.

Aż 54,29% spośród badanych uważa, iż w okresie ostatnich 6 lat w aspekcie „Wsparcie dla rolników” sytuacja nie uległa zmianie, 40% z nich twierdzi, iż zmieniła się na korzyść, zaś niewielki odsetek sądzi, iż sytuacja uległa pogorszeniu.

Niemalże $\frac{3}{4}$ zapytanych (71,43%) twierdzi, iż w ciągu ostatnich 6 lat w zakresie wsparcia i tworzenia spółdzielni i grup producenckich sytuacja nie uległa zmianie, 17,14% uważa, że uległa pogorszeniu, natomiast 11,43% utrzymuje, iż uległa poprawie

Poddając ocenie aspekt wsparcia dla samozatrudnienia, biorąc pod uwagę okres 6 lat wstecz, 57,14% respondentów nie odnotowała zmian, 40% z nich sądzi, iż sytuacja uległa poprawie, zaś niewielki odsetek badanych, tj. 2,86% uważa, że nastąpiła zmiana się na gorsze.

Aż 65,71% ankietowanych zapytanych o ocenę sytuacji w zakresie wsparcia dla odchodzących z rolnictwa na przestrzeni ostatnich 6 lat twierdzi, iż nie zauważyła żadnych zmian, 28,57% z nich sądzi, iż sytuacja uległa zmianie na korzyść, zaś 5,71% badanych uważa, że sytuacja się pogorszyła.

Oceniając aspekt „Animowanie transgranicznej współpracy gospodarczej” w przeciągu ostatnich 6 lat aż połowa respondentów (51,43%) nie zauważyła żadnych zmian, 34,29% z nich sądzi, iż sytuacja uległa poprawie, zaś 14,29% odpowiedziała, że zmieniła się na gorsze.

Odpowiadając na pytanie o ocenę aspektu „Wsparcie transgranicznej współpracy gospodarczej np. targi, wizyty studyjne, pomoc w poszukiwaniu rynków zbytu, kojarzenie kontrahentów” biorąc pod uwagę okres ostatnich 6 lat – taki sam odsetek badanych sądzi, iż sytuacja się poprawiła oraz, iż nie uległa zmianie – po 42,86%, zaś 14,29% z nich twierdzi, że sytuacja uległa pogorszeniu.

W przypadku „Współpracy instytucji rynku pracy” w okresie ostatnich 6 lat niewielka grupa respondentów, tj. 5,71% uważa, że sytuacja się pogorszyła, 37,14% sądzi, że uległa poprawie, zaś największy odsetek badanych, a więc 57,14% nie odnotował zmian na lepsze ani na gorsze.

Ponad połowa ankietowanych oceniających aspekt wsparcia tworzenia miejsc pracy w obszarze turystyki na przestrzeni ostatnich 6 lat uważa, iż sytuacja poprawiła się, zaś 48,57% z nich sądzi, że nie zaszły w tym obszarze żadne zmiany.

Największy odsetek respondentów zapytanych o ocenę wsparcia działań związanych z tworzeniem i promocją produktów lokalnych w okresie ostatnich 6 lat, tj. 54,29% uważa, że sytuacja nie uległa zmianie, nieco mniej, bo 42,86% uważa, iż uległa poprawie, zaś 2,86% twierdzi, iż sytuacja uległa pogorszeniu.

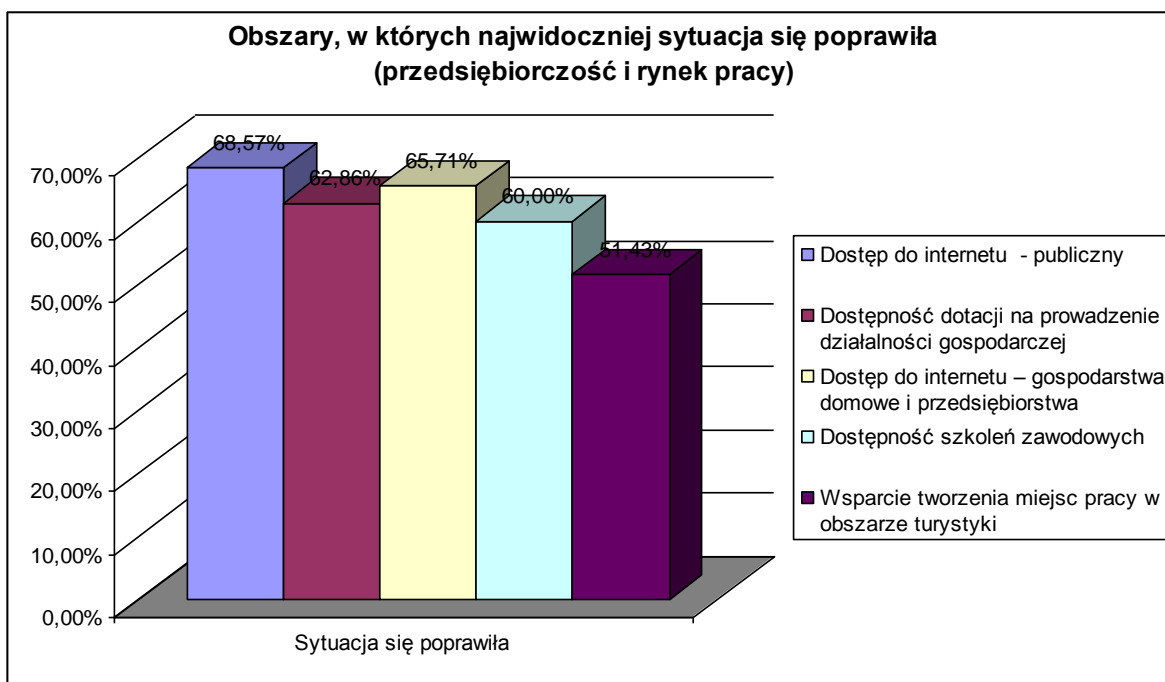
Oceniając aspekt „Infrastruktura związana z przedsiębiorczością – inkubatory” w okresie na 6 lat wstecz niemalże ¾ ankietowanych (74,29%) nie odnotowała zmian ani na lepsze ani na gorsze, 14,29% sądzi, że uległa zmianie na niekorzyść, zaś 11,43% twierdzi, że zmieniła się na korzyść.

Aż 65,71% badanych oceniających jak zmienił się w przeciągu ostatnich 6 lat dostęp do Internetu – w zakresie gospodarstw domowych i przedsiębiorstw – uważa, iż w tym aspekcie nastąpiła zmiana na korzyść, zaś 34,29% nie zauważyła żadnych zmian.

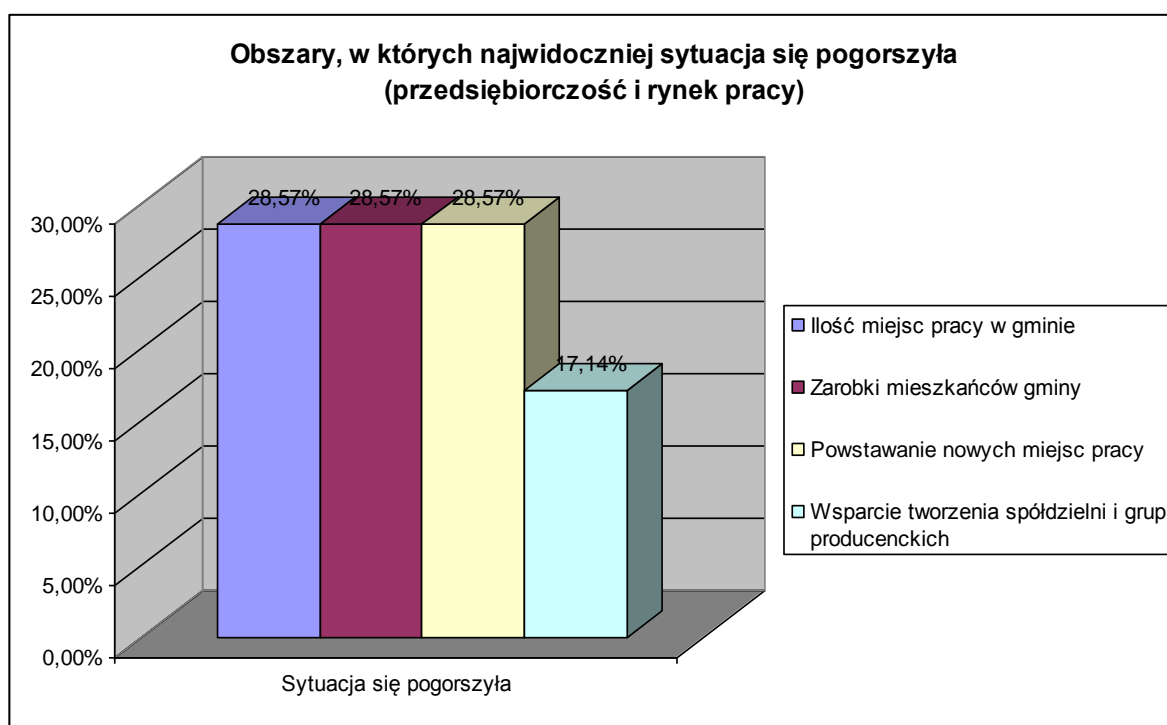
Ponad połowa respondentów, tj. 68,57% poddających ocenie aspekt „Dostęp do Internetu – publiczny” na przestrzeni ostatnich 6 lat sądzi, iż pod tym względem sytuacja się poprawiła, 28,57% twierdzi, że sytuacja nie uległa zmianie, niewielki odsetek 2,86% uważa, że uległa pogorszeniu.

Odpowiadając na pytanie o ocenę kategorii „Dostępność terenów inwestycyjnych” w ciągu ostatnich 6 lat największa grupa badanych – 48,57% sądzi, iż sytuacja nie uległa zmianie, 42,86% uważa, iż nastąpiła zmiana na korzyść, zaś 8,57% twierdzi, iż nastąpiło pogorszenie.

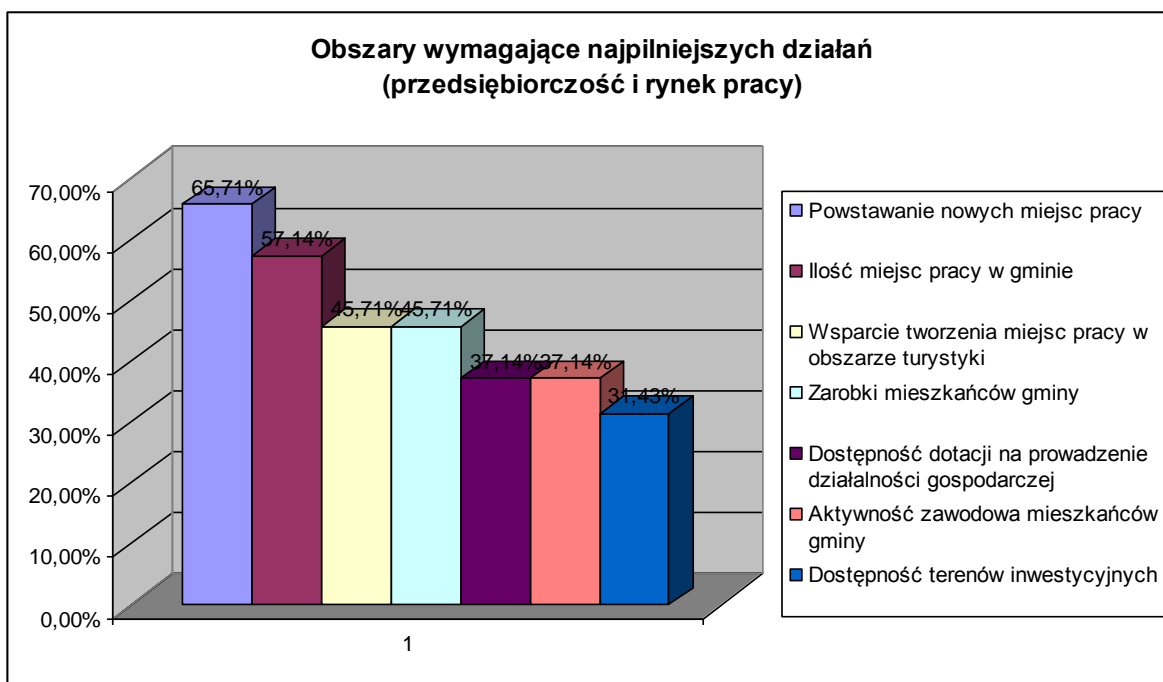
Podsumowując należy stwierdzić, iż obszary w których sytuacja o ostatnich latach się poprawiła według liderów lokalnych przedstawia wykres poniżej:

Natomiast tabela druga pokazuje obszary, w których sytuacja się pogorszyła:

Badani zostali także zapytani o wskazanie pięciu aspektów związanych z przedsiębiorczością i rynkiem pracy, które spośród wcześniej wymienionych wymagają najpilniejszych działań. Odpowiedzi przedstawia wykres poniżej.

Są to:

1. Powstawanie nowych miejsc pracy – 65,71%
2. Ilość miejsc pracy w gminie – 57,14%
3. Wsparcie tworzenia miejsc pracy w obszarze turystyki – 45,71%
- Zarobki mieszkańców gminy – 45,71%
4. Dostępność dotacji na prowadzenie działalności gospodarczej – 37,14%
- Aktywność zawodowa mieszkańców gminy – 37,14%
5. Dostępność terenów inwestycyjnych – 31,43%

Respondenci zostali także proszeni o uzasadnienie swoich odpowiedzi. Badani wskazywali między innymi na:

- Wsparcie dla przedsiębiorców tworzących miejsca pracy, np. obniżenie stawek podatku od nieruchomości.
- Tworzenie spółdzielni producenckich, spółdzielni socjalnych daje możliwość wsparcia ze strony władz.
- Nowe miejsca pracy poprawią sytuację materialną mieszkańców przy wykorzystaniu walorów przyrodniczych gminy i publicznym dostępie do nowych mediów
- Ilość miejsc pracy, zwiększenie zarobków mieszkańców, wsparcie dla prężnej grupy rolników oraz działalności agroturystycznej a także dostęp do terenów inwestycyjnych pozwoli na zdecydowany wzrost gospodarczy i rozwój gminy
- W gminie brakuje miejsc pracy i alternatywnych źródeł dochodu poza rolnictwem.
- Transgraniczna współpraca to szansa na nowe miejsca pracy
- Z uwagi na charakter gminy należy wspierać działania gminy oraz podmiotów prywatnych w obszarze turystyki

- Za rozwojem gospodarczym idzie rozwój społeczny. Pomoc dla osób samozatrudniających się, przedsiębiorców wpłynie na rozwój gminy
- Rozwój gospodarczy warunkuje pozostałe aspekty rozwoju społecznego. Ponieważ opiera się o lokalne surowce gospodarcze. W obliczu braku ich udostępniania konieczna jest reorganizacja gospodarki od podstaw: stworzenie obszarów inwestycyjnych z inkubatorami przedsiębiorczości skoordynowana z działaniami szkoleniowymi i wsparciem kreatywnych dla osób samozatrudniających się. Kluczowa jest współpraca gospodarcza z Republiką Białorusi w wymiarze lokalnym - swobodna wymiana towarowa w obszarze Puszczy Białowieskiej.
- Najpilniejszych działań wymagają obszary związane z bezrobociem i dużą skalą osób objętych pomocą społeczną

Polityka społeczna i edukacja

Ponad połowa respondentów (57,14%) zapytanych o ocenę zadowolenia z działań władz lokalnych i liderów związanych z polityką społeczną i edukacją w gminie w zakresie wsparcia materialnego dla osób ubogich sądzi, iż jest raczej zadowolonych, 25,71% z nich nie jest ani zadowolona ani niezadowolona, 14,29% ocenia jak bardzo zadowoleni, niewielki odsetek spośród badanych twierdzi, iż są raczej niezadowoleni.

Oceniając zadowolenie z działań władz lokalnych i liderów związanych z polityką społeczną i edukacją w kontekście „Wsparcie dzieci z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych np. zajęcia w świetlicy, pomoc w odrabianiu lekcji, obiady w szkole” 57,14% ankietowanych określa jako raczej zadowolonych, bardzo zadowolonych jest 22,86%, 11,43% badanych jest ani zadowolonych ani niezadowolonych, zaś raczej niezadowolonych jest 8,57%.

28,57% ankietowanych zapytanych o ocenę zadowolenia z działań władz lokalnych i liderów związanych z polityką społeczną i edukacją w gminie ze szczególnym uwzględnieniem kategorii „Wsparcie specjalistyczne dla osób ubogich – psycholog, pracownik socjalny, szkolenia integracyjne świadczone przez ośrodek pomocy społecznej” – jest raczej zadowolonych, bardzo zadowolonych jest 22,86%, tyle samo, bo 22,86% badanych deklaruje, iż są ani zadowoleni ani niezadowoleni, raczej niezadowolonych to 17,14%, zaś 8,57% z nich uważa, iż jest zdecydowanie niezadowolona.

Odsetek respondentów bardzo zadowolonych z działań władz lokalnych i liderów związanych z polityką społeczną i edukacją w gminie w zakresie „ wsparcie w tworzeniu podmiotów ekonomii społecznej np. spółdzielni socjalnych” jest niewielki i wynosi 5,71%, tyle samo, tj. 5,71% jest raczej zadowolonych, aż 40% jest ani zadowolonych ani niezadowolonych, zaś raczej niezadowolonych jest ¼ badanych - 25,17%, a zdecydowanie niezadowolonych to 22,86%.

Zaledwie 5,71% badanych oceniających zadowolenie z działań władz lokalnych i liderów związanych z polityką społeczną i edukacją w gminie pod kątem tworzenia i funkcjonowania Centrów Integracji Społecznej – jest bardzo zadowolona, niemal połowa ankietowanych (48,57%) jest ani zadowolonych ani niezadowolonych, 28,57% spośród nich jest raczej niezadowolonych, zaś zdecydowanie niezadowoleni to 17,14%.

Udzielając odpowiedzi na w/w pytanie w kontekście tworzenia i funkcjonowania klubów integracji społecznej ponownie odsetek respondentów bardzo zadowolonych jest niewielki i wynosi 5,71%, ponad połowa z nich, tj. 51,43% jest ani zadowolonych ani niezadowolonych, 22,86% z nich jest raczej niezadowolonych, zaś zdecydowanie niezadowoleni to 20%.

Oceniając zadowolenie z działań władz lokalnych i liderów związanych z polityką społeczną i edukacją w gminie ze szczególnym uwzględnieniem oferty spędzania czasu wolnego w gminie, i tu ponownie jak w kilku powyższych pytaniach odsetek bardzo zadowolonych ankietowanych jest niewielki – wynosi 8,57%, jednak raczej zadowolonych jest już 40%, ani zadowolonych ani niezadowolonych jest 28,57%, raczej niezadowoleni to 22,86%.

Niemal połowa ankietowanych, tj. 45,71% oceniających zadowolenie z działań władz lokalnych i liderów związanych z polityką społeczną i edukacją w gminie w zakresie działalności organizacji pozarządowych na terenie gminy – jest raczej zadowolonych, zdecydowanie zadowolonych jest 14,29%, 22,86% jest ani zadowolonych ani niezadowolonych, identyczny odsetek badanych, tj. po 8,57% jest raczej niezadowolonych oraz zdecydowanie niezadowolonych.

Odpowiadając na powyższe pytanie biorąc pod uwagę aktywność społeczną mieszkańców gminy – aż 42,86% ankietowanych jest ani zadowolonych ani niezadowolonych, raczej zadowoleni to 22,86%, raczej niezadowoleni to aż ¼ badanych (25,71%), zaś zdecydowanie niezadowolonych jest 8,57%.

Połowa respondentów, tj. 51,43% oceniając zadowolenie z działań władz lokalnych i liderów związanych z polityką społeczną i edukacją w gminie w zakresie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży jest raczej zadowolona, niewielki odsetek z nich – 2,86% jest bardzo zadowolonych, 28,57% jest ani zadowolonych ani niezadowolonych, 11,43% to raczej niezadowoleni, zaś 5,71% deklaruje zdecydowanie niezadowolenie.

Aż 22,86% ankietowanych odpowiadając na w/w pytanie z uwzględnieniem aspektu „Opieka nad osobami starszymi w gminie – domy opieki” – jest zdecydowanie niezadowolonych, 17,14% z nich jest raczej niezadowolonych, 22,86% badanych to ani zadowoleni ani niezadowoleni, zaś 37,14% jest raczej zadowolona.

Oceniając zadowolenie z działań władz lokalnych i liderów związanych z polityką społeczną i edukacją w gminie pod kątem „opieka nad osobami starszymi w domu – opiekunki środowiskowe, opiekunki osób starszych” 42,86% respondentów jest raczej zadowolona,

34,29% z nich jest ani zadowolona ani niezadowolona, 14,29% to zdecydowanie niezadowoleni, zaś 8,57% jest raczej niezadowolona.

Udzielając odpowiedzi na powyższe pytanie w zakresie „działania skierowane do osób niepełnosprawnych – aktywizacja społeczna i zawodowa (np. warsztaty terapii zajęciowej) zaledwie 5,71% ankietowanych ocenia, iż są bardzo zadowoleni, większy jest już odsetek raczej zadowolonych 28,57%, badanych deklarujących się jako ani zadowolony ani zadowolona jest aż 40%, raczej niezadowoleni to 11,43%, zaś zdecydowanie niezadowoleni – 14,29%.

Ponad połowa respondentów, tj. 54,29% oceniając zadowolenie z działań władz lokalnych i liderów związanych z polityką społeczną i edukacją przez pryzmat opieki przedszkolnej (przedszkola, punkty przedszkolne) jest raczej zadowolona, 34,29% z nich jest bardzo zadowolona, ani zadowolonych ani niezadowolonych jest 8,57%, niewielki odsetek badanych – 2,86% deklaruje się jako raczej niezadowoleni.

42,86% badanych określa się jako raczej zadowoleni z działań władz lokalnych i liderów związanych z polityką społeczną i edukacją w gminie w zakresie aktywizacji seniorów, 20% spośród nich jest bardzo zadowolona, ani zadowolonych ani niezadowolonych jest 28,57%, zaś raczej niezadowolonych jest 8,57%.

Odpowiadając na powyższe pytanie, ale pod kątem oferty wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży 42,86% badanych jest raczej zadowolona, 11,43% jest bardzo zadowolona, 31,43% jest ani zadowolona ani niezadowolona, jako raczej niezadowoleni deklaruje 11,43% ankietowanych, zaś zdecydowanie niezadowoleni to niewielki odsetek i wynosi 2,86%.

Aż 51,43% respondentów jest raczej zadowolona z działań władz lokalnych i liderów związanych z polityką społeczną i edukacją w gminie w aspekcie infrastruktury ochrony zdrowia – przychodnie. 20% ankietowanych deklaruje się jako ani zadowoleni ani niezadowoleni, 14,29% jest raczej niezadowolonych, bardzo zadowoleni to 11,43%, zdecydowanie niezadowolonych jest mała grupa licząca 2,86%.

Oceniając zadowolenie z działań władz lokalnych i liderów ze szczególnym uwzględnieniem infrastruktury edukacyjnej takiej jak szkoły, przedszkola czy punkty przedszkolne ponad połowa badanych (57,14%) jest raczej zadowolonych, bardzo zadowolonych jest 34,29%, niewielki odsetek ankietowanych to deklarując, iż są ani zadowoleni ani niezadowoleni (5,71%) oraz raczej niezadowoleni (2,86%).

Udzielając odpowiedzi na pytanie dotyczące oceny zadowolenia z działań władz lokalnych i liderów związanych z polityką społeczną i edukacją w gminie przez pryzmat dostępności infrastruktury użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych – 42,86% ankietowanych jest raczej zadowolona, niewiele, bo 5,71% jest bardzo zadowolonych, 28,57% jest ani

zadowolonych ani niezadowolonych, 17,14% to raczej niezadowoleni, zaś zdecydowanie niezadowoleni – 5,71%.

Zadowolenie z działań władz lokalnych i liderów związanych z polityką społeczną i edukacją (aspekty)

	Aspekty	Bardzo zadowoleny/a	Raczej zadowoleny/a	Ani zadowoleny/a ani niezadowolony/a	Raczej niezadowolony/a	Zdecydowanie niezadowolony/a
1	Wsparcie materialne dla osób ubogich	14.29%	57.14%	25.71%	2.86%	0.00%
2	Wsparcie dzieci z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych, np. zajęcia w świetlicy, pomoc w odrabianiu lekcji, obiady w szkole	22.86%	57.14%	11.43%	8.57%	0.00%
3	Wsparcie specjalistyczne dla osób ubogich np.: psycholog, pracownik socjalny, szkolenia integracyjne świadczone przez ośrodek pomocy społecznej	22.86%	28.57%	22.86%	17.14%	8.57%
4	Wsparcie w tworzeniu podmiotów ekonomii społecznej np. spółdzielni socjalnych	5.71%	5.71%	40.00%	25.71%	22.86%
5	Tworzenie i funkcjonowanie Centrów Integracji Społecznej	5.71%	0.00%	48.57%	28.57%	17.14%
6	Tworzenie i funkcjonowanie klubów integracji społecznej	5.71%	0.00%	51.43%	22.86%	20.00%
7	Oferta spędzania czasu wolnego w gminie	8.57%	40.00%	28.57%	22.86%	0.00%
8	Działalność organizacji pozarządowych na terenie gminy	14.29%	45.71%	22.86%	8.57%	8.57%
9	Aktywność społeczna mieszkańców gminy	0.00%	22.86%	42.86%	25.71%	8.57%
10	Oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	2.86%	51.43%	28.57%	11.43%	5.71%
11	Opieka nad osobami starszymi w gminie - domy opieki	0.00%	37.14%	22.86%	17.14%	22.86%
12	Opieka nad osobami starszymi w domu - opiekunki środowiskowe, opiekunki osób starszych	0.00%	42.86%	34.29%	8.57%	14.29%
13	Działania kierowane do osób niepełnosprawnych – aktywizacja społeczna i zawodowa (np. warsztaty terapii zajęciowej)	5.71%	28.57%	40.00%	11.43%	14.29%
14	Opieka przedszkolna (przedszkola, punkty przedszkolne)	34.29%	54.29%	8.57%	2.86%	0.00%
15	Aktywizacja seniorów	20.00%	42.86%	28.57%	8.57%	0.00%

16	Oferta wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży	11.43%	42.86%	31.43%	11.43%	2.86%
17	Infrastruktura ochrony zdrowia - przychodnie	11.43%	51.43%	20.00%	14.29%	2.86%
18	Infrastruktura edukacyjna: szkoły, przedszkola, punkty przedszkolne	34.29%	57.14%	5.71%	2.86%	0.00%
19	Dostępność infrastruktury użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych	5.71%	42.86%	28.57%	17.14%	5.71%

Kolejne pytanie dotyczyło zmiany sytuacji w ostatnich 6 latach w w/w aspektach. Respondenci zapytani o ocenę na przestrzeni ostatnich 6 lat zmian w zakresie wsparcia materialnego dla osób ubogich – ponad połowa z nich, tj. 60% sądzi, iż sytuacja nie uległa zmianie, 37,14% twierdzi, iż sytuacja uległa poprawie, niewielki odsetek badanych utrzymuje, iż nastąpiło pogorszenie.

Oceniając aspekt wsparcia dzieci z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych przybierającego formę np. zajęcia w świetlicy, pomoc w odrabianiu lekcji, obiady w szkole, w okresie ostatnich 6 lat, ponad połowa ankietowanych (51,43%) sądzi, iż sytuacja uległa poprawie, stosunkowo duży odsetek badanych – 42,86% uważa z kolei, iż nie odnotowało żadnych zmian w tej dziedzinie, zaś 5,71% z nich twierdzi, iż sytuacja uległa pogorszeniu.

54,29% badanych uważa, iż sytuacja nie zmieniła się znacząco w dziedzinie wsparcia specjalistycznego dla osób ubogich – psycholog, pracownik socjalnych, szkolenia integracyjne świadczone przez ośrodek pomocy społecznej, w okresie ostatnich 6 lat, 40% z nich jest zdania, iż uległa poprawie, zaś 5,71% z nich, że sytuacja zmieniła się na gorsze.

Odpowiadając na pytanie o ocenę na przestrzeni ostatnich 6 lat wsparcia w tworzeniu podmiotów ekonomii społecznej np. w formie spółdzielni socjalnych przytłaczając większość ankietowanych, tj. 71,43% uważa, iż sytuacja nie zmieniła się znacząco, 20% z nich twierdzi, że sytuacja uległa poprawie, zaś niewielki odsetek badanych – 8,57% uważa, iż pogorszyła się.

Aż 88,57% respondentów oceniających tworzenie i funkcjonowanie Centrów Integracji Społecznej w ciągu ostatnich 6 lat jest zdania, iż sytuacja nie zmieniła się znacząco, niewielki odsetek badanych odpowiedział identycznie, ponieważ 5,71% uważa, iż sytuacja uległa poprawie, i 5,71% twierdzi, iż sytuacja zmieniła się na niekorzyść.

Zdaniem 82,86% badanych kwestia tworzenia i funkcjonowania klubów integracji społecznej na przestrzeni ostatnich 6 lat – nie zmieniła się znacząco, 11,43% z nich sądzi, iż sytuacja w tej dziedzinie uległa poprawie, zaś 5,71% twierdzi, iż zmieniła się na gorsze.

Ponad połowa ankietowanych, tj. 57,14% uważa, iż jeśli chodzi o ofertę spędzania czasu wolnego w gminie sytuacja w przeciągu ostatnich 6 lat uległa poprawie, zaś 42,86% z nich sądzi, iż w tej materii nie zaszły znaczące zmiany.

Oceniając działalność organizacji pozarządowych na terenie gminy w okresie ostatnich 6 lat – 48,57% respondentów jest zdania, iż sytuacja nie zmieniła się znacząco, 45,71% z nich, iż sytuacja uległa poprawie, zaś niewielki odsetek badanych twierdzi, że zmieniła się na gorsze.

68,67% badanych sądzi, iż na przestrzeni ostatnich 6 lat aktywność społeczna mieszkańców gminy nie zmieniła się znacząco, zaledwie $\frac{1}{4}$ z nich, tj. 25,71% uważa, iż sytuacja w tej dziedzinie się poprawiła, pesymistów jest niewiele – 5,71% twierdzi, że uległa pogorszeniu.

Poddając ocenie ofertę zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży w okresie ostatnich 6 lat – ponad połowa ankietowanych 62,86% jest zdania, iż uległa poprawie, 31,43% z nich utrzymuje, iż nie odnotowała znaczących zmian, 5,71% to odsetek badanych, którzy sądzą, iż w tej dziedzinie sytuacja zmieniła się na niekorzyść.

W aspekcie „Opieka nad osobami starszymi w gminie – domy opieki” biorąc pod uwagę przedział czasowy ostatnich 6 lat – największy odsetek respondentów (71,43%) uważa, iż sytuacja nie zmieniła się znacząco, 20% twierdzi, że sytuacja zmieniła się na korzyść, zaś 8,57% z nich negatywnie oceniło – utrzymując, iż sytuacja w tej dziedzinie pogorszyła się.

Więcej niż połowa ankietowanych, tj. 51,43% nie odnotowała znaczących zmian w materii opieki na osobami starszymi w domu – czy to w formie pomocy opiekunki środowiskowej czy opiekunki osób starszych, 40% sądzi, iż sytuacja uległa poprawie, natomiast 8,57% z nich jest zdania, iż sytuacja zmieniła się na gorsze.

Jeśli chodzi o aspekt „Działania kierowane do osób niepełnosprawnych – aktywizacja społeczna i zawodowa (np. warsztaty terapii zajęciowej)” w okresie ostatnich 6 lat – zdaniem 65,71% badanych nie zmienił się znacząco, 34,29% uważa, iż sytuacja zmieniła się na korzyść.

Niemal $\frac{3}{4}$ respondentów sądzi, iż na przestrzeni ostatnich 6 lat sytuacja związana z opieką przedszkolną, a więc przedszkola i punkty przedszkolne, zmieniła się na korzyść, 22,86% z nich uważa, iż nie zaszły znaczące zmiany w tej dziedzinie, niewielki odsetek badanych, tj. 2,86% utrzymuje, iż uległa pogorszeniu.

Pozytywnie oceniane są zmiany jakie zaszły w ciągu ostatnich 6 lat w aspekcie aktywizacji seniorów – bowiem 60% ankietowanych jest zdania, iż sytuacje w tej materii uległa poprawie, 37,14% uważa, iż nie zaszły znaczące zmiany, natomiast 2,86% uważa, iż sytuacja zmieniła się na niekorzyść.

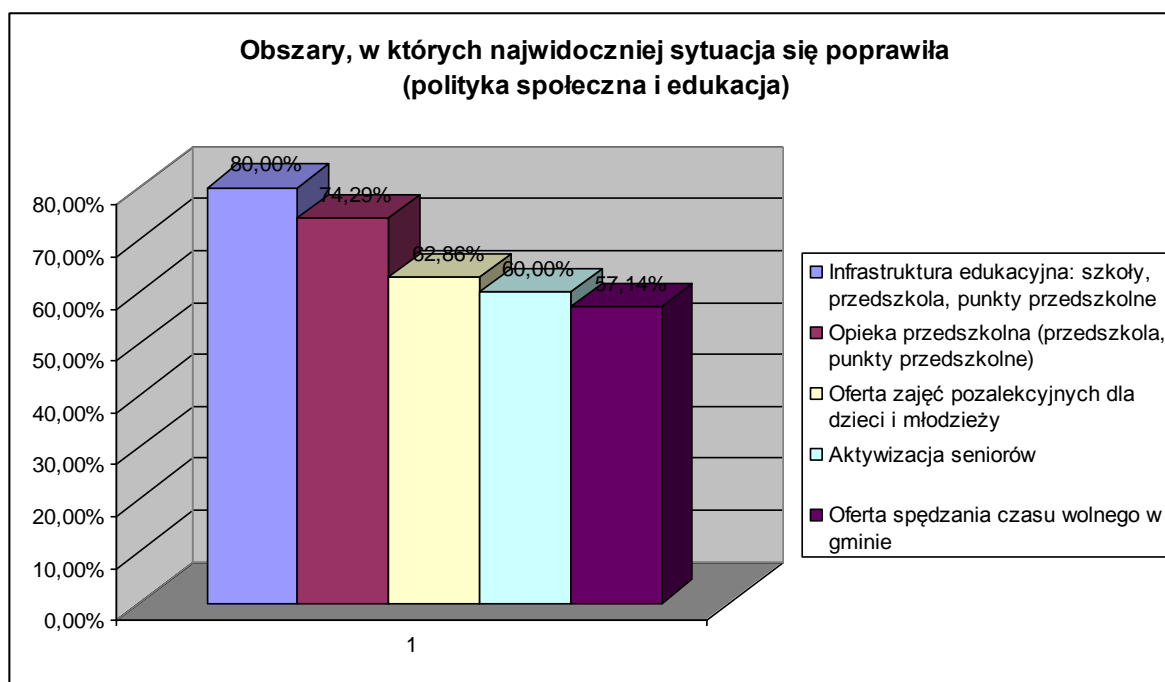
W przypadku oceny oferty wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży biorąc pod uwagę okres ostatnich 6 lat, w opinii ponad połowy badanych, a więc 57,14% nie zaszły znaczące zmiany, 37,14% z nich z kolei uważa, iż sytuacja w tej dziedzinie poprawiła się, zaś 5,71% - to ankietowani dostrzegający zmiany na gorsze.

Oceniając aspekt „Infrastruktura ochrony zdrowia – przychodnie” w przeciągu ostatnich 6 lat – 45,71% zapytanych nie odnotowało znaczących zmian, 42,86% sądzi, iż sytuacja uległa poprawie, natomiast 11,43% zmieniła się na gorsze.

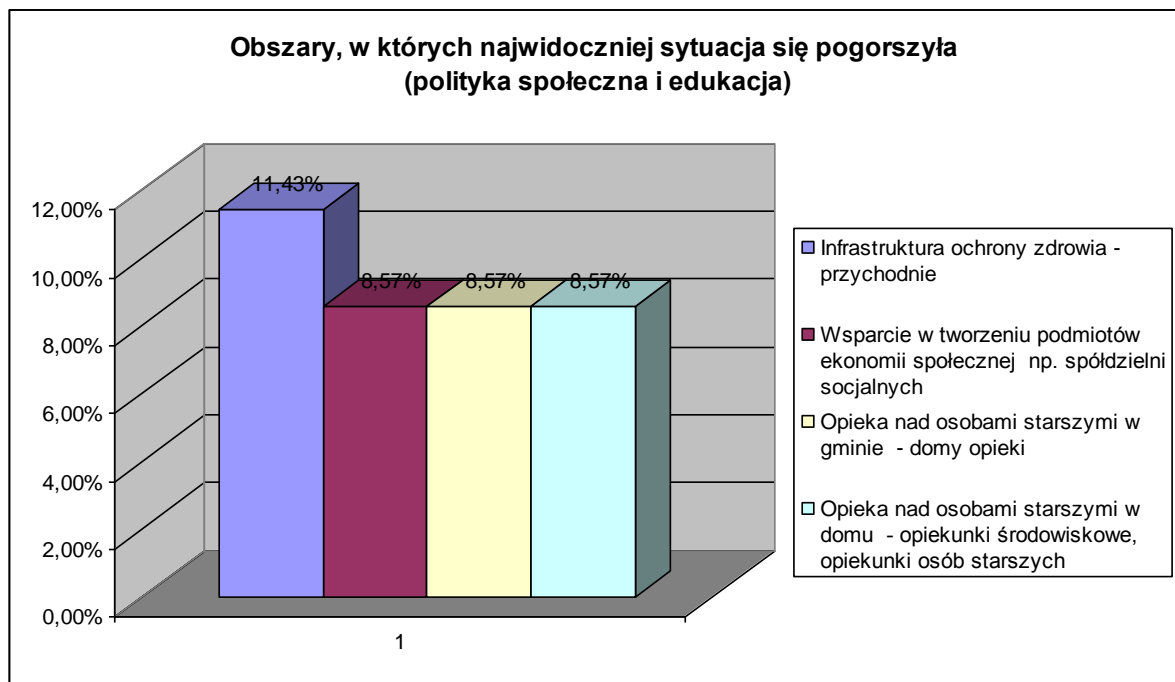
Przytłaczająca większość respondentów – aż 80% pozytywnie ocenia zmiany jest zaszły na przestrzeni ostatnich 6 lat w dziedzinie infrastruktura edukacyjna, a więc szkoły, przedszkola i punkty przedszkole, zaś 20% z nich jest zdania, iż sytuacja nie zmieniła się znacząco.

Dostępność infrastruktury użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych w okresie ostatnich 6 lat – w opinii 65,71% badanych nie uległa znaczącej zmianie, 31,43% z nich sądzi, iż jednak uległa poprawie, natomiast niewielki odsetek 2,86% odnotował zmiany, jednak tylko na niekorzyść.

Podsumowując należy stwierdzić, iż obszary w których sytuacja o ostatnich latach się poprawiła według liderów lokalnych przedstawia wykres poniżej:

Natomiast tabela druga pokazuje obszary, w których sytuacja się pogorszyła:

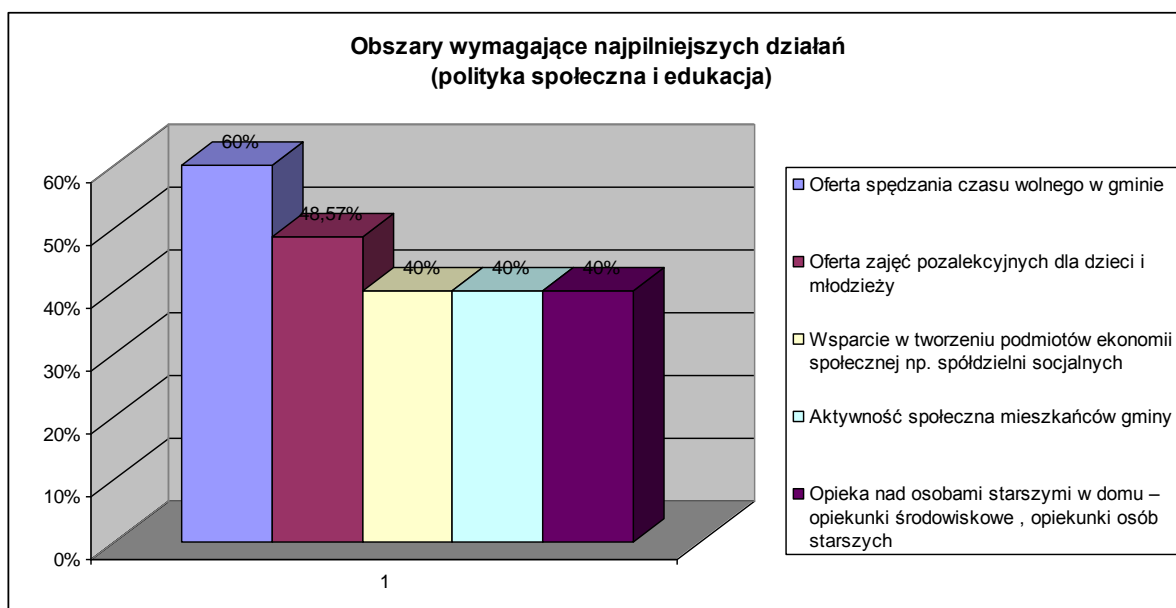

Badani poproszeni o uzasadnienie swoich wskazań, mówili m.in.:

- Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej stwarza możliwości zatrudnienia, integruje osoby bezrobotne. Tworzenie CIS stwarza możliwość wsparcia osób bezrobotnych, niepełnoletnich, zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Opieka nad ludźmi starszymi jest konieczna ze względu na zwiększającą się liczbę starszych osób, potrzebujących pomocy
- Pomoc dzieciom i osobom najuboższym poprzez działania władz lokalnych a także oferta wypoczynku i pomoc dla seniorów zmniejszy dysproporcje między poszczególnymi warstwami społecznymi
- Na terenie gminy brak jest organizacji pozarządowych, a to ich aktywność jest często kierowana ku osobom niepełnosprawnym i wykluczonym społecznie
- Każda forma aktywizacji wszystkich grup mieszkańców gminy jest niezwykle istotna z uwagi na istniejącą sytuację w gminie
- Na terenie gminy mieszka dużo ludzi starszych, samotnych i potrzebujących pomocy, dochody mieszkańców są niskie, dużo osób potrzebuje wsparcia finansowego
- Przy pomocy podczas tworzenia spółdzielni socjalnych mieszkańcy będą się integrować natomiast organizacje pozarządowe i tworzone przez nie kluby pozwolą zarówno młodym zagospodarować wolny czas jak i aktywować seniorów

- Aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych wiązać się będzie z przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu i przyczyni się do sytuacji "jestem jeszcze potrzebny"
- problem starzenia społeczeństwa wymaga natychmiastowych działań, należy wzmocnić aktywność społeczną

Ankietowani spośród 19 aspektów w obszarze polityka społeczna i edukacja wymienionych w kwestionariuszu wskazali 5, które ich zdaniem wymagają najpilniejszych działań:

Są to:

1. Oferta spędzania czasu wolnego w gminie – 60%
2. Oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży – 48,57%
3. Wsparcie w tworzeniu podmiotów ekonomii społecznej np. spółdzielni socjalnych – 40%
Aktywność społeczna mieszkańców gminy – 40%
Opieka nad osobami starszymi w domu – opiekunki środowiskowe , opiekunki osób starszych – 40%
4. Opieka nad osobami starszymi w gminie – domy opieki – 34,29%
5. Wsparcie materialne dla osób ubogich – 31,43%

Działania kulturowo - historyczne

Ponad połowa respondentów, tj. 51,43% zapytanych o ocenę zadowolenia z działań władz lokalnych i liderów związanych z dziedzictwem historycznym i kulturą w zakresie oferty kulturalnej w gminie skierowanej do mieszkańców jest raczej zadowolona, 20% ankietowanych jest bardzo zadowolona, tyle samo, a więc 20% jest ani zadowolonych ani niezadowolonych, raczej niezadowolonych jest 5,71%, zaś zdecydowanie niezadowolonych jest 2,86%.

Oceniając działanie władz lokalnych i liderów związanych z dziedzictwem historycznym i kulturą ze szczególnym uwzględnieniem działalności organizacji pozarządowych związanych z wielokulturowością regionu – niemal połowa badanych (48,57%) jest raczej zadowolona, bardzo zadowolonych jest 14,29%, ani zadowolonych ani niezadowolonych jest 28,57%, natomiast raczej niezadowoleni to 8,57% ankietowanych.

Odpowiadając na pytanie o ocenę zadowolenia z działalności władz lokalnych i liderów związanych z dziedzictwem historycznym i kulturą w gminie przez pryzmat aktywności społecznej mieszkańców gminy związanej w kultywowaniem tradycji lokalnych – 22,86% respondentów deklaruje, iż jest bardzo zadowolonych, 31,43% jest raczej zadowolonych, ani zadowolonych ani niezadowolonych jest 34,29%, zaś raczej niezadowolonych jest 11,43% badanych.

¼ ankietowanych (25,71%) jest bardzo zadowolona z działań władz lokalnych i liderów związanych z dziedzictwem historycznym i kulturą w gminie w aspekcie działalności organizacji i instytucji religijnych związanych z kultywowaniem tradycji religijnych, 37,14% z nich jest raczej zadowolona, ani zadowolonych ani niezadowolonych jest 28,57%, zdecydowanie niezadowoleni to 5,71%, z kolei 2,86% to raczej niezadowoleni.

Niemal połowa respondentów, tj. 48,57% uważa, iż jest raczej zadowolona z działań władz lokalnych i liderów związanych z dziedzictwem historycznym i kulturą w dziedzinie „Kulturalna działalność mniejszości narodowych”, 28,57% jest bardzo zadowolona, badani ani zadowoleni ani niezadowoleni to 14,29%, niewielkie odsetek to raczej niezadowoleni, który wynosi 8,57%.

Jeśli chodzi o ocenę organizowanie wydarzeń w gminie, takich jak pikniki czy festyny to 62,86% ankietowanych jest raczej zadowolona z działań władz lokalnych i liderów związanych z dziedzictwem historycznym i kulturą w gminie, jako bardzo zadowoleni – deklaruje się 22,86%, ani zadowolonych ani niezadowolonych jest 11,43%, zaś niewielki odsetek to grupa badanych raczej niezadowolonych, który wynosi 2,86%.

Respondenci zapytani o wydanie oceny dotyczącej zadowolenia z działań władz lokalnych i liderów związanych z dziedzictwem historycznym i kulturą w gminie w zakresie działalności wydawniczej związanej z regionem – są głównie (42,86%) raczej zadowoleni, bardzo

zadowolonych jest 14,29%, identyczny odsetek badanych deklaruje się jako ani zadowoleni ani niezadowoleni oraz jako raczej niezadowoleni i wynosi po 17,14% dla każdej z tych grup.

Wydając ocenę dotyczącą dbałości o obiekty związane z historią i tradycją lokalną niemal połowa ankietowanych, tj. 45,71% jest raczej zadowolona z działalności władz lokalnych i liderów związanych z dziedzictwem historycznym i kulturą w gminie, zdecydowanie mniej, bo już po 17,14% badanych zdaniem, których są bardzo zadowoleni oraz ani zadowoleni ani niezadowoleni, odsetek raczej niezadowolonych wynosi 14,29%, zaś zdecydowanie niezadowolonych to 5,71%.

W przypadku aspektu wykorzystania potencjału kulturalno-historycznego dla promocji regionu – największy odsetek respondentów jest raczej zadowolonych z działalności władz lokalnych i liderów związanych z dziedzictwem historycznym i kulturą w gminie, ani zadowolonych ani niezadowolonych jest 22,86%, raczej niezadowolonych to 20%, bardzo zadowolonych jest niewiele, bo 14,29%, jeszcze mniejszy odsetek deklaruje zdecydowanie niezadowolonych -8,57%.

Oceniając zadowolenie z działań władz lokalnych i liderów związanych z dziedzictwem historycznym i kulturą w gminie ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania potencjału kulturalno-historycznego dla rozwoju turystyki takich jak ścieżki edukacyjne, szlaki, muzea i ekomuzea – niemal połowa ankietowanych, tj.40% deklaruje się jako raczej zadowoleni, 22,86% to raczej niezadowoleni, bardzo zadowoleni to 17,14%, ani zadowoleni ani niezadowoleni to 14,29%, natomiast najmniejszy odsetek badanych 5,71% to zdecydowanie niezadowoleni.

Największy odsetek respondentów, tj. 40% to ani zadowoleni ani niezadowoleni z działań władz lokalnych i liderów związanych z dziedzictwem historycznym i kulturą w gminie w kontekście współpracy instytucji kulturalnych na obszarze LGD, 31,43% jest raczej zadowolonych, 22,86% to raczej zadowoleni, zaś niewielka grupa badanych 5,71% jest raczej niezadowolona.

Szczegółowe dane pokazuje tabela poniżej:

	Aspekty	Bardzo zadowoleny/a	Raczej zadowolony/a	Ani zadowolony/a ani niezadowolony/a	Raczej niezadowolony/a	Zdecydowanie niezadowolony/a
1	Oferta kulturalna w gminie skierowana do mieszkańców	20.00%	51.43%	20.00%	5.71%	2.86%
2	Działalność organizacji pozarządowych związana z wielokulturowością regionu	14.29%	48.57%	28.57%	8.57%	0.00%
3	Aktywność społeczna mieszkańców gminy związana z kultywowaniem	22.86%	31.43%	34.29%	11.43%	0.00%

	tradycji lokalnych					
4	Działalność organizacji i instytucji religijnych związana z kultywowaniem tradycji religijnych	25.71%	37.14%	28.57%	2.86%	5.71%
5	Kulturalna działalność mniejszości narodowych	28.57%	48.57%	14.29%	8.57%	0.00%
6	Organizowane wydarzenia w gminie – pikniki, festyny	22.86%	62.86%	11.43%	2.86%	0.00%
7	Działalność wydawnicza związana z regionem	14.29%	42.86%	17.14%	17.14%	8.57%
8	Dbłość o obiekty związane z historią i tradycją lokalną	17.14%	45.71%	17.14%	14.29%	5.71%
9	Wykorzystanie potencjału kulturalno – historycznego dla promocji regionu	14.29%	34.29%	22.86%	20.00%	8.57%
10	Wykorzystanie potencjału kulturalno – historycznego dla rozwoju turystyki – ścieżki edukacyjne, szlaki, muzea i ekomuzea	17.14%	40.00%	14.29%	22.86%	5.71%
11	Współpraca instytucji kulturalnych na obszarze LGD	22.86%	31.43%	40.00%	5.71%	0.00%

Kolejne pytanie dotyczyło zmiany sytuacji w ostatnich 6 latach w w/w aspektach. Aż 62,86% ankietowanych jest zdania, iż na przestrzeni ostatnich 6 lat oferta kulturalna w gminie skierowana do mieszkańców zdecydowanie się poprawiła, 31,43% uważa, jednak, że nie zaszły znaczące zmiany, a niewielki odsetek badanych - 5,71% sądzi, iż sytuacja uległa pogorszeniu.

Biorąc pod uwagę aspekt działalności organizacji pozarządowych związanej z wielokulturowością regionu w okresie ostatnich 6 lat – w opinii ponad połowy respondentów, tj. 60% sytuacja nie zmieniła się znacząco, 37,14% odnosi się pozytywnie i utrzymuje, że sytuacja się poprawiła, natomiast 2,86% twierdzi, iż nastąpiła zmiana na niekorzyść.

Oceniając aktywność społeczną mieszkańców gminy związaną z kultywowaniem tradycji lokalnych w przeciągu ostatnich 6 lat – największy odsetek ankietowanych (54,29%) uważa, że sytuacja nie uległa zmianie, jednakże już 42,86% z nich twierdzi, że sytuacja zdecydowanie się poprawiła, niewielka ilość badanych 2,86% stoi na stanowisku, iż sytuacja się pogorszyła.

Zdaniem 60% respondentów działalność organizacji i instytucji religijnych związana z kultywowaniem tradycji religijnych nie zmieniła się znacząco, 40% z nich utrzymuje, że nastąpiła jednak zmiana na korzyść.

Odpowiadając na pytanie o kulturalną działalność mniejszości narodowych w okresie ostatnich 6 lat ponownie w opinii ponad połowy ankietowanych, tj. 51,43% nie odnotowano znaczących zmian, 42,86% sądzi, że sytuacja uległa poprawie, niewielki odsetek badanych – 5,71% deklaruje, że sytuacja się pogorszyła.

W przypadku organizacji wydarzeń w gminie takich jak pikniki czy festyny na przestrzeni ostatnich 6 lat, aż 62,86% respondentów sądzi, iż sytuacja pod tym względem zdecydowanie się poprawiła, 31,43% nie odnotowało znaczących zmian, a nieduża grupa badanych, bo 5,71% twierdzi, iż sytuacja się zmieniła na gorsze.

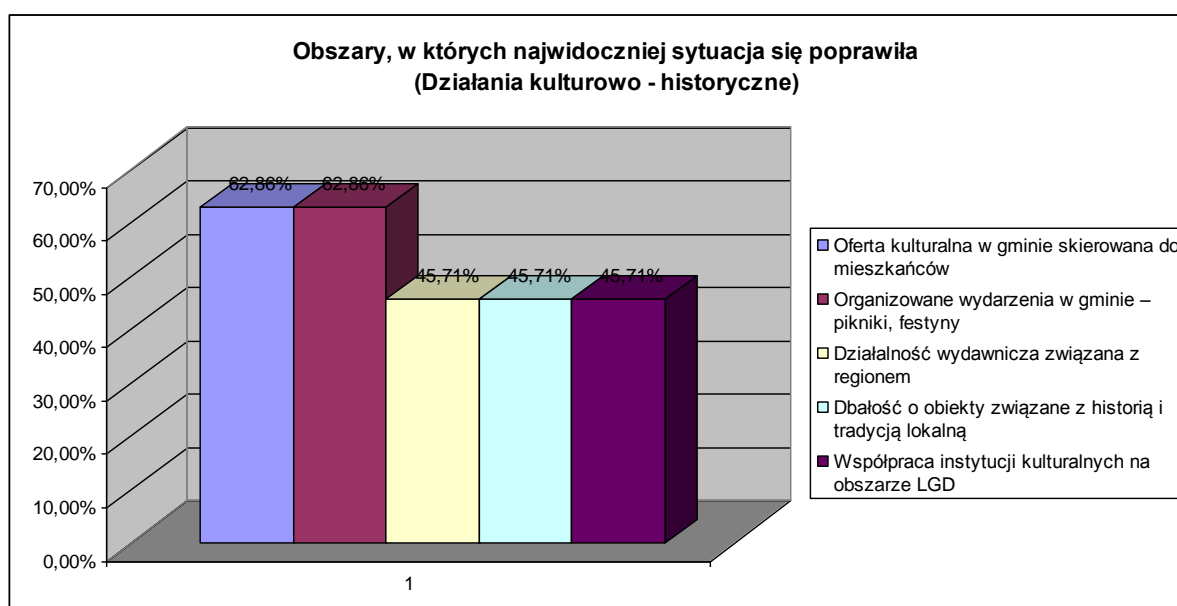
Działalność wydawnicza związana z regionem w przeciągu ostatnich 6 lat w opinii 45,71% badanych uległa znaczącej poprawie, z kolei 42,86% natomiast nie odnotował istotnych zmian w tej dziedzinie, zaś 11,43% sądzi, że zmieniła się na gorsze.

Oceniając aspekt dbałości o obiekty związane z historią i tradycją lokalną w ciągu ostatnich 6 lat – identyczny odsetek ankietowanych, tj. po 45,71% jest zdania zarówno, iż nastąpiła poprawa oraz, iż brak jest istotnych zmian, 8,57% z nich sądzi, iż sytuacja uległa zdecydowanemu pogorszeniu.

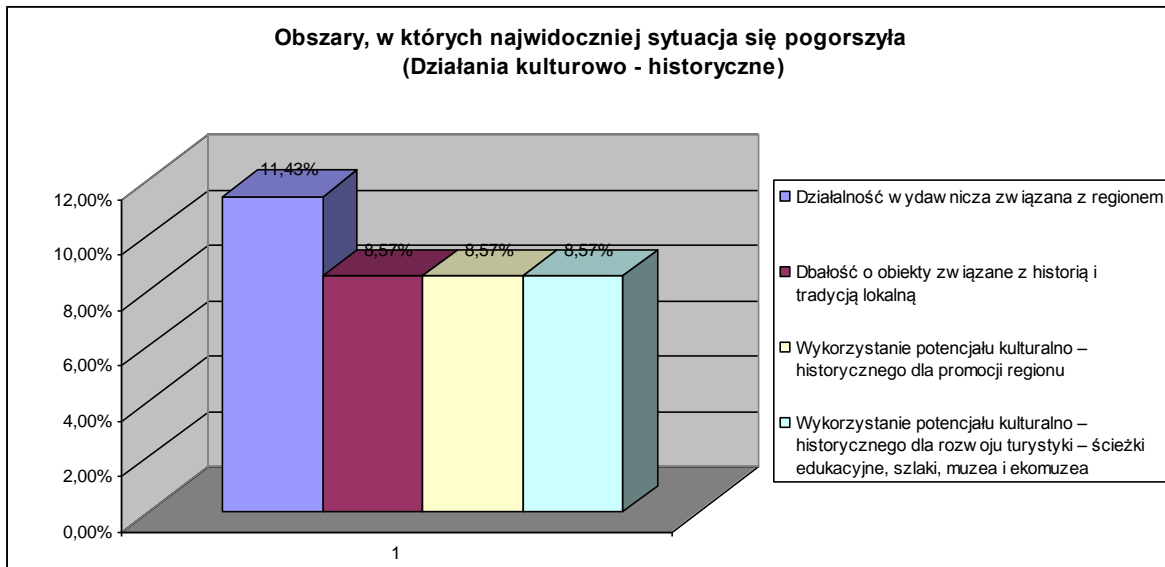
Ponad połowa respondentów, tj. 54,29% jest zdania, że w zakresie wykorzystania potencjału kulturalno-historycznego dla promocji regionu na przestrzeni ostatnich 6 lat nie zaszły istotne zmiany, 37,14% z nich jest zdania jednak, iż sytuacja uległa poprawie, zaś niewielki odsetek badanych utrzymuje, iż nastąpiła zmiana na niekorzyść.

Podobnie jak w pytaniu powyżej, tu również ponad ½ ankietowanych – 54,29% stoi na stanowisku, iż w aspekcie wykorzystania potencjału kulturalno-historycznego dla rozwoju turystyki w formie np. ścieżek edukacyjnych, szlaków, muzeów i ekomuzeów w przeciągu ostatnich 6 lat – nie nastąpiły znaczące zmiany, 37,14% z nich utrzymuje, że sytuacja uległa zmianie na korzyść, a 8,57% sądzi, iż się pogorszyła.

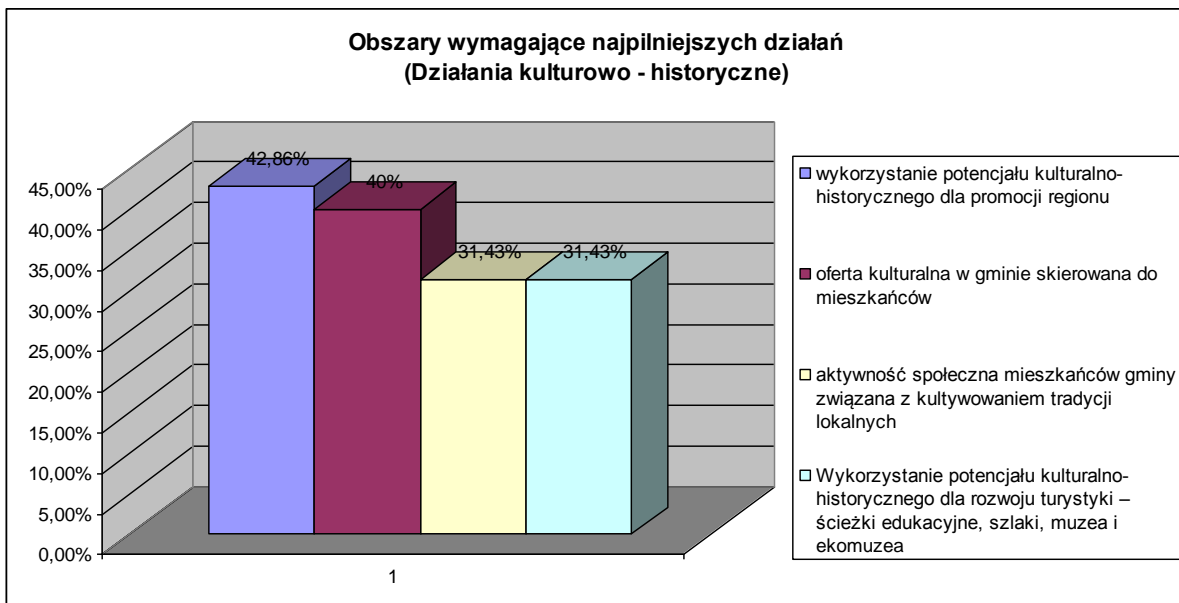
W kontekście współpracy instytucji kulturalnych na obszarze LGD w okresie ostatnich 6 lat – największy odsetek badanych, tj. 48,57% jest zdania, iż nie zaszły zmiany, 45,71% twierdzi, iż odnotowała zmiany na lepsze, a najmniejszy odsetek z nich – 5,71% stoi na stanowisku, że nastąpiła zmiana na niekorzyść. Obszary, w których sytuacja się poprawiła to:

Natomiast obszary, w których sytuacja się pogorszyła to:

Respondenci wskazali 3 aspekty spośród wskazanych w kwestionariuszu, które ich zdaniem wymagają najpilniejszych działań:

Są to:

1. Wykorzystanie potencjału kulturalno-historycznego dla promocji regionu – 42,86%
2. Oferta kulturalna w gminie skierowana do mieszkańców – 40%
3. Aktywność społeczna mieszkańców gminy związana z kultywowaniem tradycji lokalnych – 31,43% i ex aequo - Wykorzystanie potencjału kulturalno-historycznego dla rozwoju turystyki – ścieżki edukacyjne, szlaki, muzea i ekomuzea – 31,43%

Badani proszenie o uzasadnienie swojego wyboru wskazywali na:

- Wykorzystanie potencjału kulturalno-historycznego w rozwoju turystyki i promocji regionu, ponieważ potencjał jest słabo wykorzystywany.
- Współpraca instytucji kulturalnych np. w ustalaniu terminów imprez kulturalnych.
- wielokulturowość i tradycje to dwa aspekty, które pozwolą na aktywizację i promocje regionu oraz rozwój turystyki co przełoży się na wzrost dochodów mieszkańców i zadowolenie z życia
- poprzez wykorzystanie potencjału kulturalno-historycznego mniejszości narodowych wzrośnie oferta kulturalna gminy, która będzie jej promocją
- potrzebna jest większa integracja i spójność działań organizacji pozarządowych związana z wielokulturowością regionu oraz dalsze wzbogacanie oferty wydawniczej
- Ważne jest aby wsparcie w dziedzinie historii i kultury miało charakter długotrwały a nie jednorazowej dotacji na jakąś imprezę
- należy pobudzić aktywność mieszkańców ze względu na wiek osób zamieszkujących nasze tereny. Należy wyjść do ludzi z atrakcjami, a tym samym zdążyć zachować pamięć o naszej kulturze i tradycjach.
- Pobudzanie aktywności mieszkańców zakresie kultury wymaga priorytetowego potraktowania działań oferowanych i wdrażanych przez GOKi. W dalszej kolejności poprzez organizacje pozarządowe i grupy nieformalne, posiadające ograniczony dostęp do zasobów ludzkich.
- wielokulturowość nasza jedyna jest za mało promowana, funkcjonują jeszcze stereotypy, które przyjmują wielokulturowość na minus.

Ochrona środowiska i potencjał przyrodniczy

Niemal połowa respondentów, tj. 45,71% jest raczej zadowolona z działań władz lokalnych i liderów związanych z ochroną środowiska i przyrody w gminie w zakresie wykorzystania marki – Puszczy Białowieskiej dla promocji regionu, 31,43% jest ani zadowolona ani niezadowolona, zaledwie 17,14% z nich jest bardzo zadowolona, niewielki odsetek badanych jest raczej niezadowolonych.

Oceniając zadowolenie z działań władz lokalnych i liderów związanych z ochroną środowiska i przyrody w gminie ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania marki – Puszczy Białowieskiej dla rozwoju turystyki – największy odsetek ankietowanych – 51,43% jest raczej zadowolona, bardzo zadowoleni to 14,29%, grupa ani zadowolonych ani niezadowolonych to 28,57%, zaś 5,71% jest raczej niezadowolona.

Badani udzielając odpowiedzi na w/w pytanie w kontekście wykorzystania innych walorów przyrodniczych w rozwoju turystyki są w większości (42,86%) raczej zadowoleni, ankietowanych określających się jako ani zadowolonych ani niezadowolonych jest 25,17%, bardzo zadowoleni to 17,14%, natomiast 14,29% jest zdecydowanie niezadowolona.

W przypadku oceny zadowolenia z działań władz lokalnych i liderów związanych z ochroną środowiska i przyrody w gminie w aspekcie działań związanych z ochroną Puszczy Białowieskiej – podobnie jak w powyższych pytaniach największy odsetek ankietowanych, tj. 31,43% deklaruje się jako raczej zadowoleni, stosunkowa liczna grupa badanych jest raczej niezadowolona – 28,57%, nieco ponad ¼ respondentów (25,71%) jest ani zadowolona ani niezadowolona, bardzo zadowoleni to 11,43%, zaś zdecydowanie niezadowolonych jest 2,86%.

37,14% ankietowanych jest ani zadowolona ani niezadowolona z działań władz lokalnych i liderów związanych z ochroną środowiska i przyrody w gminie w dziedzinie „Obszar B+R związanych z obszarem Puszczy Białowieskiej”, 28,57% z nich deklaruje się jako raczej zadowoleni, raczej niezadowoleni to 17,14%, identyczny odsetek badanych reprezentuje dwie skrajne oceny, tj. po 8,57% jest zarówno bardzo zadowolonych, jak i zdecydowanie niezadowolonych.

W zakresie działań związanych z podnoszeniem świadomości ekologicznej mieszkańców – największy odsetek respondentów, tj. 37,14% jest raczej zadowolony z działań władz lokalnych i liderów związanych z ochroną środowiska i przyrody w gminie, 34,29% to ani zadowoleni ani niezadowoleni, bardzo zadowoleni to 17,14%, zaś raczej niezadowolonych i zdecydowanie niezadowolonych jest po 5,71% każda z grup.

Poddając ocenie zadowolenie z działań władz lokalnych i liderów związanych z ochroną środowiska i przyrody w gminie ze szczególnym uwzględnieniem działań związanych z rozwojem infrastruktury turystycznej w obszarze Puszczy Białowieskiej – 40% respondentów jest raczej zadowolona, ani zadowolonych ani niezadowolonych jest 22,86%, raczej niezadowolonych jest 20%, 14,29% deklaruje się jako bardzo zadowoleni, zaś niewielki odsetek badanych, tj. 2,86% jest zdecydowanie niezadowolonych.

Z kolei w aspekcie działań związanych z rozwojem infrastruktury turystycznej poza obszarem Puszczy Białowieskiej dwie najliczniejsze grupy badanych, tj. po 28,57% badanych reprezentują odrębne stanowiska – są raczej zadowoleni i raczej niezadowoleni z działań władz lokalnych i liderów związanych z ochroną środowiska i przyrody w gminie, 20% to ankietowani ani zadowoleni ani niezadowoleni, bardzo zadowolonych jest 14,29%, zaś 8,57% to zdecydowanie niezadowoleni.

Ponad 1/3 respondentów (34,29%) jest raczej zadowolona z działań władz lokalnych i liderów związanych z ochroną środowiska i przyrody w gminie w kontekście „Infrastruktura związana z turystyką – ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne, atrakcje turystyczne w obszarze Puszczy Białowieskiej”, niewiele mniej 31,43% jest ani zadowolona ani niezadowolona, zdecydowanie zadowoleni to 22,86%, zaś 11,43% są raczej niezadowoleni.

Ankietowani odpowiadając na w/w pytanie, ale już w zakresie „Infrastruktura związana z turystyką – ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne, atrakcje turystyczne poza obszarem Puszczy Białowieskiej” – jest głównie raczej zadowoleni (31,43%), 28,57% jest ani zadowolonych ani

niezadowolonych, 20% to raczej niezadowoleni, bardzo zadowoleni to 14,29%, natomiast niewielki odsetek, bo 5,71% to badani deklarujący zdecydowane niezadowolenie.

45,71% respondentów jest raczej zadowolona z infrastruktury związanej z rekreacją mieszkańców – taką jak boiska, siłownie, kąpieliska i place zabaw, jeśli chodzi o ocenę działań władz lokalnych i liderów związanych z ochroną środowiska i przyrody w gminie, badanych ani zadowolonych ani niezadowolonych jest 31,43%, raczej niezadowoleni – to 5,71%, identyczny odsetek procentowy ankietowanych udzielił dwóch skrajnych odpowiedzi, tj. po 8,57% jest zarówno bardzo zadowolonych, jak i zdecydowanie niezadowolonych.

Ocena działań władz lokalnych i liderów związanych z ochroną środowiska i przyrody w gminie w kontekście infrastruktura związana z gospodarką odpadami przedstawia się następująco: bardzo zadowoleni – 17,14%, raczej zadowoleni – 48,57%, ani zadowoleni ani niezadowoleni – 25,71%, raczej niezadowoleni – 2,86%, zaś zdecydowanie niezadowoleni – 5,71%.

Udzielając odpowiedzi na pytanie o ocenę zadowolenia z działań władz lokalnych i liderów związanych z ochroną środowiska i przyrody w gminie w aspekcie „Infrastruktura – Odnawialne Źródła Energii” 34,29% badanych jest raczej zadowolona, 31,43% jest ani zadowolona ani niezadowolona, raczej niezadowoleni – 17,14%, bardzo zadowoleni – 14,29%, najmniejszy odsetek respondentów tj., 2,86% deklaruje, iż jest zdecydowanie niezadowolony.

Niemal połowa ankietowanych (48,57%) jest raczej zadowolona z działań władz lokalnych i liderów związanych z ochroną środowiska i przyrody w gminie w kontekście „Przydomowe oczyszczalnie ścieków”, 17,14% - to ani zadowoleni ani niezadowoleni, 14,29% bardzo zadowoleni, 11,43% to zdecydowanie niezadowoleni, 8,57% jest raczej niezadowolona.

W przypadku jakości usług komunalnych i usług w zakresie prowadzenia gospodarki odpadami – aż 57,14% respondentów jest raczej zadowolona z działań władz lokalnych i liderów związanych z ochroną środowiska i przyrody w gminie w w/w zakresie, 25,71% jest bardzo zadowolona, 14,29% jest ani zadowolona ani niezadowolona, najmniejszy odsetek badanych to raczej niezadowoleni.

Rozkład odpowiedzi pokazuje tabela poniżej:

	Aspekty	Bardzo zadowolony /a	Raczej zadowolony/a	Ani zadowolony /a ani nie zadowolony /a	Raczej niezadowolony/a	Zdecydowanie niezadowolony/a
1	Wykorzystanie marki - Puszczy Białowieskiej dla promocji regionu	17.14%	45.71%	31.43%	5.71%	0.00%
2	Wykorzystanie marki – Puszczy Białowieskiej dla rozwoju turystyki	14.29%	51.43%	28.57%	5.71%	0.00%
3	Wykorzystanie innych walorów przyrodniczych w rozwoju turystyki	17.14%	42.86%	25.71%	14.29%	0.00%
4	Działania związane z ochroną Puszczy Białowieskiej	11.43%	31.43%	25.71%	28.57%	2.86%
5	Obszar Badania + Rozwój (B+R) związany z obszarem Puszczy Białowieskiej	8.57%	28.57%	37.14%	17.14%	8.57%
6	Działania związane z podnoszeniem świadomości ekologicznej mieszkańców	17.14%	37.14%	34.29%	5.71%	5.71%
7	Działania związane z rozwojem infrastruktury turystycznej w obszarze Puszczy Białowieskiej	14.29%	40.00%	22.86%	20.00%	2.86%
8	Działania związane z rozwojem infrastruktury turystycznej poza obszarem Puszczy Białowieskiej	14.29%	28.57%	20.00%	28.57%	8.57%
9	Infrastruktura związana z turystyką – ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne, atrakcje turystyczne w obszarze Puszczy Białowieskiej	22.86%	34.29%	31.43%	11.43%	0.00%
10	Infrastruktura związana z turystyką – ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne, atrakcje turystyczne poza obszarem Puszczy Białowieskiej	14.29%	31.43%	28.57%	20.00%	5.71%
11	Infrastruktura związana z rekreacją mieszkańców – boiska, siłownie, kąpieliska, place zabaw	8.57%	45.71%	31.43%	5.71%	8.57%
12	Infrastruktura związana z gospodarką odpadami	17.14%	48.57%	25.71%	2.86%	5.71%
13	Infrastruktura - Odnawialne Źródła Energii	14.29%	34.29%	31.43%	17.14%	2.86%
14	Przydomowe oczyszczalnie ścieków	14.29%	48.57%	17.14%	8.57%	11.43%
15	Jakość usług komunalnych i usług w zakresie prowadzenie gospodarki odpadami	25.71%	57.14%	14.29%	2.86%	0.00%

Kolejne pytanie dotyczyło zmiany sytuacji w ostatnich 6 latach w w/w aspektach. 62,86% ankietowanych oceniając wykorzystanie marki – Puszczy Białowieskiej dla promocji regionu na przestrzeni ostatnich 6 lat uważa, iż nastąpiła zmiana na lepsze, natomiast 37,14% z nich twierdzi, iż nie odnotowała znaczących zmian w tej materii.

W aspekcie „Wykorzystanie marki – Puszczy Białowieskiej dla rozwoju turystyki” 68,57% respondentów jest zdania, iż nastąpiła na korzyść w okresie ostatnich 6 lat, 31,43% z kolei stoi na stanowisku, iż sytuacja nie zmieniła się znacząco.

Jeśli chodzi o wykorzystanie innych walorów przyrodniczych w rozwoju turystyki – ponad połowa badanych (57,14%) twierdzi, że w czasie ostatnich 6 lat sytuacja w tym zakresie zmieniła się na korzyść, 40% z nich, że brak jest znaczących przemian, zaś niewielki odsetek ankietowanych, bo 2,86% sądzi, że zmieniło się na gorsze.

Mając na względzie działania związane z ochroną Puszczy Białowieskiej – 51,43% respondentów jest zdania, iż spoglądając 6 lat wstecz – sytuacja uległa jednak poprawie, 31,43% nie odnotowało istotnych zmian, a 17,14% uważa, że sytuacja się pogorszyła.

W zakresie „Obszar B+R związany z obszarem Puszczy Białowieskiej” w przeciągu ostatnich 6 lat zdaniem 48,57% ankietowanych sytuacja zmieniła się na korzyść, 45,71% z nich sądzi, że nie zaszły znaczące zmiany, zaś niewielki odsetek badanych utrzymuje, że zmieniło się na gorsze.

54,29% respondentów sądzi, iż działania związane z podnoszeniem świadomości ekologicznej mieszkańców w ciągu ostatnich 6 lat zmieniły się na lepsze, 42,86% odpowiedziało, że sytuacja nie zmieniła się w istotny sposób, „garstka” badanych – 2,86% jest zdania, iż jest gorzej.

Niemal ¼ ankietowanych, tj. 71,43% zauważyło poprawę w przeciągu ostatnich 6 lat w dziedzinie: „Działania związane z rozwojem infrastruktury turystycznej w obszarze Puszczy Białowieskiej”, 28,57% utrzymuje, iż znaczących zmian jest brak.

W aspekcie „Działania związane z rozwojem infrastruktury turystycznej poza obszarem Puszczy Białowieskiej” odsetek procentowy badanych korzystanie oceniający sytuację na przestrzeni ostatnich 6 lat obniżył się do 51,43%, uległa podwyższeniu z kolei grupa ankietowanych, których zdaniem nie zaszły istotne zmiany – 40%, co więcej pojawiła się też pewna nieznaczna ilość, tj. 8,57% uważają, iż nastąpiła zmiana, ale na gorsze.

W okresie ostatnich 6 lat infrastruktura związana z turystyką (ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne, atrakcje turystyczne w Obszarze Puszczy Białowieskiej) została pozytywnie oceniona przez respondentów – 68,57% z nich jest zdania, iż nastąpiła korzystna zmiana, 28,57% - twierdzi, iż brak jest znaczących zmian w tej dziedzinie, zaś niewielki odsetek badanych 2,86% sądzi, iż zaszła niekorzystna zmiana.

Infrastruktura związana z turystyką (ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne, atrakcje turystyczne poza Obszarem Puszczy Białowieskiej) w przeciągu ostatni 6 lat w opinii 57,14% badanych poprawiła się, 34,29% z nich uważa, że nie zaszły żadne istotne zmiany, natomiast 8,57% utrzymuje, iż sytuacja w w/w zakresie pogorszyła się.

Oceniając infrastrukturę związaną z rekreacją mieszkańców (boiska, siłownie, kąpieliska, place zabaw) w okresie ostatnich 6 lat – 68,57% zauważa zmiany na lepsze, ¼ ankietowanych stoi na stanowisku, iż nie zaszły istotne zmiany, a 5,71% widzi zmiany na gorsze.

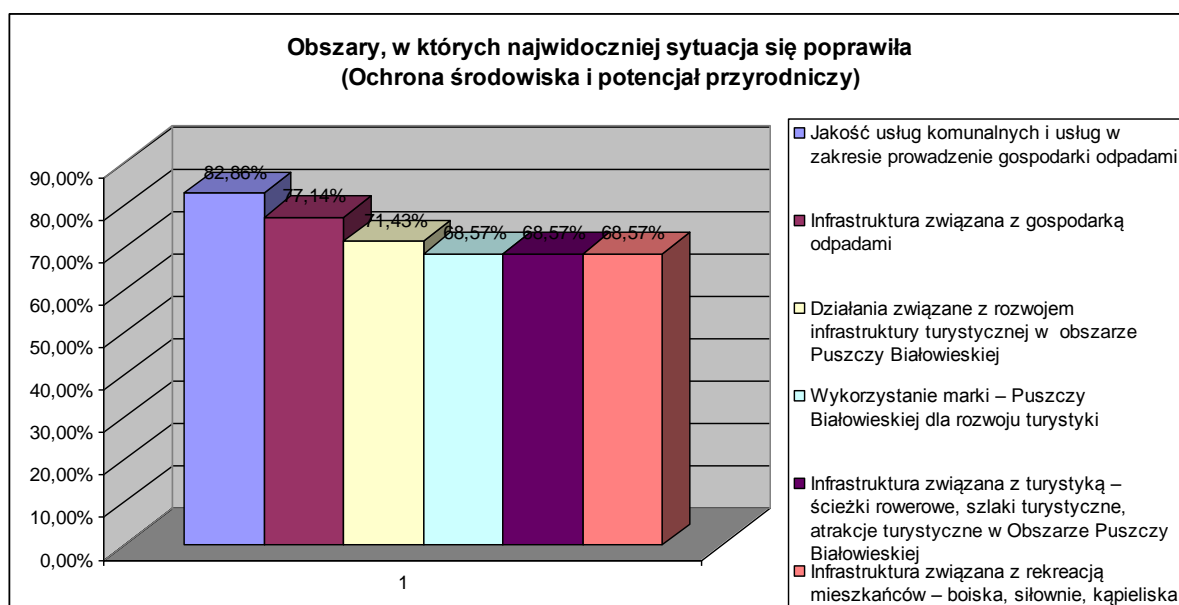
Ponad ¾ badanych, tj. 77,14% pozytywnie ocenia zmiany jakie zaszły w ciągu ostatnich 6 lat w dziedzinie „Infrastruktura związana z gospodarką odpadami”, 20% jest zdania, iż brak jest istotnych zmian, natomiast 2,86% odnotowało niekorzystne zmiany.

W przypadku aspektu „Infrastruktura – Odnawialne Źródła Energii” na przestrzeni ostatnich 6 lat zdaniem 65,71% respondentów – nastąpiła zmiana na korzyść, 28,57% uważa, że sytuacja w tej materii nie zmieniła się znacząco, a 5,71% sądzi, że zaszły zmiany na gorsze.

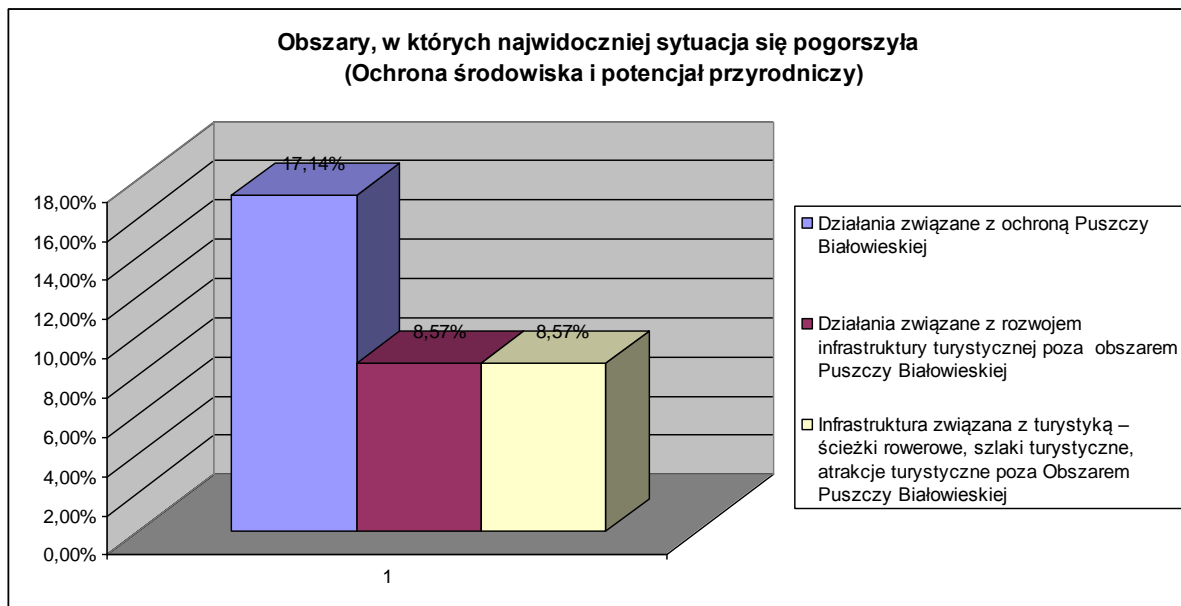
65,71% ankietowanych utrzymuje, iż w przeciągu ostatnich 6 lat jeśli chodzi o przydomowe oczyszczalnie ścieków sytuacja uległa poprawie, 28,57% nie widzi istotnych zmian, natomiast 5,71% z nich stoi na stanowisku, że nastąpiło pogorszenie.

W zakresie „Jakość usług komunalnych i usług w zakresie prowadzenie gospodarki odpadami” aż 82,86% badanych w przedziale czasowym ostatnich 6 lat odnotowało pozytywne zmiany, 14,29% utrzymuje, iż brak jest znaczących zmian w w/w materii, zaś 2,86% ocenia, iż sytuacja się pogorszyła.

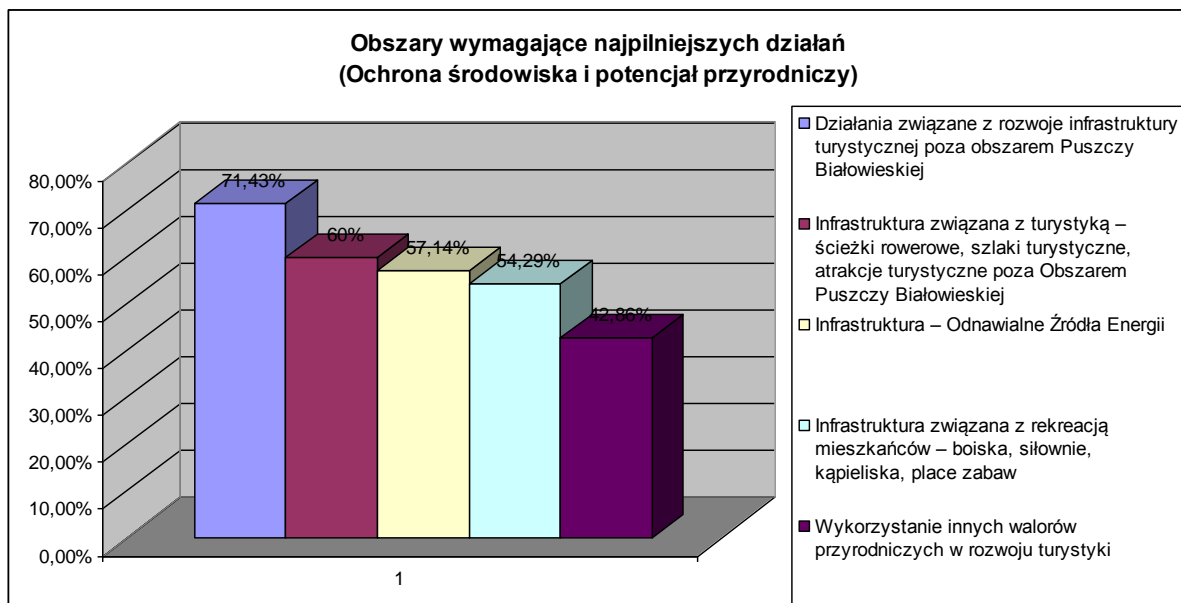
Obszary w których sytuacja się poprawiła to:

Natomiast sytuacja się pogorszyła w następujących obszarach:

Kolejnym pytaniem była prośba o wskazanie najpilniejszych do realizacji aspektów z obszaru ochrona środowiska i potencjał przyrodniczy. Anketowani spośród 15 aspektów wskazanych w kwestionariuszu wskazali 5, które ich zdaniem są najważniejsze, a są to:

1. Działania związane z rozwoju infrastruktury turystycznej poza obszarem Puszczy Białowieskiej – 71,43%
2. Infrastruktura związana z turystyką – ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne, atrakcje turystyczne poza Obszarem Puszczy Białowieskiej – 60%
3. Infrastruktura – Odnawialne Źródła Energii – 57,14%

4. Infrastruktura związana z rekreacją mieszkańców – boiska, siłownie, kąpieliska, place zabaw – 54,29%
5. Wykorzystanie innych walorów przyrodniczych w rozwoju turystyki – 42,86%

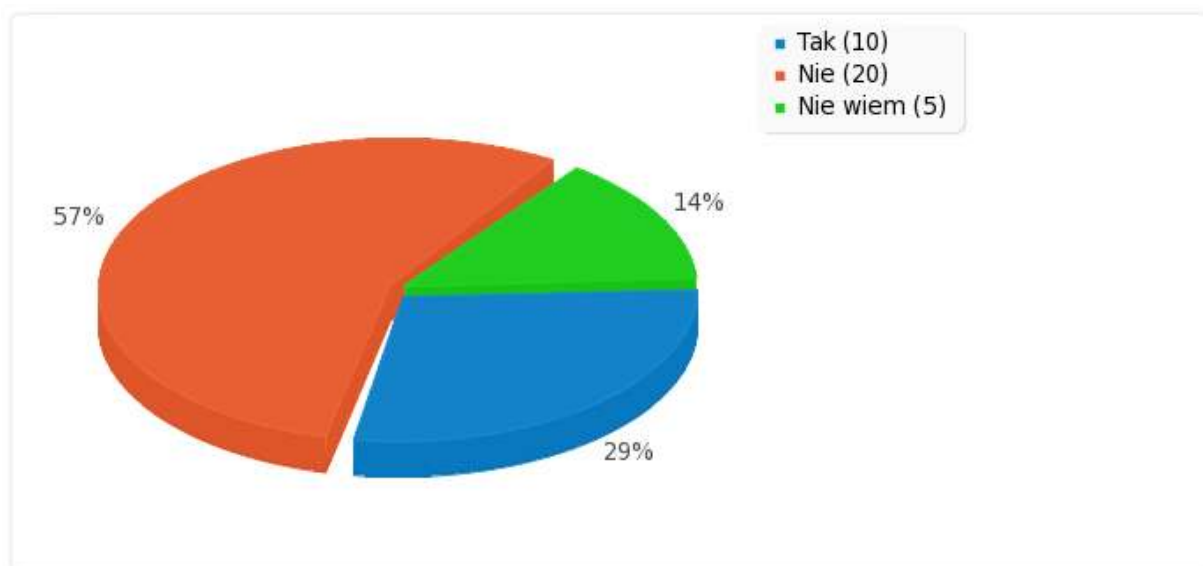
Przy czym uzasadniając swój wybór wskazywali m.in. na:

- Wykorzystanie marki "Puszcza Białowieska" ,wdrożenie promocji zgodnie z opracowaną strategią czyli planowe działania promocyjne, zgodne z harmonogramem.
- Ochrona Puszczy Białowieskiej przed niszczycielską działalnością kornika.
- Wykorzystanie B+R-to niewykorzystany potencjał rozwoju. Infrastruktura turystyczna poza Puszcza białowieską-niezadawalająca ilość infrastruktury turystycznej służącej do rozśrodkowania ruchu turystycznego poza puszcza.
- Działania związane z ochroną Puszczy Białowieskiej oraz rozwój infrastruktury turystycznej przyniesie korzyści dla mieszkańców powiatu Hajnowskiego
- Marka Puszczy białowieskiej powinna być kluczem do rozwoju całego regionu. Powinna otwierać drzwi do wsparcia naszych potrzeb w zakresie ochrony środowiska i przyrody.
- Infrastruktura obok sytuacji ekonomicznej w najwyższym stopniu warunkuje jakość życia mieszkańców.

2. Pogłębiona analiza potencjału w obszarach rynek pracy i integracja społeczna

Przedsiębiorczość i rynek pracy

Ponad połowa respondentów, tj. 57,14% na pytanie czy w gminie są opracowane strategie, programy lub inne akty prawa z zakresu polityki rynku pracy i rozwoju przedsiębiorczości odpowiedziała przecząco, zaledwie 28,57% uważa, że jednak takie dokumenty są opracowane, wiedzy na ten temat nie ma 14,29% ankietowanych.

Badani, którzy zaznaczyli odpowiedź twierdzącą, wskazali jakiego to rodzaju dokumenty mogą być, a więc:

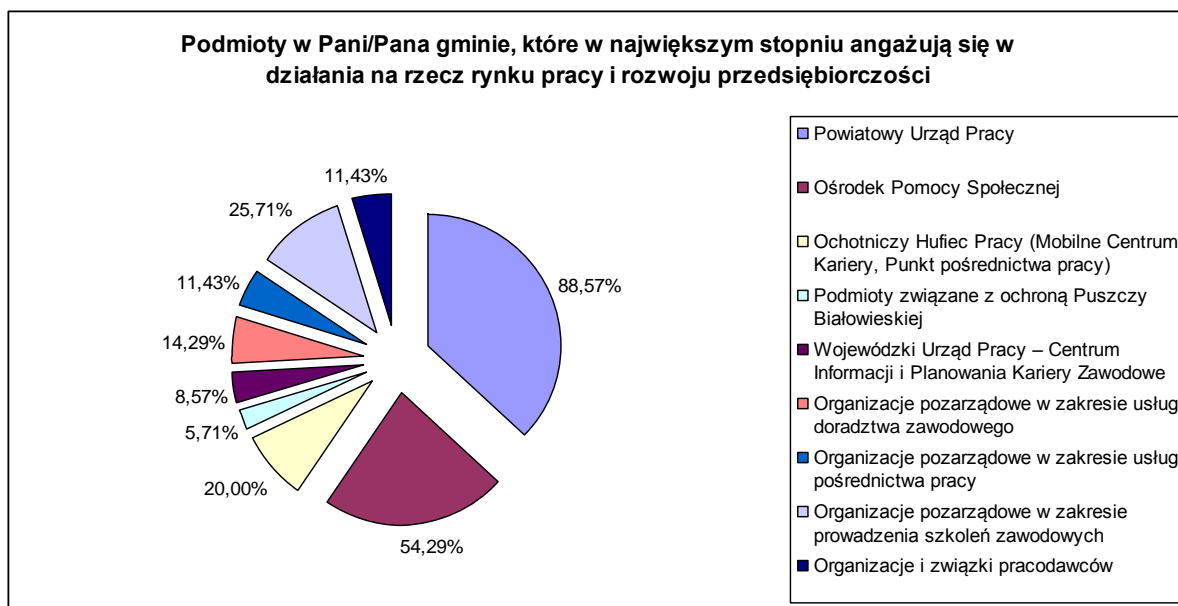
1. Inne plany, programy, dokumenty – 17,14%
2. Strategia rozwoju przedsiębiorczości – 11,43%
3. Strategia/program polityki rynku pracy – 11,43%
4. Strategia/program promocji zatrudnienia – 8,57%
5. Programy dotyczące rozwoju aktywności zawodowej mieszkańców – 2,86%

Ankietowani wskazali następujące podmioty w gminie, w ich opinii, które w największym stopniu angażują się w działania na rzecz rynku pracy i rozwoju przedsiębiorczości, a są to:

1. Powiatowy Urząd Pracy – 88,57%
2. Ośrodek Pomocy Społecznej – 54,29%

Pozostałe wskazane przez badanych podmioty uzyskały zdecydowanie poniżej 50 punktów procentowych i są to:

3. Organizacje pozarządowe w zakresie prowadzenia szkoleń zawodowych – 25,71%
4. Ochotniczy Hufiec Pracy (Mobilne Centrum Kariery, Punkt pośrednictwa pracy) – 20%
5. Organizacje pozarządowe w zakresie usług doradztwa zawodowego – 14,29%
- Inne – 14,29%
6. Organizacja pozarządowe w zakresie usług pośrednictwa pracy – 11,43%
- Organizacja i związki pracodawców – 11,43%
7. Wojewódzki Urząd Pracy – Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej – 8,57%
8. Podmioty związane z ochroną Puszczy Białowieskiej – 5,71%
9. Centrum Kształcenia Praktycznego – 2,86%

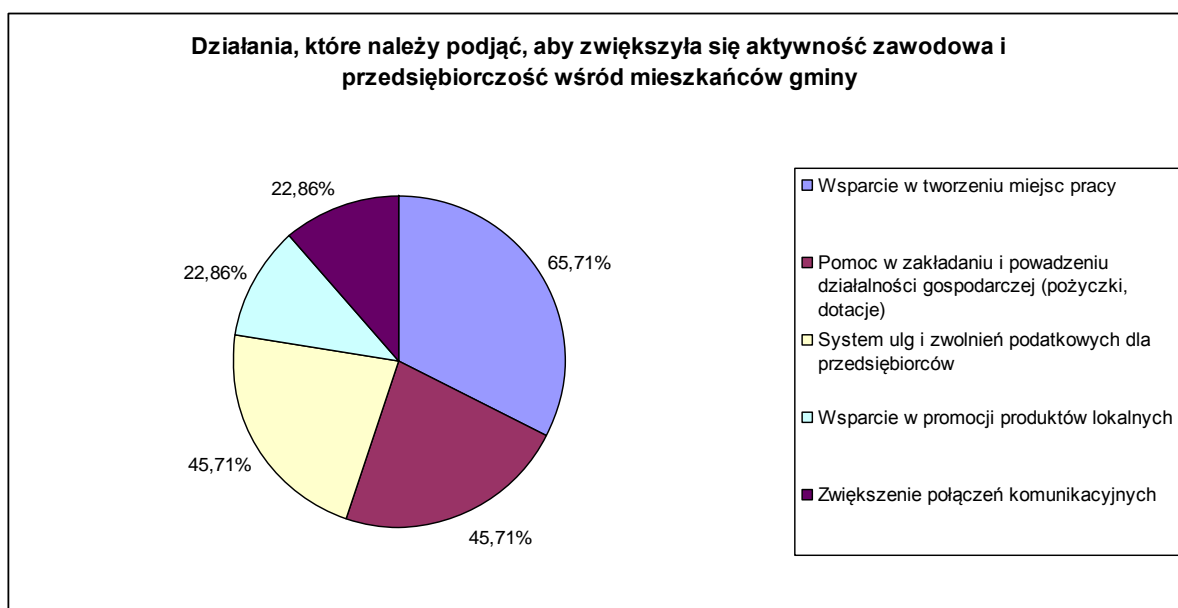

Respondenci poproszeni o wskazanie, które z wymienionych w kwestionariuszu instrumentów polityki rynku pracy były wykorzystane w gminie. Są to w kolejności malejącej:

1. Subsydiarne zatrudnienia (roboty publiczne, prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne – 94,29%
2. Współfinansowanie zatrudnienia absolwentów przez staż lub przygotowanie zawodowe w miejscu pracy – 85,71%
3. Udzielanie dotacji na prowadzenie działalności gospodarczej – 82,86%
4. Dotacje na tworzenie miejsc pracy – 77,14%
5. Realizacja doradztwa i szkoleń zawodowych – 65,71%
Wsparcie dla rolników – 65,71%
6. Wsparcie dla przedsiębiorców ze strony władz lokalnych – 54,29%
7. Wsparcie tworzenia miejsc pracy w obszarze turystyki – 42,86%
8. Aktywne pośrednictwo pracy 40%
9. Programy specjalne – przeznaczone dla osób długotrwale bezrobotnych – 34,29%
Wsparcie transgranicznej współpracy gospodarczej np. targi, wizyty studyjne, pomoc w poszukiwaniu rynków zbytu, kojarzenie kontrahentów – 34,29%
10. Wsparcie działań związanych z tworzeniem i promocją produktów lokalnych – 31,43%
11. Wsparcie dla osób odchodzących z rolnictwa – 28,57%
12. Doradztwo realizowane przez instytucje otoczenia biznesu (fundusze pożyczkowe, banki, izby gospodarcze, inkubatory, agencje rozwoju lokalnego) – 20%
Animowanie transgranicznej współpracy gospodarczej - 20%
13. Współpraca instytucji rynku pracy na rzecz aktywizacji zawodowej – 17,14%
14. Działanie inkubatura przedsiębiorczości – 8,57%
Wsparcie tworzenia spółdzielni i grup producenckich – 8,57%

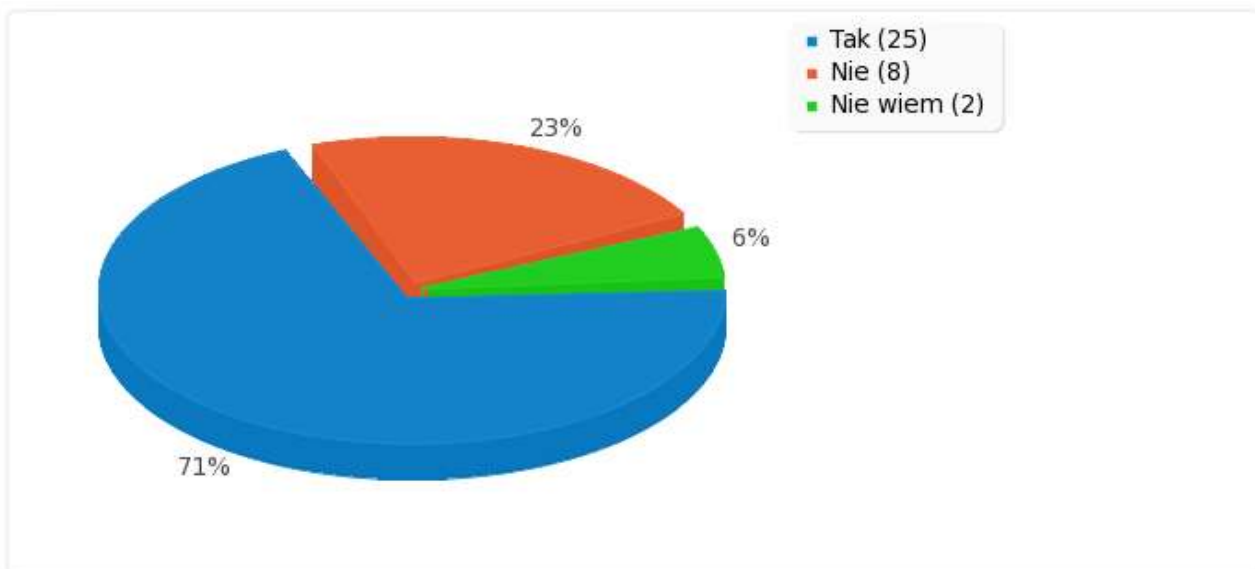
Ankietowani zapytani w jakim zakresie ich zdaniem należy podjąć działania, aby zwiększyła się aktywność zawodowa i przedsiębiorczość wśród mieszkańców gminy wskazali 3 działania (spośród wskazanych w kwestionariuszu) i są to:

1. Wsparcie w tworzeniu miejsc pracy – 65,71%
2. Pomoc w zakładaniu i powadzeniu działalności gospodarczej (pożyczki, dotacje) – 45,71%
System ulg i zwolnień podatkowych dla przedsiębiorców – 45,71%
3. Wsparcie w promocji produktów lokalnych – 22,86%
Zwiększenie połączeń komunikacyjnych – 22,86%

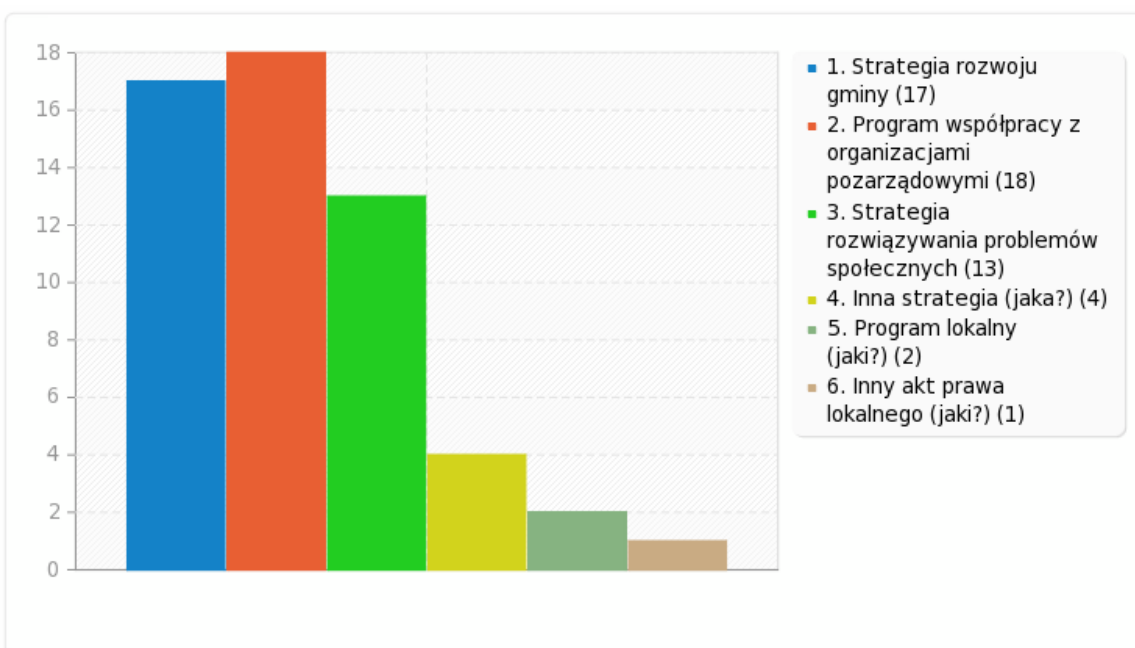
Działania w zakresie ekonomii społecznej

Zdaniem niemal $\frac{3}{4}$ badanych (71,43%) w Gminie są opracowane strategie, programy lub inne akty prawa uwzględniające rozwój ekonomii społecznej, przekonane o braku tych dokumentów jest 22,86% ankietowanych, zaś niewielki odsetek z nich tj. 5,71% nie posiada wiedzy na ten temat.

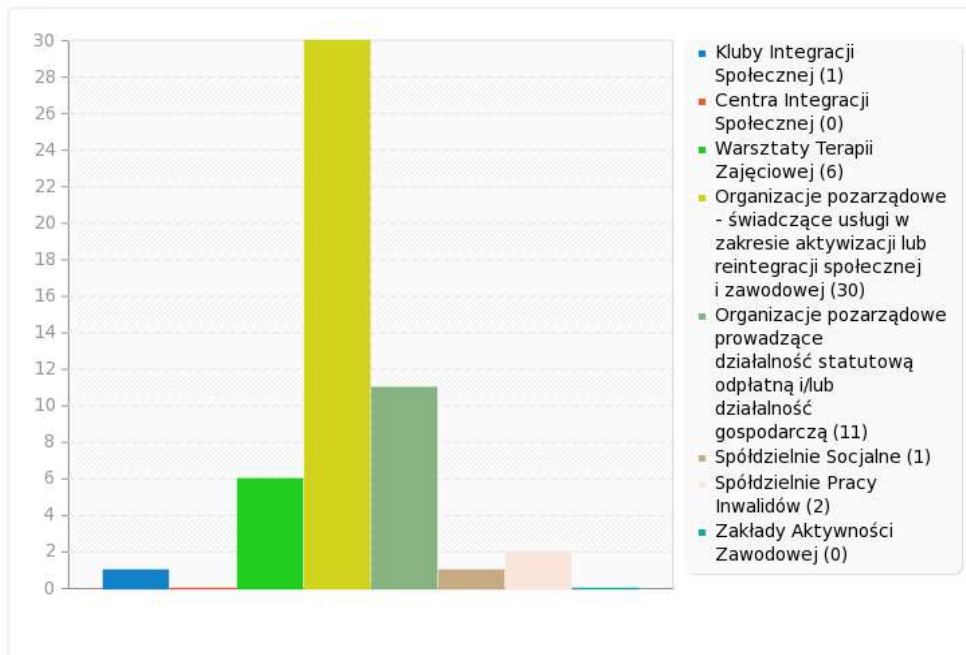
Respondenci, którzy udzielili twierdzącej odpowiedzi na powyższe pytanie wskazali, iż są to następującego rodzaju dokumenty (przy czym każdy z ankietowanych mógł zaznaczyć więcej niż 1 odpowiedź):

1. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi – 51,43%
2. Strategia rozwoju gminy – 48,57%
3. Strategia rozwiązywania problemów społecznych – 37,14%
4. Inna strategia – 11,43%
5. Program lokalny – 5,71%
6. Inny akt prawa lokalnego – 2,86%

W kolejnym pytaniu badani w kwestionariuszu wskazali następujące podmioty ekonomii społecznej funkcjonujące na terenie gminy:

1. Organizacje pozarządowe – świadczące usługi w zakresie aktywizacji lub reintegracji społecznej i zawodowej – 85,71%
2. Organizacje pozarządowe prowadzące działalność statutową odpłatną i/lub działalność gospodarczą – 31,43%
3. Warsztaty Terapii Zajęciowej – 17,14%
4. Spółdzielnie Pracy Inwalidów – 5,71%
5. Kluby Integracji Społecznej – 2,86%
Spółdzielnie Socjalne – 2,86%

Kolejne pytanie dotyczyło zmiany sytuacji w ostatnich 6 latach w wymienionych aspektach. Zdaniem aż 85,71% badanych na przestrzeni ostatnich 6 lat sytuacja w aspekcie stosowania „klauzul społecznych” nie uległa znaczącym zmianom, znacznie mniej ankietowanych, bo 14,29% sądzi, iż nastąpiła zmiana na korzyść.

Oceniając zlecenie pomiotom ekonomii społecznej realizacji zamówień o wartości wyłączającej ze stosowania ustawy PZP (poniżej 30 tys. Euro) ponownie przytłaczająca większość respondentów, tj. 82,86% uważa, iż w tej dziedzinie nie zaszły istotne zmiany w okresie ostatnich 6 lat, 14,29% - sądzi, iż zaszły pozytywne zmiany, zaś niewielki odsetek badanych – 2,86% utrzymuje, iż sytuacja w tej kwestii zmieniła się, ale na gorsze.

W przeciągu ostatnich 6 lat ponownie niemal ¼ badanych, tj. 74,29% nie odnotował znaczących zmian w aspekcie „Możliwość uzyskania dofinansowania z PUP na tworzenie Podmiotów Ekonomii Społecznej”, 25,71% jest jednak zdania, iż sytuacja się poprawiła.

Jeśli chodzi o tworzenie/funkcjonowanie Funduszy Pożyczkowo-Poręczeniowych w okresie ostatnich 6 lat, tak jak powyżej, dominującą grupą, jest grupa uważająca, iż brak jest

istotnych zmian – jest ich 88,57%, odsetek ankietowanych sądzących, iż zmiany na korzyść zaszyły jest niewielki i wynosi 8,57%, jeszcze mniej jest badanych, w opinii których nastąpiła zmiana na gorsze.

Ponad połowa respondentów (65,71%) uważa, iż sytuacja w dziedzinie działań związanych z podnoszeniem świadomości dotyczącej Ekonomii Społecznej wśród mieszkańców na przestrzeni ostatnich 6 lat - nie zmieniła się znacząco, 31,43% odnajduje pozytywne zmiany, natomiast 2,86% utrzymuje, iż sytuacja zmieniła się na gorsze.

77,14% ankietowanych oceniając działania związane z powoływaniem partnerstw na rzecz ekonomii społecznej w przeciągu ostatnich 6 lat – nie widzi znaczących zmian jaki mogłyby zajść w w/w aspekcie, 20% uważa zaś, iż sytuacja zmieniła się na korzyść, natomiast niewielka grupa badanych widzi tylko negatywne zmiany.

Aspekt „Funkcjonowanie programu współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi”, biorąc pod uwagę przedział czasowym ostatnich 6 lat, zdaniem ponad połowy respondentów, tj. 54,29% nie uległ istotnym zmianom, 42,86% utrzymuje, iż zaszyły pozytywne zmiany, natomiast zaledwie 2,86% badanych sądzi, że zaszyły zmiany jedynie na gorsze.

85,71% badanych nie odnotowało znaczących zmian w zakresie wspierania tworzenia i funkcjonowania Spółdzielni Socjalnych na przestrzeni ostatnich 6 lat, znacznie mniej respondentów, bo zaledwie 11,43% uważa, że sytuacja uległa poprawie, jeszcze mniejsza grupa, tj. 2,86% utrzymuje, że nastąpiła zmiana na niekorzyść.

W opinii znacznej części respondentów (91,43%) w ciągu ostatnich 6 lat nie zaszyły istotne zmiany w dziedzinie wspierania tworzenia i funkcjonowania Klubów Integracji Społecznej, niewielka ilość badanych uważa, że jednak zaszyły pozytywne zmiany – tak sądzi zaledwie 5,71%, jeszcze mniej odnotowało pogorszenie sytuacji, tj. 2,86%.

Ponownie ogromna większość ankietowanych, a jest ich 94,29%, nie zauważyło w przeciągu ostatnich 6 lat, znaczących zmian jakie mogłyby zajść w dziedzinie „Wspieranie tworzenia i funkcjonowania Centrów Integracji Społecznej”, niewielka ilość badanych, obie grupy po 2,86% przedstawiają dwa skrajne stanowiska: jedni są zdania, że sytuacja pogorszyła się, z kolei druga grupa, iż owszem zmiany zaszyły, ale na już korzyść.

Jeśli chodzi o wspieranie tworzenia i funkcjonowania Zakładów Aktywności Zawodowej - 91,43% respondentów, biorąc pod uwagę okres ostatnich 6 lat, nie widzi poważnych zmian, o wiele mniej – 8,57% badanych widzi zmiany na plus.

Okolo ¼ ankietowanych (25,71%) utrzymuje, iż sytuacja pod kątem wspierania tworzenia i funkcjonowania Warsztatów Terapii Zajęciowej uległa poprawie, jednak nadal znaczna większość, a jest ich 71,43% jest zdania, że poważnych zmian jest brak, natomiast niewielki odsetek badanych sądzi, iż zaszyły zmiany, ale na niekorzyść.

Na przestrzeni ostatnich 6 lat w zakresie wspierania tworzenia i funkcjonowania Organizacji Pozarządowych – w opinii 57,14% respondentów nie nastąpiła istotna zmiana, zmianę na korzyść widzi natomiast 40% badanych, 2,86% to przedstawiciele poglądu „zmian na gorsze”.

W przypadku aspektu „Promocja marki zakupu prospołecznego” w czasie ostatnich 6 lat - 82,86% badanych uważa, iż brak jest znaczących zmian, 14,29% twierdzą, iż sytuacja w w/w zakresie uległa poprawie, zaś 2,86% ankieterowanych sądzi, iż zaszły zmiany jedynie na niekorzyść.

	Aspekty	Sytuacja się poprawiła	Sytuacja nie zmieniła się	Sytuacja się pogorszyła
1	Stosowanie „klauzul społecznych”	14.29%	85.71%	0.00%
2	Zlecanie podmiotom ekonomii społecznej realizacji zamówień o wartości wyłączonej ze stosowania ustawy PZP (poniżej 30 tys. Euro)	14.29%	82.86%	2.86%
3	Możliwość uzyskania dofinansowania z PUP na tworzenie Podmiotów Ekonomii społecznej	25.71%	74.29%	0.00%
4	Tworzenie/funkcjonowanie Funduszy Pożyczkowo-Poręczeniowych	8.57%	88.57%	2.86%
5	Działania związane z podnoszeniem świadomości dotyczącej Ekonomii Społecznej wśród mieszkańców	31.43%	65.71%	2.86%
6	Działania związane z powoływaniem partnerstw na rzecz ekonomii społecznej	20.00%	77.14%	2.86%
7	Funkcjonowanie programu współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi	42.86%	54.29%	2.86%
8.	Wspieranie tworzenia i funkcjonowania Spółdzielni Socjalnych	11.43%	85.71%	2.86%
9.	Wspieranie tworzenia i funkcjonowania Klubów Integracji Społecznej	5.71%	91.43%	2.86%
10	Wspieranie tworzenia i funkcjonowania Centrów Integracji Społecznej	2.86%	94.29%	2.86%
11	Wspieranie tworzenia i funkcjonowania Zakładów Aktywności Zawodowej	8.57%	91.43%	0.00%
12	Wspieranie tworzenia i funkcjonowania Warsztatów Terapii Zajęciowej	25.71%	71.43%	2.86%
13	Wspieranie tworzenia i funkcjonowania Organizacji Pozarządowych	40.00%	57.14%	2.86%
14	Promocja marki zakupu prospołecznego	14.29%	82.86%	2.86%

Ważnym wydaje się fakt, iż wskazania „sytuacja się nie zmieniła” są w ogromnej większości, co nie oznacza, że na lokalnym rynku w/w narzędzia funkcjonują. Sytuacja się nie zmieniła

ponieważ większość z wymienionych narzędzi nie funkcjonowała w badanych gminach i na czas badania nie funkcjonuje, co pokazuje następane pytanie.

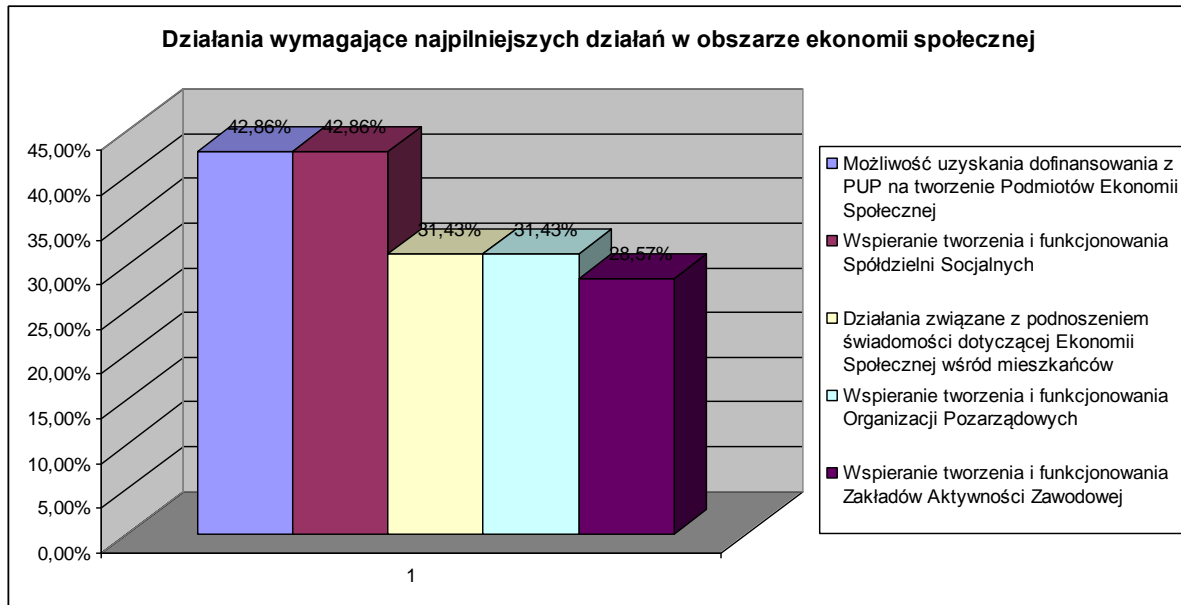
Ankietowani zapytani o to, które z poniżej wymienionych działań z zakresu ekonomii społecznej były realizowane na gminie badanych na przestrzeni ostatnich 6 lat, odpowiedzieli w sposób następujący:

	Działania	Były realizowane	Nie były realizowane
1	Stosowanie „klauzul społecznych”	8,57%	91,43%
2	Zlecanie podmiotom ekonomii społecznej realizacji zamówień o wartości wyłączonej ze stosowania ustawy Prawo Zamówień Publicznych (poniżej 30 tys. Euro)	11,43%	88,57%
3	Możliwość uzyskania dofinansowania z PUP na tworzenie podmiotów ekonomii społecznej	31,43%	68,57%
4	Tworzenie/funkcjonowanie Funduszy Pożyczkowo-Poręczeniowych	8,57%	91,43%
5	Działania związane z podnoszeniem świadomości dotyczącej ekonomii społecznej wśród mieszkańców	37,14%	62,86%
6	Działania związane z powoływaniem partnerstw na rzecz ekonomii społecznej	22,86%	77,14%
7	Funkcjonowanie programu współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi	57,14%	42,86%
8	Wspieranie tworzenia i funkcjonowania Spółdzielni Socjalnych	11,43%	88,57%
9	Wspieranie tworzenia i funkcjonowania Klubów Integracji Społecznej	0%	100%
10	Wspieranie tworzenia i funkcjonowania Centrów Integracji Społecznej	2,86%	97,14%
11	Wspieranie tworzenia i funkcjonowania Zakładów Aktywności Zawodowej	5,71%	94,29%
12	Wspieranie tworzenia i funkcjonowania Warsztatów Terapii Zajęciowej	28,57%	71,43%
13	Wspieranie tworzenia i funkcjonowania organizacji pozarządowych	54,29%	45,71%
14	Promocja marki zakupu prospołecznego	14,29%	85,71%

Respondenci spośród 14 wskazanych w kwestionariuszu aspektów wskazali trzy, które ich zdaniem wymagają najpilniejszych działań i są to:

1. Możliwość uzyskania dofinansowania z PUP na tworzenie Podmiotów Ekonomii Społecznej – 42,86%
Wspieranie tworzenia i funkcjonowania Spółdzielni Socjalnych – 42,86%
2. Działania związane z podnoszeniem świadomości dotyczącej Ekonomii Społecznej wśród mieszkańców – 31,43%
Wspieranie tworzenia i funkcjonowania Organizacji Pozarządowych – 31,43%

3. Wspieranie tworzenia i funkcjonowania Zakładów Aktywności Zawodowej – 28,57%

Uzasadniając swój wybór wskazywali m.in. na:

- Funkcjonowanie PES na terenie gminy pozwoli na wzrost aktywności społecznej grup zagrożonych wykluczeniem
- Wymienione aspekty przyczyniają się do zmniejszenia bezrobocia
- Wprowadzenie wybranych aspektów może się przyczynić do aktywizacji mieszkańców w rozwój ekonomii społecznej na terenie gminy
- Konieczne są dalsze działania zmierzające do tworzenia i funkcjonowania organizacji pozarządowych oraz podnoszenia świadomości Ekonomii Społecznej Wśród Mieszkańców
- Aktywnie funkcjonujące organizacje pozarządowe korzystnie wpłyną na rozwój gminy. spółdzielnia socjalna stworzy nowe miejsca pracy i zaspokoi potrzeby mieszkańców
- Przy większej możliwości uzyskania dofinansowania na tworzenie PES będą powstawały zarówno spółdzielnie socjalne i kluby integracji społecznej, a co za tym idzie miejsca pracy i aktywności zawodowej mieszkańców
- Ze względu na duże zapotrzebowanie na pracę należy wspomóc grupę osób bezrobotnych z przekwalifikowaniem ich oraz w nawiązaniu współpracy z partnerami publiczno - prywatnymi. Znaczna liczba osób bezrobotnych to osoby bez kwalifikacji
- Istnieje duży potencjał rozwoju miasta przy wykorzystaniu funkcjonujących spółdzielni socjalnych, ZAZ-u, stosowaniu klauzul społecznych

Zdaniem ankietowanych trzy najważniejsze obszary, w zakresie których należy podjąć działania, aby zwiększyła się aktywność mieszkańców w zakresie ekonomii społecznej to:

1. Wsparcie w zakresie zakładania i prowadzenia PES – 45,71%
2. Wykorzystanie lokalnego potencjału do rozwoju przedsiębiorczości społecznej – 40%
3. Uwzględnienie „ekonomii społecznej” w strategicznych kierunkach rozwoju gminy – 37,14%

3. Ocena działalności Lokalnej Grupy Działania

Respondenci poproszeni o ocenę poszczególnych aspektów działalności Lokalnej Grupy Działania Puszcza Białowieska odpowiedzieli w sposób następujący:

	Aspekty	Bardzo zadowolony/a	Raczej zadowolony/a	Ani zadowolony /a ani nie zadowolony /a	Raczej niezadowolony/a	Zdecydowanie niezadowolony/a
1	Promocja działań wśród mieszkańców	25.71%	31.43%	40.00%	2.86%	0.00%
2	Informacja o lokalnych działaniach	25.71%	31.43%	31.43%	11.43%	0.00%
3	Znajomość celów i działań LGD wśród mieszkańców	11.43%	28.57%	37.14%	17.14%	5.71%
4	Wpływ działalności LGD na rozwój gmin	31.43%	40.00%	28.57%	0.00%	0.00%
5	Poziom akceptacji i zaufania mieszkańców dla działalności LGD	25.71%	37.14%	31.43%	2.86%	2.86%
6	Sprawność funkcjonowania LGD	31.43%	42.86%	22.86%	2.86%	0.00%
7	Działania partnerskie i współpraca inicjowane przez LGD	28.57%	34.29%	34.29%	2.86%	0.00%
8	Wsparcie lokalnej przedsiębiorczości	17.14%	28.57%	48.57%	5.71%	0.00%
9	Wsparcie związane z kultywowaniem lokalnej tradycji	37.14%	34.29%	25.71%	2.86%	0.00%
10	Wsparcie związane z aktywizacją społeczną mieszkańców	11.43%	45.71%	42.86%	0.00%	0.00%
11	Wsparcie związane ze zwiększeniem potencjału turystycznego obszaru Puszczy Białowieskiej	31.43%	40.00%	28.57%	0.00%	0.00%
11	Wsparcie związane ze zwiększeniem potencjału turystycznego poza obszarem Puszczy Białowieskiej	34.29%	20.00%	37.14%	8.57%	0.00%
12	Współpraca Pana/Pani gminy z LGD Puszcza Białowieska	48.57%	17.14%	28.57%	5.71%	0.00%
13	Współpraca partnerów w ramach partnerstwa LGD	28.57%	22.86%	48.57%	0.00%	0.00%
14	Przepływ informacji wewnątrz LGD	31.43%	34.29%	28.57%	2.86%	2.86%
15	Innowacyjność działań LGD	20.00%	37.14%	42.86%	0.00%	0.00%

1. Promocja działań wśród mieszkańców

Największy odsetek badanych (40%) ankietowanych jest ani zadowolonych ani niezadowolonych, raczej zadowoleni to 31,43%, bardzo zadowolenie to około ¼ badanych, tj. 25,71%, raczej niezadowoleni to 2,86%.

2. Informacja o lokalnych działaniach

Identyczny odsetek ankietowanych, tj. po 31,43% ocenia jako „raczej zadowoleni” i „ani zadowoleni ani niezadowoleni”, podobnie jak wyżej badani bardzo zadowoleni to 25,71%, raczej niezadowoleni – 11,43%

3. Znajomość celów i działań LGD wśród mieszkańców

37,14% to ankietowani deklarujący się jako ani zadowoleni ani niezadowoleni, 28,57% to raczej zadowoleni, raczej niezadowoleni to 17,14%, niewielka grupa jest bardzo zadowolonych 11,43%, zaś zdecydowanie niezadowolonych to 5,71%.

4. Wpływ działalności LGD na rozwój gmin

Niemal połowa ankietowanych (40%) oceniających ten aspekt działalności LGD Puszcz Białowieska jest raczej zadowolonych, zdecydowanie zadowoleni to 31,43%, natomiast ani zadowolonych ani niezadowolonych jest 28,57%.

5. Poziom akceptacji i zaufania mieszkańców dla działalności LGD

Najliczniejsza grupa – 37,14% to raczej zadowoleni, nieco mniej już, bo 31,43% deklaruje, iż są ani zadowoleni ani niezadowoleni, ¼ ankietowanych (25,71%) uważa, iż są bardzo zadowoleni, niewielki odsetek badanych, a są to dwie grupy po 2,86% jest raczej niezadowolona i zdecydowanie niezadowolona.

6. Sprawność funkcjonowania LGD

Oceniając sprawność funkcjonowania LGD Puszcz Białowieska zdecydowanie przeważają pozytywne oceny: 42,86% ankietowanych jest raczej zadowolona, 31,43% to zdecydowanie niezadowolonych, a 22,86% jest ani zadowolona ani niezadowolona.

7. Działania partnerskie i współpraca inicjowane przez LGD

Odnosząc się do działań partnerskich i współpracy inicjowanej przez LGD zarówno badanych oceniających jako raczej zadowolonych, jak i ani zadowolonych ani niezadowolonych jest identyczny odsetek po 34,29%, 28,57% to bardzo zadowoleni, niewielki odsetek ankietowanych – 2,86% deklaruje się jako raczej niezadowoleni.

8. Wsparcie lokalnej przedsiębiorczości

Niemal połowa respondentów, tj. 48,57% oceniając wsparcie lokalnej przedsiębiorczości jest ani zadowolona ani niezadowolona, 28,57% jest raczej zadowolona, 17,14% to bardzo zadowoleni, a raczej niezadowoleni to 5,71%.

9. Wsparcie związane z kultywowaniem lokalnej tradycji

W powyższym zakresie aż 37,14% badanych jest bardzo zadowolona, nieznacznie mniej – 34,29% jest raczej zadowolona, ani zadowolonych ani niezadowolonych jest 25,71%, a niewielki odsetek (2,86%) to raczej niezadowoleni.

10. Wsparcie związane z aktywizacją społeczną mieszkańców

45,71% to raczej zadowoleni, 42,86% to ani zadowoleni ani niezadowoleni, a bardzo zadowoleni to 11,43%.

11. Wsparcie związane ze zwiększeniem potencjału turystycznego obszaru Puszczy Białowieskiej

40% badanych jest raczej zadowolona, 31,43% to bardzo zadowoleni, a 28,57% ani zadowoleni ani niezadowoleni.

12. Wsparcie związane ze zwiększeniem potencjału turystycznego poza obszarem Puszczy Białowieskiej

Największa grupa badanych pod tym kątem jest ani zadowolona ani niezadowolona – 37,14%, stosunkowo duży odsetek jest również ankietowanych deklarujących się jako bardzo zadowolonych – 34,29%, 20% to raczej zadowoleni, 8,57% to raczej niezadowoleni.

13. Współpraca Pana/Pani gminy z LGD Puszcza Białowieska

Niemal połowa ankietowanych, tj. 48,57% bardzo zadowolona jest ze współpracy gminy z LGD Puszcza Białowieska, 28,57% respondentów nie ma jasnego stanowiska w tej sprawie i określa się jako ani zadowoleni ani niezadowoleni, raczej zadowoleni to 17,14%, negatywnie oceniających jako „raczej niezadowolonych” jest 5,71%.

14. Współpraca partnerów w ramach partnerstwa LGD

W w/w zakresie aż 48,57% badanych ocenia jako ani zadowolonych ani niezadowolonych, 28,57% to bardzo zadowoleni, a 22,86% to raczej zadowoleni.

15. Przepływ informacji wewnątrz LGD

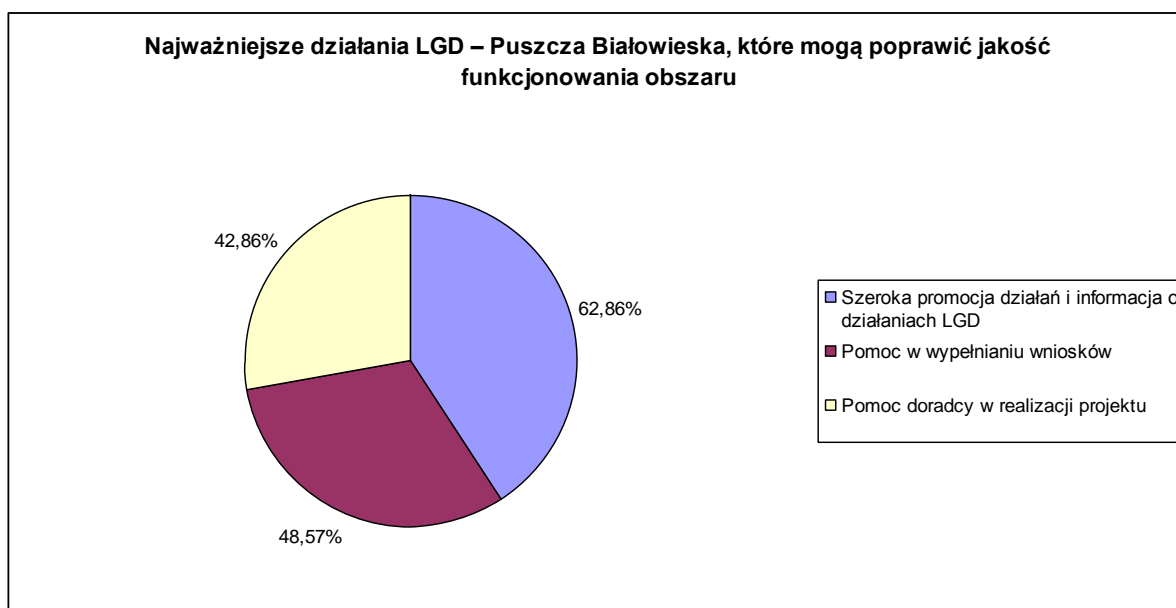
34,29% to raczej zadowoleni, 31,43% to bardzo zadowoleni, ani zadowolonych ani niezadowolonych jest 28,57%, zaś po 2,86% jest raczej niezadowolonych i zdecydowanie niezadowolonych.

16. Innowacyjność działań LGD

20% badanych jest bardzo zadowolonych, ale już 37,14% jest raczej zadowolonych, 42,86% to ani zadowoleni ani niezadowoleni.

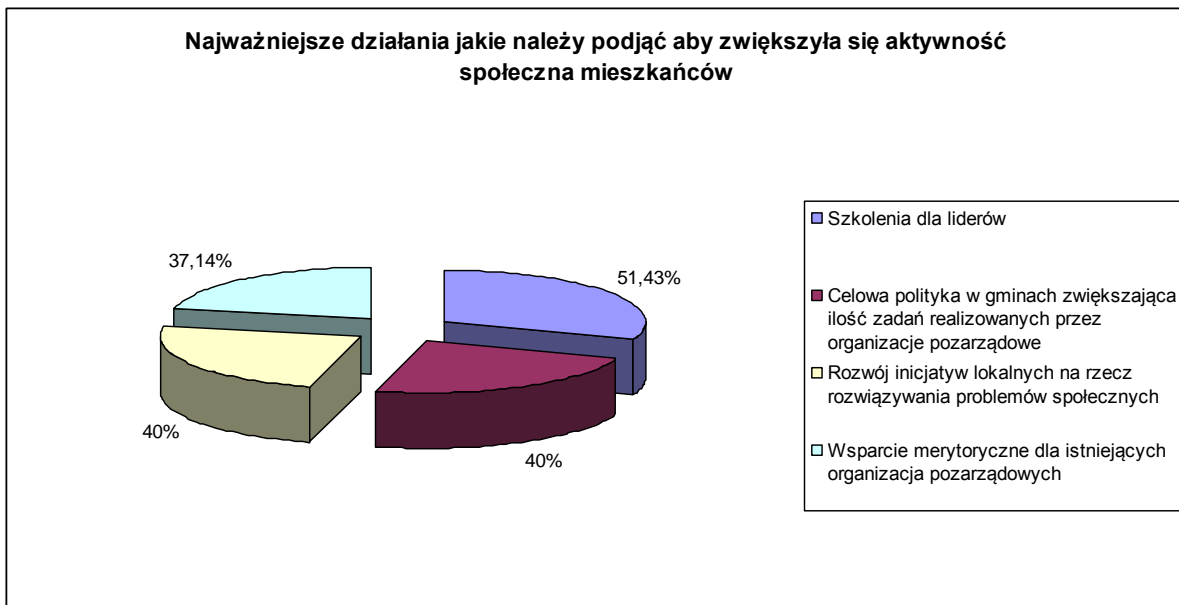
Zdaniem ankietowanych trzy najważniejsze działania Lokalnej Grupy Działania – Puszcza Białowieska, które mogą poprawić jakość funkcjonowania obszaru to:

1. Szeroka promocja działań i informacja o działaniach LGD – 62,86%
2. Pomoc w wypełnianiu wniosków – 48,57%
3. Pomoc doradcy w realizacji projektu – 42,86%

Kolejne pytanie dotyczyło 3 najważniejszych działań jakie należy podjąć (spośród wskazanych w kwestionariuszu), aby zwiększyła się aktywność społeczna mieszkańców gmin wchodzących w skład LGD. Badani wskazali na:

1. Szkolenia dla liderów – 51,43%
2. Celowa polityka w gminach zwiększająca ilość zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe – 40%
Rozwój inicjatyw lokalnych na rzecz rozwiązywania problemów społecznych – 40%
3. Wsparcie merytoryczne dla istniejących organizacja pozarządowych – 37,14%

Badani pytani do dodatkowe informacje na temat działania LGD Puszcza Białowieska wymieniali m.in.:

- LGD puszcza białowieska dynamicznie wpływa na rozwój w różnych płaszczyznach społeczno-gospodarczych powiatu hajnowskiego
- Rozwój inicjatyw lokalnych na rzecz rozwiązywania problemów społecznych jest rzeczą b. ważną dla lokalnych społeczności i w budowaniu partnerstw pomiędzy organizacjami i instytucjami
- Małe środki i dużo niezakwalifikowanych wniosków o dofinansowanie wpływa negatywnie na dalszą współpracę w gronie członków LGD
- Aktualna LSR na stronie domowej LGD byłaby pomocna (w sekcji dokumenty/strategia). Chodzi o uniknięcie sytuacji, w której beneficjenci przygotowują wnioski na podstawie nieaktualnej strategii.

III. BADANIE WNIOSKODAWCÓW

Kwestionariusz przeprowadzono wśród wnioskodawców w ramach analizy działań LGD Puszcza Białowieska. Celem badania było poznanie opinii beneficjentów na temat dotychczasowej współpracy z LGD i sytuacji społeczno – gospodarczej obszaru oraz potencjalnych kierunków rozwoju.

Badanie wnioskodawców składało się z następujących części:

I. Ocena wnioskodawcy

A – Przygotowanie wniosku

B – Realizacja i rozliczanie projektu

II. Diagnoza społeczno – gospodarcza obszaru

A – Przedsiębiorczość i rynek pracy

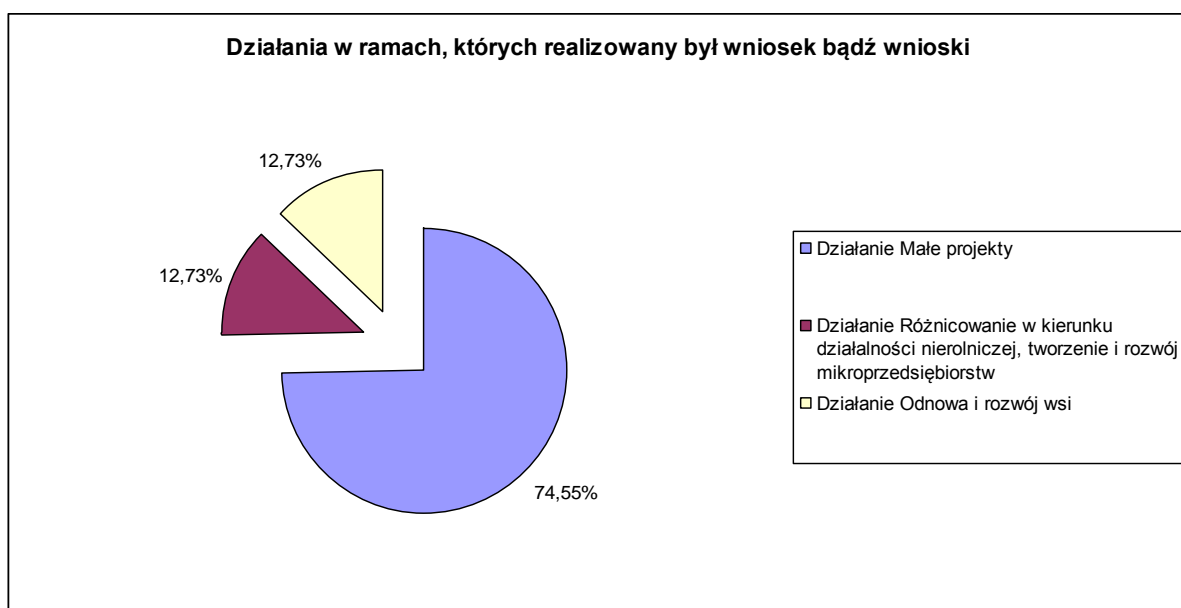
B – Polityka społeczna i edukacja

C – Działania kulturowo - historyczne

D – Ochrona środowiska i potencjał przyrodniczy

Działania w ramach, których realizowany był wniosek bądź wnioski to:

- Działanie Małe projekty – 74,55%
- Działanie Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw – 12,73%
- Działanie Odnowa i rozwój wsi – 12,73%

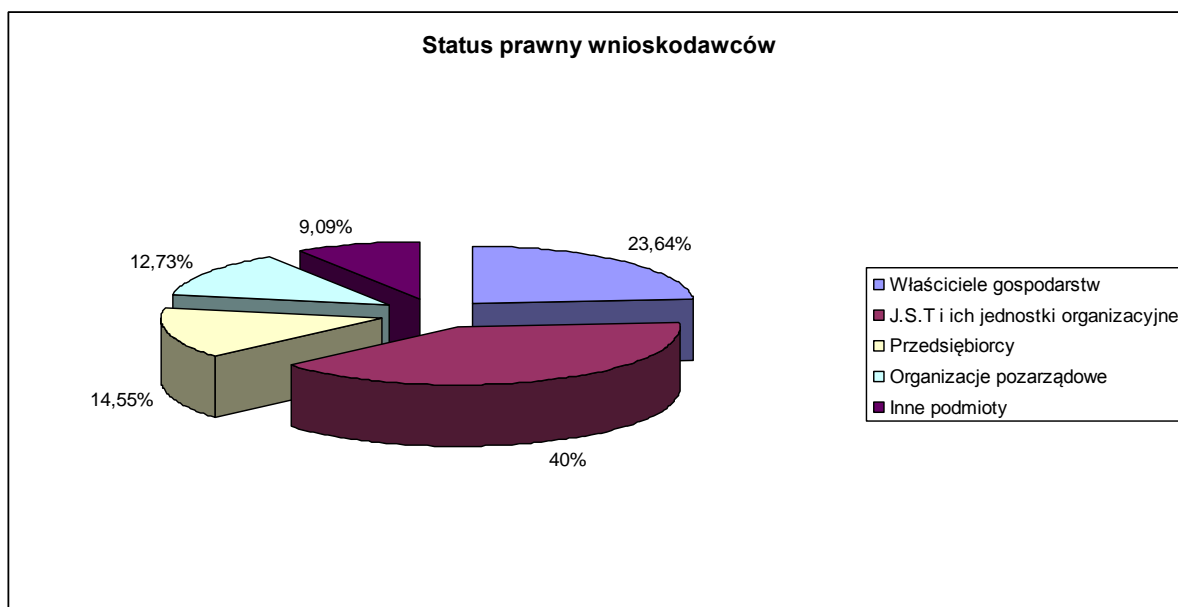

Średnio jeden wnioskodawca realizował 2,4 projektu, przy czym najmniejszą wartością był 1 projekt, zaś instytucja realizująca najwięcej projektów, zrobiła ich 9.

Warto zwrócić uwagę, iż Narewka (18,18%), Białowieża (16,36%) i Dubicze Cerkiewne (12,73%) to gminy na terenie, których siedzibę ma projektodawca realizujący najwięcej projektów w ramach działań LGD Puszcza Białowieńska. Kolejne gminy to:

1. Bielsk Podlaski 9,09%
Kleszczele – 9,09%
2. Czeremcha – 7,27%
Hajnówka – 7,27%
3. Boćki – 5,45%
Czyże - 5,45%
Orla – 5,45%
4. Narew – 3,64%

Jeśli chodzi o status projektodawcy najczęściej są to: właściciele gospodarstw (23,64%), jednostka podległa samorządowi (21,82%), samorząd gminny (18,18%), przedsiębiorca (14,55%), organizacja pozarządowa (12,73%), inne podmioty (9,09%).

1. Ocena wnioskodawcy

Przygotowanie wniosku

Ponad połowa ankietowanych, tj. 67,27% zapytanych o ocenę stopnia zadowolenia z procedury promocji działań i wyboru wniosków w zakresie dostępności informacji o możliwości składania wniosków – jest bardzo zadowolonych, 23,64% spośród badanych jest raczej zadowolonych, niewielki odsetek – 9,09% jest ani zadowolonych ani niezadowolonych.

Oceniając stopień zadowolenia z procedury promocji działań i wyboru wniosków pod kątem „Zakres informacji” 60% respondentów udzieliło odpowiedzi, iż są bardzo zadowoleni, 32,73% spośród nich jest raczej zadowolonych. Z kolei liczba procentowa badanych nie mających sprecyzowanej opinii na w/w temat, a więc ani zadowolony ani zadowolona wynosi 7,27%.

W przypadku oceny przejrzystości i jednoznaczności informacji dotyczących możliwości składania wniosków 65,45% ankietowanych jest bardzo zadowolonych, zaś 23,64% twierdzi, iż są raczej zadowoleni, 9,09% spośród respondentów nie było w stanie jednoznacznie ocenić stopnia zadowolenia, niewielki odsetek, tj. 1,82% udzieliło odpowiedzi, iż są raczej niezadowoleni.

Zdecydowanie poziom zadowolenia ankietowanych spadł w przypadku oceny przejrzystości i jednoznaczności instrukcji wypełniania formularza wniosków - bardzo zadowoleni to 34,55%, nieco więcej jest raczej zadowolonych 47,27%, odsetek badanych oceniających jako „ani zadowolony/a ani nie zadowolony/a” wynosi 12,73%. Jest również, wprawdzie niewielki, odsetek respondentów negatywnie oceniających w/w aspekt – 3,64% jest raczej niezadowolonych, a 1,82% określa się jako zdecydowanie niezadowoleni.

Określając stopień zadowolenia z procedury promocji działań i wyboru wniosków w zakresie obowiązujących terminów składania wniosków nieco ponad połowa badanych, tj. 50,91% jest bardzo zadowolonych, raczej zadowoleni to 36,36%, natomiast 12,73% ankietowanych jest ani zadowolonych ani niezadowolonych.

Jeśli chodzi o opinię respondentów w sprawie procedury oceny wniosków – 47,27% spośród nich jest bardzo zadowolonych, 43,64% jest raczej zadowolonych, zdecydowanie mniej, bo 9,09% badanych udzieliło odpowiedzi, iż są ani zadowoleni ani niezadowoleni.

Udzielając odpowiedzi w zakresie stopnia zadowolenia z procedury promocji działań i wyboru wniosków w zakresie procedury odwoławczej 41,82% ankietowanych jest bardzo zadowolonych, 34,55% to raczej zadowoleni, 23,64% deklaruje się jako ani zadowoleni ani niezadowoleni.

W przypadku stopnia zadowolenia z procedury promocji działań i wyboru wniosków pod kątem ogłoszenia wyników/formy informacji zwrotnej do projektodawców – zdecydowanie ponad połowa respondentów, a więc 65,45% respondentów jest bardzo zadowolonych,

32,73% ocenia stopień satysfakcji jako raczej zadowoleni, znikomy odsetek badanych, tj. 1,82% jest zdania, iż są ani zadowoleni ani niezadowoleni.

	Aspekty	<i>Bardzo zadowolony/a</i> (5)	<i>Raczej zadowolony/a</i> (4)	<i>Ani zadowolony/a ani niezadowolony/a</i> (3)	<i>Raczej niezadowolony/a</i> (2)	<i>Zdecydowanie niezadowolony/a</i> (1)
1	Dostępność informacji o możliwości składania wniosków	67,27%	23,64%	9,09%	0,00%	0,00%
2	Zakres informacji	60,00%	32,73%	7,27%	0,00%	0,00%
3	Przejrzystość i jednoznaczność informacji dot. możliwości składania wniosków	65,45%	23,64%	9,09%	1,82%	0,00%
4	Przejrzystość i jednoznaczność instrukcji wypełniania formularza wniosków	34,55%	47,27%	12,73%	3,64%	1,82%
5	Obowiązujące terminy składania wniosków	50,91%	36,36%	12,73%	0,00%	0,00%
6	Procedura oceny wniosków	47,27%	43,64%	9,09%	0,00%	0,00%
7	Procedura odwoławcza	41,82%	34,55%	23,64%	0,00%	0,00%
8	Ogłoszenie wyników/ forma informacji zwrotnej do wnioskodawców	65,45%	32,73%	1,82%	0,00%	0,00%

Działanie „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”

Ankietowani zapytani o ocenę jak lokalne kryteria wyboru wpłynęły na przygotowanie przez nich wniosku/ów, przy czym wnioskodawca oceniła tylko kryteria dotyczące działań, w ramach których realizował projekty, w aspekcie „Obszar oddziaływania operacji – preferowanie operacji o szerszym oddziaływaniu” 14,55% spośród respondentów uważa, iż nie sprawiło to trudności, niewielki odsetek badanych, tj. 1,82% stwierdził, iż jednak sprawiło to trudności.

Przypadku zgodności operacji z listą operacji rekomendowanych w LSR zaledwie 16,36% respondentów jest zdania, iż nie sprawiło to trudności.

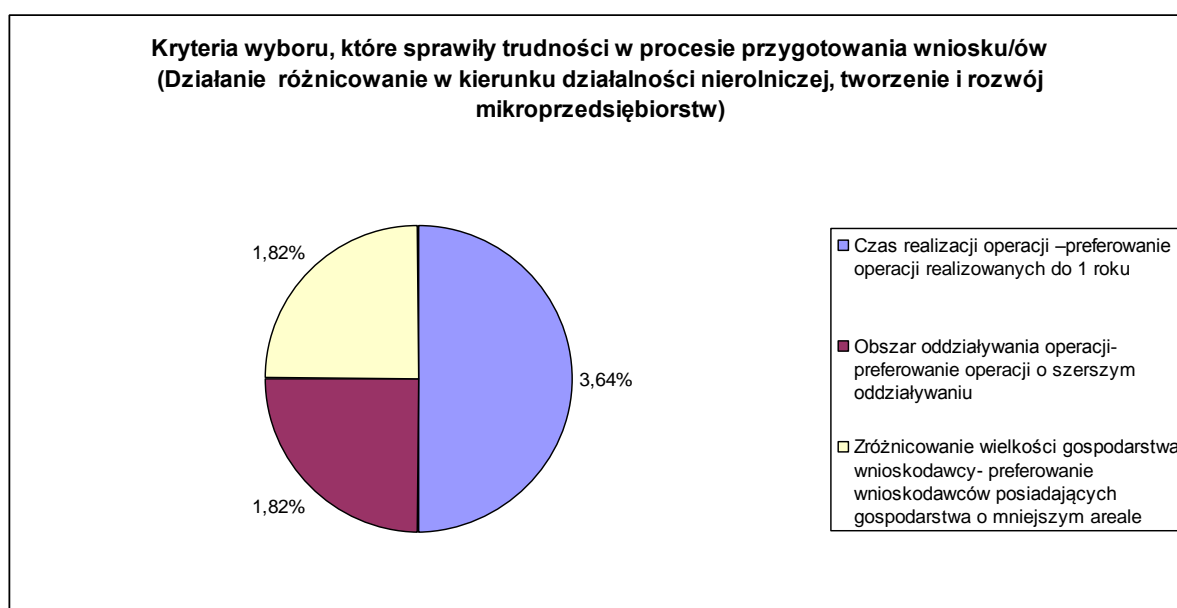
Na pytanie jak lokalne kryteria wyboru wpłynęły na przygotowanie przez badanych wniosku/ów, biorąc pod uwagę jedynie zakres „Realizacja celów LSR-u – preferowanie realizacji kilku celów” – identycznie jak w powyższym pytaniu odsetek ankietowanych – 16,36% uważa, iż nie sprawiło to trudności.

Respondenci odpowiadając na powyższe pytanie, ale w aspekcie „Członkostwo w LGD – preferowanie operacji składanych przez członków LGD” ponownie 16,36% badanych twierdzi, iż nie sprawiło to trudności.

Poddając ocenie jak lokalne kryteria wyboru wpłynęły na przygotowanie wniosku biorąc pod uwagę tym razem „Czas realizacji operacji – preferowanie operacji realizowanych do 1 roku” – 12,737% respondentów uważa, iż nie sprawiło to trudności, natomiast 3,64% stwierdziło, iż jednak sprawiły trudności.

W zbliżony sposób odpowiedzieli ankietowani na powyższe pytanie, z tymże ze szczególnym uwzględnieniem kwestii „Zróżnicowanie wielkości gospodarstwa wnioskodawcy – preferowanie wnioskodawców posiadających gospodarstwa o mniejszym areale” – 12,73% badanych jest zdania, iż nie sprawiło to trudności, zaś 1,82%, iż jednak trudności były.

Ankietowani odpowiadając na pytanie o ocenę jak lokalne kryteria wyboru wpłynęły na przygotowanie wniosku pod kątem aspektu „Mikroprzedsiębiorczość – długość prowadzonej działalności gospodarczej – preferowanie wnioskodawców rozpoczynających działalność gospodarczą” – jedynie 12,73% badanych uważa, iż nie sprawiło to trudności.

Działanie „Odnowa i rozwój wsi”

Respondenci zapytani o doświadczenie wnioskodawcy – preferowanie realizujących projekty ze środków UE lub krajowych od 2007 zbieżnych z celami LSR „PB” – nieco ponad 1/3 ankietowanych, tj. 30,91% uważa, iż nie sprawiło to żadnych trudności, niewielki odsetek ankietowanych – 1,82% sądzi, iż jednak trudności były.

Ankietowani poproszeni o ocenę jak lokalne kryteria wyboru wpłynęły na przygotowanie przez nich wniosku (przy czym oceniano tylko kryteria dot. działań w ramach, których

wnioskodawca realizował projekty) biorąc pod uwagę: „Zasięg oddziaływania operacji (ilość mieszkańców) preferowanie operacji uwzględniających większą liczbę mieszkańców” – 25,45% stwierdziło, iż nie sprawiło to żadnych trudności, zaś 5,45% badanych, iż sprawiło to trudności.

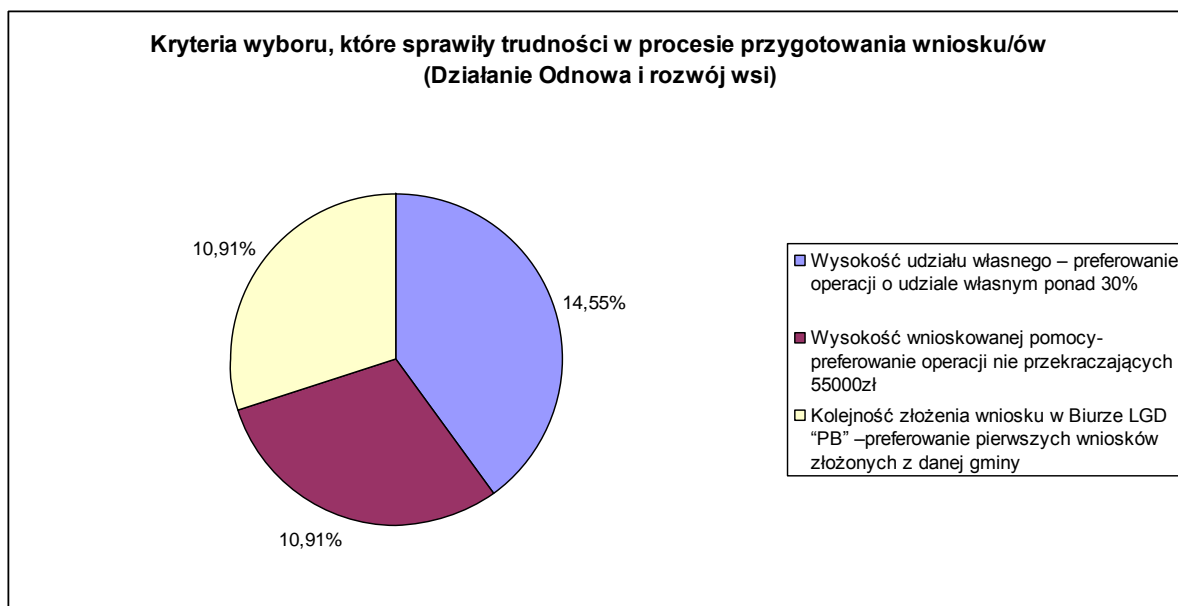
Udzielając odpowiedzi na powyższe pytanie, ale w zakresie dotyczącym „Miejscowości – preferowanie operacji o oddziaływaniu większym niż 1 miejscowość” – 21,82% respondentów odpowiedziało, iż nie sprawiło to trudności, natomiast 9,09% twierdzi, iż sprawiły trudność.

Odpowiadając na pytanie w zakresie „Trwałość operacji – preferowanie operacji zapewniających trwałość wykorzystania” – tu niemal ¼ ankietowanych, tj. 23,64% jest zdania, iż nie sprawiło to trudności, natomiast 7,27% uważa, że jednak sprawiły trudności. Niewielki wahaniem procentowymi w stosunku do wyżej wymienionych wyników różni się odpowiedź na powyższe pytanie, ale ze szczególnym uwzględnieniem powiązania z innymi projektami realizowanymi na obszarze LGD – 25,45% odpowiedziało, iż nie sprawiło to trudności, a 5,45% uważa, iż sprawiły trudność.

21,82% badanych oceniających lokalne kryteria wyboru, jakie wpłynęły na przygotowanie przez nich wniosków z uwzględnieniem znaczenia operacji dla mieszkańców – preferowanie operacji ujętych w planie odnowy miejscowości - uważa, iż nie sprawiło to trudności, zaś 7,27% twierdzi, iż sprawiły trudność.

Respondenci odpowiadając na powyższe pytanie, w zakresie „Wysokość wnioskowanej pomocy – preferowanie operacji nieprzekraczających 55.000,00zł”- 18,18% z nich jest zdania, iż nie sprawiły trudności, zaś 10,91% utrzymuje, że jednak sprawiły trudność.

Zadając w/w pytanie badanym biorąc pod uwagę aspekt „Wysokość udziału własnego – preferowanie operacji o udziale własnym ponad 30%” – 16,36% ankietowanych uważa, iż nie sprawiło trudności, zaś 14,55% twierdzi, iż sprawiły trudność. Podobnie kształtują się odpowiedzi na te same pytanie, ale uwzględniające kolejność złożenia wniosku w Biurze LGD „PB” – preferowanie pierwszych wniosków złożonych z danej gminy – 20% respondentów uważa, iż nie sprawiły trudności, natomiast 10,91% jest zdania, że sprawiły trudność.

Działanie „Małe projekty”

Oceniając jak lokalne kryteria wyboru wpłynęły na przygotowanie przez ankietowanych wniosków ze szczególnym uwzględnieniem aspektu „Powiązanie z innymi projektami realizowanymi na obszarze LGD (leader lub inny kierowany na obszary wiejskie)“- ponad ½ badanych, tj. 69,09% uważa, iż nie sprawiły trudności, zaś 7,27% uważa, iż sprawiły trudność.

Udzielając odpowiedzi na w/w pytanie, ale już pod kątem doświadczenia wnioskodawcy – tu aż 65,45% respondentów twierdzi, iż nie sprawiło to trudności, natomiast 14,55% badanych uważa, iż sprawiło jednak trudności.

Podobnie ankietowani odpowiedzieli na powyższe pytanie biorąc pod uwagę aspekt „Udział partnerów w realizacji operacji” – 69,09% spośród nich jest zdania, iż nie sprawiły trudności, zaś 9,09% twierdzi, iż sprawiły jednak trudność.

Respondenci odpowiadając na pytanie ze szczególnym uwzględnieniem zakresu „Obszar oddziaływania operacji – preferowanie operacji mających wpływ na więcej niż jedna miejscowość” – 67,27% badanych uważa, iż nie sprawiły trudności, natomiast 10,91% sądzi, że sprawiły trudności.

Poddając ocenie jak lokalne kryteria wyboru wpłynęły na przygotowanie przez ankietowanych wniosków ze szczególnym uwzględnieniem aspektu „Zasięg oddziaływania operacji – preferowanie operacji, z których skorzysta większa ilość mieszkańców” – 65,45% twierdzi, iż nie sprawiły trudności, a 12,73%, że trudności jednak były.

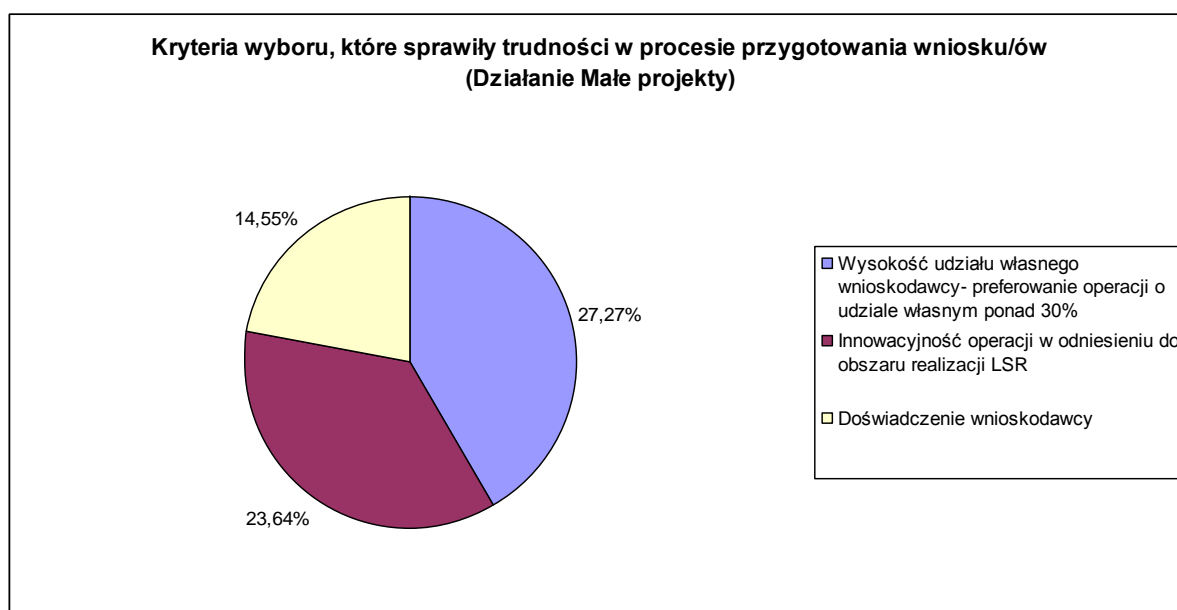
65,45% ankietowanych udzielając odpowiedzi na pytanie dotyczące oceny jak lokalne kryteria wyboru wpłynęły na przygotowanie przez nich wniosków z uwzględnieniem miejsca realizacji operacji – preferowanie miejscowości poniżej 150 mieszkańców – jest zdania, iż nie sprawiło trudności, zaś 10,91% uważa, iż sprawiło trudność.

Ponad połowa badanych (65,45%) odpowiadając na w/w pytanie w zakresie realizacji operacji mających wpływ na szeroką promocję obszaru LGD – uważa, iż nie sprawiły trudności, zaś 12,73% twierdzi, że trudności były.

Udzielając odpowiedzi na powyższe pytanie ze szczególnym uwzględnieniem zakresu „Członkostwo w LGD – preferowanie operacji składanych przez członków LGD” – zdecydowana większość badanych, tj. 72,73% jest zdania, iż nie sprawiły trudności, zaś 7,27% twierdzi, iż trudności się pojawiły.

Za powyższym pytaniem w aspekcie „Wysokość udziału własnego wnioskodawcy – preferowanie operacji o udziale własnym ponad 30%” – nieco ponad połowa ankietowanych (50,91%) uważa, iż nie sprawiły trudności, a aż 27,27%, że trudności były.

Respondenci oceniając jak lokalne kryteria wyboru wpłynęły na przygotowanie przez nich wniosków w aspekcie innowacyjności operacji w odniesieniu do obszaru realizacji LSR – 54,55% z nich jest zdania, że trudności nie było, natomiast 23,64% sądzi, iż sprawiło trudności.

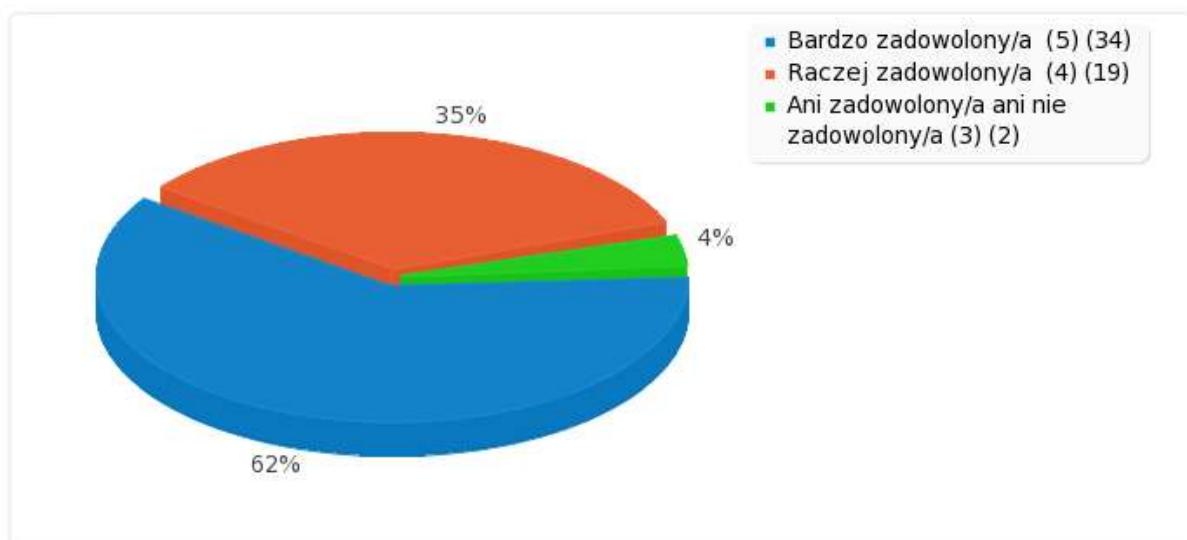
Na pytanie, które z kryteriów wyboru projektu w danym przypadku było najtrudniej spełnić i dlaczego respondenci odpowiadali m.in.:

- Trudna sytuacja finansowa gminy z uwagi m.in. na dużą ilość realizowanych projektów (równolegle)
- Obszar oddziaływania operacji i zasięg oddziaływania operacji-kryterium sformułowane w sposób pozwalający na indywidualną interpretację przez oceniających
- Działania realizowane w ramach projektów na obszarze naszej gminy były innowacyjne ale na obszarze LSR już występowały

- Wysokość udziału własnego wnioskodawcy - preferowanie operacji o udziale własnym ponad 30%. Przyczyna - pomniejszona dotacja z Urzędu Gminy (brak środków własnych)
- Wysokość udziału wkładu własnego - brak środków finansowych na wkłady do większej ilości projektów
- Wysokość udziału własnego - konieczność zwiększenia budżetu znajdującego się w dyspozycji samorządowej jednostki kultury celem zapewnienia niezbędnego wkładu własnego beneficjenta. Związany jest z tym również problem kwalifikowalności VAT.
- Innowacyjność - mój projekt był związany z modernizacją i zwiększeniem liczby obiektów turystycznych na terenie gminy Hajnówka-samo w sobie nie jest innowacją ale jest niezbędne żeby turyści chcieli odwiedzać nasz region.
- Innowacyjność ze względu na brak danych wszystkich zrealizowanych operacji jest bardzo trudno zmierzyć

Realizacja i rozliczenie projektu

Zdecydowanie ponad połowa badanych, tj. 61,82% poproszona o ocenę poziomu zadowolenia z efektów zrealizowanego projektu/ów – jest zdania, iż jest bardzo zadowolona, raczej zadowoleni to 34,55%, niewielki odsetek ankietowanych (3,64%) jest ani zadowolonych ani niezadowolonych.

Badani proszenie o uzasadnienie swojej oceny wskazywali na:

- Cele zakładane w projektach zostały osiągnięte, zarówno mieszkańcy jak i turyści odwiedzający tereny Gminy Narew widzą zmiany, korzystają z nowych inwestycji, chętnie wracają w te miejsca.

- Realizacja projektów wpłynęła bardzo pozytywnie na promocję i rozwój naszej gminy oraz całego obszaru LGD "Puszcza Białowieska"
- Wspierała współpracę z LGD. Bieżąca, natychmiastowa korekta niezbędnych poprawek i uzupełnień
- Pierwsi goście byli bardzo zadowoleni z pobytu w komfortowych warunkach zmodernizowanej kwatery
- Zrealizowany projekt miał wpływ na wzbogacenie oferty i tym samym przyczynił się do wzrostu zainteresowania obiektem ze strony turystów.
- Projekt w sposób istotny przyczynił się do zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców Gminy.
- Zwiększyło się zainteresowanie turystów regionem.

Podobnie jak w powyższym pytaniu, ponad połowa respondentów (60%) zapytanych, w jaki stopniu realizacja projektu przyczyniła się do poprawy sytuacji/rozwiązania problemu odpowiedziała, iż problem rozwiązano w pełni, 40% jest zdania, że problem rozwiązano jedynie częściowo.

Na pytanie o ocenę, z punktu widzenia wnioskodawcy, stopnia zadowolenia z realizacji przez badanych, niżej wymienionych aspektów zarządzania projektem – ankietowani odpowiedzieli w następujący sposób w stosunku do każdego z aspektów:

1. **Wiedza dot. zarządzania projektem** – 47,27% bardzo zadowoleni; 43,64% raczej zadowoleni; 7,27% ani zadowoleni ani niezadowoleni; 1,82% raczej niezadowoleni;

2. **Wykonywanie operacji zgodnie z zestawieniem rzeczowo-finansowym i harmonogramem** – 56,36% bardzo zadowoleni; 36,36% raczej zadowoleni; 5,45% ani zadowoleni ani niezadowoleni; 1,82% raczej niezadowoleni;
3. **Przepływ dokumentów pomiędzy wnioskodawcą a LGD** – 74,55% bardzo zadowoleni; 20% raczej zadowoleni; 5,45% ani zadowoleni ani niezadowoleni;
4. **Zatwierdzanie dokumentów przez LGD** – 72,73% bardzo zadowoleni; 20% raczej zadowoleni; 7,27% ani zadowoleni ani niezadowoleni;
5. **Udokumentowanie wydatków poniesionych w ramach projektu** – 63,64% bardzo zadowoleni; 32,73% raczej zadowoleni; 3,64% ani zadowoleni ani niezadowoleni;
6. **Przejrzystość dokumentacji i procedur (język, struktura) obowiązujących wnioskodawcę** – 49,09% bardzo zadowoleni; 30,91% raczej zadowoleni; 16,36% ani zadowoleni ani niezadowoleni; 3,64% raczej niezadowoleni;
7. **Wypełnianie formularza wniosku o płatność** – 47,27% bardzo zadowoleni; 36,36% raczej zadowoleni; 12,73% ani zadowoleni ani niezadowoleni; 3,64% raczej niezadowoleni;
8. **Terminy rozliczeń finansowych** – 47,27% bardzo zadowoleni; 40% raczej zadowoleni; 12,73% ani zadowoleni ani niezadowoleni;
9. **Forma przekazania środków/refundacja** – 49,09% bardzo zadowoleni; 23,64% raczej zadowoleni; 14,55% ani zadowoleni ani niezadowoleni; 7,27% raczej niezadowoleni; 5,45% zdecydowanie niezadowoleni;
10. **Wysokość wsparcia finansowego, jakie można otrzymać w ramach przedsięwzięć LSR** – 47,27% bardzo zadowoleni; 32,73% raczej zadowoleni; 12,73% ani zadowoleni ani niezadowoleni; 3,64% raczej niezadowoleni; 3,64% zdecydowanie niezadowoleni;
11. **Przepływ środków** – 41,82% bardzo zadowoleni; 43,64% raczej zadowoleni; 10,91% ani zadowoleni ani niezadowoleni; 1,82% raczej niezadowoleni; 1,82% zdecydowanie niezadowoleni;

L.p	Aspekty	Bardzo zadowoleny/a	Raczej zadowoleny/a	Ani zadowoleny/a ani niezadowolony/a	Raczej niezadowolony/a	Zdecydowanie niezadowolony/a
1	Wiedza dot. zarządzania projektem	47,27%	43,64%	7,27%	1,82%	0,00%
2	Wykonywanie operacji zgodnie z zestawieniem rzeczowo- finansowym i harmonogramem	56,36%	36,36%	5,45%	1,82%	0,00%
3	Przepływ dokumentów pomiędzy wnioskodawcą a LGD	74,55%	20%	5,45%	0,00%	0,00%
4	Zatwierdzanie dokumentów przez LGD	72,73%	20%	7,27%	0,00%	0,00%
5	Udokumentowanie	63,64%	32,73%	3,64%	0,00%	0,00%

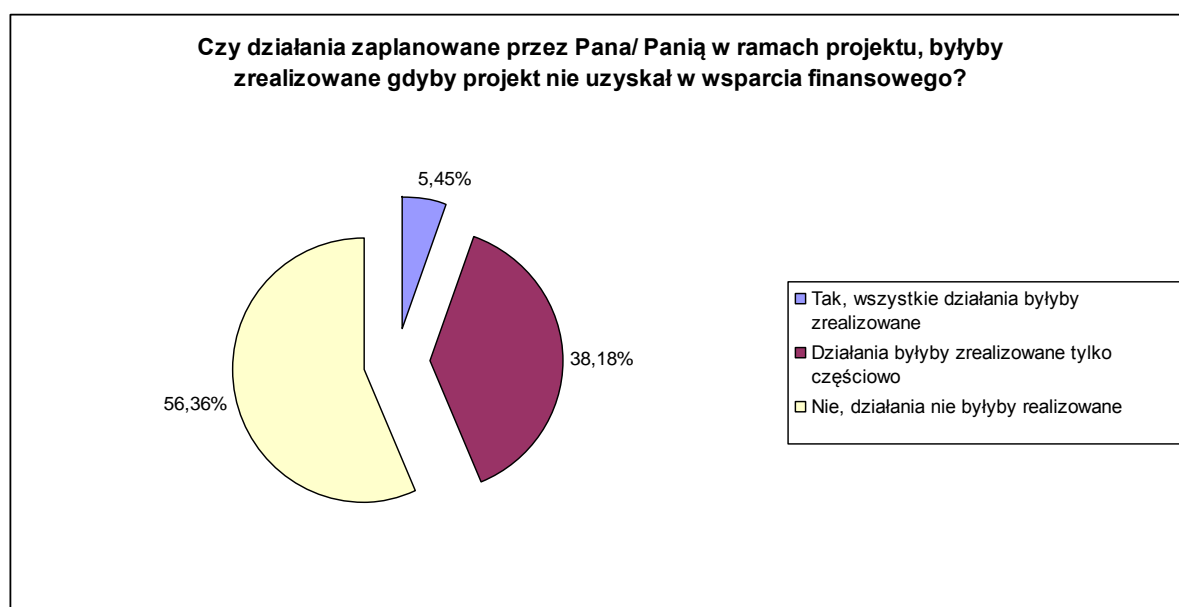
	wydatków poniesionych w ramach projektu					
6	Przejrzystość dokumentacji i procedur (język, struktura) obowiązujących wnioskodawcę	49,09%	30,91%	16,36%	3,64%	0,00%
7	Wypełnianie formularza wniosku o płatność	47,27%	36,36%	12,73%	3,64%	0,00%
8	Terminy rozliczeń finansowych	47,27%	40%	12,73%		0,00%
9	Forma przekazania środków/ refundacja	49,09%	23,64%	14,55%	7,27%	5,45%
10	Wysokość wsparcia finansowego, jakie można otrzymać w ramach przedsięwzięć LSR	47,27%	32,73%	12,73%	3,64%	3,64%
11	Przepływ środków	41,82%	43,64%	10,91%	1,82%	1,82%

Na pytanie, który z w/w aspektów najtrudniej było zrealizować i dlaczego ankietowani udzielili następujące odpowiedzi:

- Konieczność zakładania własnych środków jest dużym utrudnieniem
- Terminy rozliczeń finansowych. Wykonawca wyłoniony w przetargu ze względu na swoich kooperantów opóźniał kolejne etapy robót budowlanych. Istniała obawa, że nie dotrzemy terminów zakończenia inwestycji, a tym samym złożenia wniosku o płatność.
- Wypełnienie formularza wniosku o płatność było trudne. Trudno było wydatkować środki bez zaliczki, refundacja jest złym rozwiązaniem.
- Zdecydowanie zbyt niska wysokość wsparcia możliwego do pozyskania przez beneficjenta będącego samorządową jednostką kultury w stosunku do wymaganego wkładu własnego względem możliwego pozyskania przez prywatnego wnioskodawcę.
- Przejrzystość dokumentacji i procedur - często musiałem prosić LGD o wyjaśnienie mi sformułowań, których nie rozumiałem
- Refundacja kosztów spowodowała wydłużenie czasu realizacji projektu z powodu braku środków finansowych
- Specjalistyczne słownictwo sprawiało trudność w zrozumieniu wniosku, a co za tym idzie też i wypełnieniu

- Najtrudniejszy etap początkowy - pozyskani einf. dotyczącej pisanie wniosku oraz poznanie zasad.
- Długie terminy zatwierdzania decyzji i przekazywania środków finansowych

Aż 56,36% respondentów odpowiadając na pytanie czy działania zaplanowane w ramach projektu byłyby zrealizowane gdyby projekt nie uzyskał wsparcia finansowego – uważa, iż działania nie byłyby zrealizowane, 38,18% jest zdania, że działania zostałyby zrealizowane tylko częściowo, a zaledwie 5,45% spośród badanych twierdzi, iż owszem wszystkie te działania byłyby zrealizowane.

Ponad połowa ankietowanych, aż 56,36% korzystała ze wsparcia LGD na etapie opracowania i składania projektu, z takiego wsparcia na etapie realizacji projektu korzystało 9,09% badanych, 12,73% na etapie rozliczania projektu, a 21,82% zapytanych nie korzystało ze wsparcia LGD.

Respondenci, jeśli korzystali na którymś z etapów realizacji projektu ze wsparcia LGD, zostali poproszeni, aby spośród niżej wymienionych wybrali formę i ocenili poziom zadowolenia z danej formy:

1. **Szkolenia dla wnioskodawców** – 43,64% bardzo zadowoleni; 25,45% raczej zadowoleni; 27,27% ani zadowoleni ani niezadowoleni; 1,82% raczej niezadowoleni; 1,82% zdecydowanie niezadowoleni;
2. **Pomoc w wypełnianiu formularzy wniosków projektowych** – 40% bardzo zadowoleni; 29,09% raczej zadowoleni; 29,09% ani zadowoleni ani niezadowoleni; 1,82% raczej niezadowoleni;

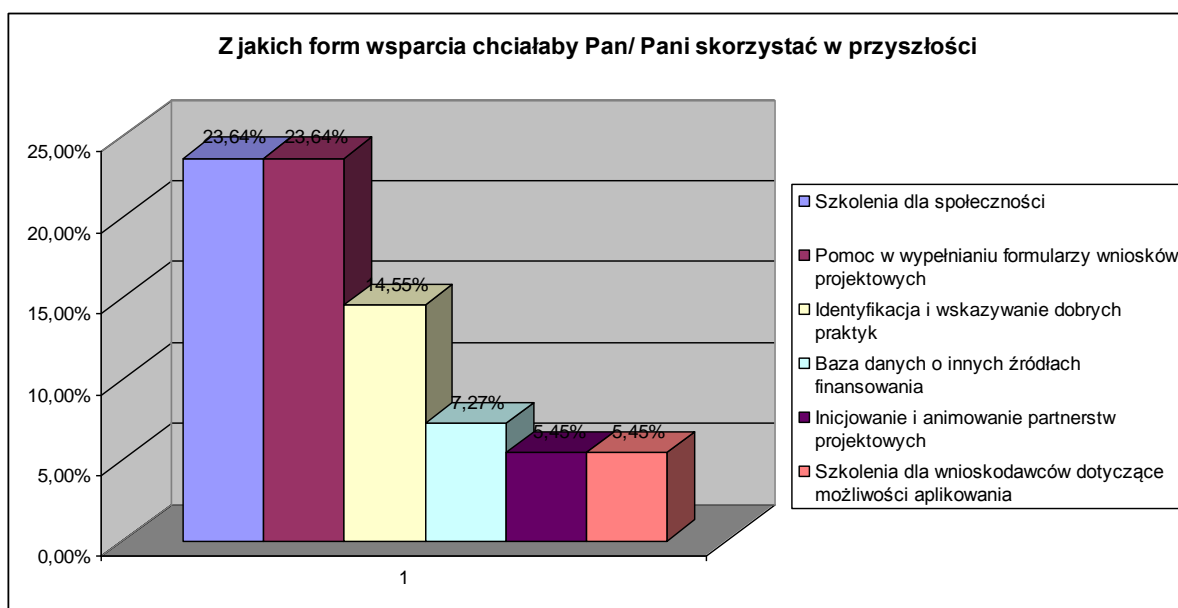
3. **Pomoc doradcy w realizacji projektu** – 36,36% bardzo zadowoleni; 21,82% raczej zadowoleni; 41,82% ani zadowoleni ani niezadowoleni;
4. **Pomoc doradcy w procesie konstruowania i składania wniosku o płatność, sprawozdawczości** – 34,55% bardzo zadowoleni; 14,55% raczej zadowoleni; 50,91% ani zadowoleni ani niezadowoleni;
5. **Dostępność informacji i dokumentów w zakresie rozliczania i sprawozdawczości** – 29,09% bardzo zadowoleni; 21,82% raczej zadowoleni; 49,09% ani zadowolony ani niezadowolony;
6. **Obsługa finansowa projektu w Biurze LGD** – 36,36% bardzo zadowoleni; 9,09% raczej zadowoleni; 54,55% ani zadowoleni ani niezadowoleni;

	Aspekty	Bardzo zadowoleny/a	Raczej zadowoleny/a	Ani zadowoleny/a ani niezadowolony/a	Raczej niezadowolony/a	Zdecydowanie niezadowolony/a
1	Szkolenia dla wnioskodawców	43,64%	25,45%	27,27%	1,82%	1,82%
2	Pomoc w wypełnianiu formularzy wniosków projektowych	40%	29,09%	29,09%	1,82%	0,00%
3	Pomoc doradcy w realizacji projektu	36,36%	21,82%	41,82%	0,00%	0,00%
4	Pomoc doradcy w procesie konstruowania i składania wniosku o płatność, sprawozdawczości	34,55%	14,55%	50,91%	0,00%	0,00%
5	Dostępność informacji i dokumentów w zakresie rozliczania i sprawozdawczości	29,09%	21,82%	49,09%	0,00%	0,00%
6	Obsługa finansowa projektu w Biurze LGD	36,36%	9,09%	54,55%	0,00%	0,00%

W przypadku możliwości wyboru form wsparcia najchętniej respondenci w przyszłości skorzystaliby z:

1. Szkolenia dla społeczności – 23,64%
Pomoc w wypełnianiu formularzy wniosków projektowych – 23,64%
2. Identyfikacja i wskazywanie dobrych praktyk – 14,55%
3. Baza danych o innych źródłach finansowania – 7,27%

4. Inicjowanie i animowanie partnerstw projektowych – 5,45%
Szkolenia dla wnioskodawców dotyczące możliwości aplikowania – 5,45%
Inne – 5,45%
5. Szkolenia dla wnioskodawców dotyczące rozliczania projektu i sprawozdawczości – 3,64%
Pomoc doradcy w trakcie realizacji projektu, w tym prawidłowego dokumentowania – 3,64%
Pomoc w promocji działań – 3,64%
6. Szkolenia dla wnioskodawców dotyczące zarządzania projektem – 1,82%
Pomoc w wypełnianiu wniosków o płatność i załączników – 1,82%

2. Diagnoza społeczno – gospodarcza obszaru

A – Przedsiębiorczość i rynek pracy

Ponad połowa ankietowanych, tj. 58,18% zapytanych jak ich zdaniem na przestrzeni ostatnich 6 lat przedstawia się sytuacja w aspekcie ilości miejsc pracy w gminie uważa, iż sytuacja nie zmieniła się, 21,82% twierdzi, iż sytuacja się poprawiła, zaś 20% jest zdania, że uległa pogorszeniu.

Aż 70,91% badanych oceniając zarobki mieszkańców gminy w okresie ostatnich 6 lat uważa, iż sytuacja się nie zmieniła, zaledwie 10,91% z nich twierdzi, iż sytuacja się poprawiła, a 18,18% odnotowała zmiany na niekorzyść.

Oceniając w ostatnich 6 latach dostępność dotacji na prowadzenie działalności gospodarczej ponad ½ respondentów (58,18%) utrzymuje, iż sytuacja się poprawiła,

32,73% uważa, że sytuacja się nie zmieniła, a niewielki odsetek ankietowanych, bo 9,09% twierdzi, iż sytuacja się pogorszyła.

56,36% zapytanych o aspekt powstawania nowych miejsc na przestrzeni ostatnich 6 lat uważa, iż sytuacja wcale się nie poprawiła, ¼ z nich, tj. 25,45% twierdzi, iż sytuacja się poprawiła, zaś 18,18% spośród badanych uważa, że sytuacja się pogorszyła.

Badani oceniając aspekt wsparcia dla przedsiębiorców ze strony władz lokalnych, biorąc pod uwagę okres 6-ciu lat wstecz, w większości (58,18%) są zdania, iż sytuacja się nie zmieniła, 23,64% uważa, że sytuacja się poprawiła, część respondentów twierdzi, iż sytuacja się pogorszyła – 18,18%.

Poddając ocenie zakres "Dostępność instytucji otoczenia biznesu (fundusze pożyczkowe, banki, izby gospodarcze, inkubatory, agencje rozwoju lokalnego)" na przestrzeni ostatnich 6 lat ponad połowa ankietowanych, a więc 60% sądzi, że sytuacja nie uległa zmianie, 27,27% uważa, iż sytuacja się poprawiła, a 12,73% twierdzi natomiast, iż sytuacja uległa pogorszeniu.

52,73% respondentów uważa, iż w aspekcie dostępności szkoleń zawodowych w ciągu ostatnich 6 lat sytuacja się zdecydowanie poprawiła, zaś 40% zapytanych twierdzi, iż nie odnotowała w tej dziedzinie zmian, natomiast 7,27% z nich widzi zmiany, ale na gorsze.

Nieco ponad ½ ankietowanych, tj. 50,91% sądzi, iż na przestrzeni ostatnich 6 lat aktywność zawodowa mieszkańców nie zmieniła się, 34,55% jest zdania, iż poprawiła się, zaś 14,55% z nich uważa, że uległa pogorszeniu.

Aż 52,73% badanych twierdzi, iż w okresie ostatnich 6 lat w aspekcie „Wsparcie dla rolników” sytuacja nie uległa zmianie, 38,18% z nich sądzi, iż zmieniła się na korzyść, natomiast 9,09% spośród ankietowanych stoi na stanowisku, iż sytuacja uległa pogorszeniu.

Niemalże ¾ zapytanych, tj. 74,55% twierdzi, iż w ciągu ostatnich 6 lat w zakresie wsparcia i tworzenia spółdzielni i grup producenckich sytuacja nie uległa zmianie, 12,73% uważa, że uległa pogorszeniu, tyleż samo badanych, bo 12,73% widzi korzystne zmiany w tej materii.

Oceniając aspekt wsparcia dla samozatrudnienia, biorąc pod uwagę okres 6-ciu lat wstecz, 54,55% respondentów nie odnotowała zmian, 32,73% z nich sądzi, iż sytuacja uległa poprawie, zaś 12,73% uważa, że zmieniło się tylko na gorsze.

Zdecydowana połowa ankietowanych, tj. 56,36% zapytanych o ocenę sytuacji w zakresie wsparcia dla odchodzących z rolnictwa, na przestrzeni ostatnich 6 lat, twierdzi, iż nie zauważyła żadnych znaczących zmian, 30,91% z nich sądzi, iż sytuacja uległa zmianie na korzyść, natomiast 12,73% badanych uważa, że sytuacja uległa pogorszeniu.

W odniesieniu do aspektu „Animowanie transgranicznej współpracy gospodarczej” w przeciągu ostatnich 6 lat - ponad ½ respondentów (58,18%) nie zauważyła żadnych zmian, 23,64% z nich sądzi, iż sytuacja uległa poprawie, zaś 18,18% odpowiedziała, że zmieniła się na gorsze.

Udzielając odpowiedzi na pytanie o ocenę zakresu „Wsparcie transgranicznej współpracy gospodarczej np. targi, wizyty studyjne, pomoc w poszukiwaniu rynków zbytu, kojarzenie kontrahentów” biorąc pod uwagę okres ostatnich 6 lat – 58,18% badanych deklaruje, iż nie odnotowało zmian, ¼ z nich, tj. 25,45% utrzymuje, że sytuacja się poprawiła, a 16,36% twierdzi, że sytuacja uległa pogorszeniu.

Jeśli chodzi o współpracę instytucji rynku pracy, w okresie ostatnich 6 lat, niewielka grupa respondentów, tj. 7,27% uważa, że sytuacja się pogorszyła, 20% jest zdania, że uległa poprawie, zaś zdecydowanie największy odsetek badanych – 72,73% nie odnotował zmian na lepsze ani na gorsze.

52,73% badanych oceniających aspekt wsparcia tworzenia miejsc pracy w obszarze turystyki na przestrzeni ostatnich 6 lat uważa, iż sytuacja absolutnie nie zmieniła się, nieco mniej ankietowanych, bo 43,64% jest zdania, że poprawiła się, a niewielki odsetek z nich – 3,64% odnotował jedynie zmiany nie niekorzystne.

Największy odsetek respondentów zapytanych o ocenę wsparcia działań związanych z tworzeniem i promocją produktów lokalnych w okresie ostatnich 6 lat, tj. 56,36% uważa, że sytuacja się poprawiła, 36,36% spośród badanych twierdzi, że nie uległa zmianie, 7,27% twierdzi, iż sytuacja uległa pogorszeniu.

Poddając ocenie aspekt „Infrastruktura związana z przedsiębiorczością – inkubatory” w okresie na 6 lat wstecz – znaczna większość ankietowanych, tj. 78,18% nie odnotowała zmian ani na lepsze ani na gorsze, 14,55% sądzi, że uległa zmianie na korzyść, a 7,27% twierdzi, że zmieniła się na gorsze.

47,27% badanych oceniających jak zmienił się w przeciągu ostatnich 6 lat dostęp do Internetu – w zakresie gospodarstw domowych i przedsiębiorstw – uważa, iż w tym aspekcie nastąpiła zmiana na korzyść, tyleż samo ankietowanych, bo 47,27% stoi na stanowisku, iż zmiany w tym zakresie nie zaszły, a niewielki odsetek 5,45% nie zauważył żadnych zmian.

Ponad połowa respondentów (52,73%) poddających ocenie aspekt „Dostęp do Internetu – publiczny” na przestrzeni ostatnich 6 lat sądzi, iż pod tym względem sytuacja się nie zmieniła, 41,82% twierdzi, że sytuacja uległa poprawie, zaś 5,45% uważa, że uległa pogorszeniu.

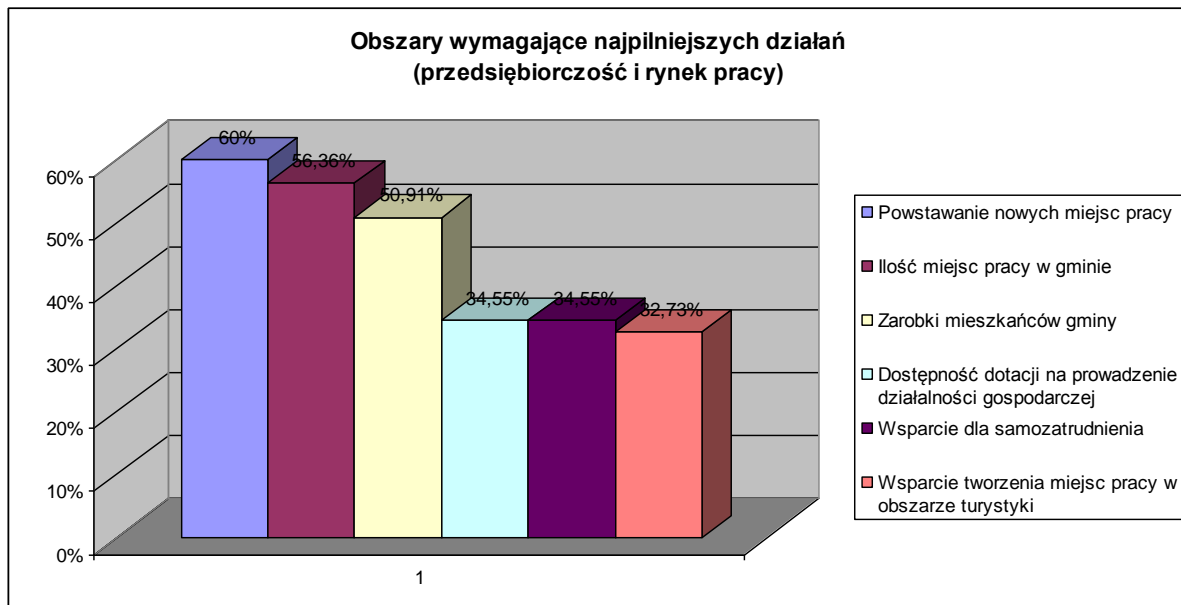
Odpowiadając na pytanie o ocenę kategorii „Dostępność terenów inwestycyjnych” w ciągu ostatnich 6 lat zdecydowana większość, tj. 76,36% jest zdania, iż sytuacja nie uległa

zmianie, 16,36% uważa, iż nastąpiła zmiana na korzyść, natomiast 7,27% twierdzi, iż nastąpiło pogorszenie.

	Aspekty	Sytuacja się poprawiła	Sytuacja nie zmieniła się	Sytuacja się pogorszyła
1	Ilość miejsc pracy w gminie	21,82%	58,18%	20%
2	Zarobki mieszkańców gminy	10,91%	70,91%	18,18%
3	Dostępność dotacji na prowadzenie działalności gospodarczej	58,18%	32,73%	9,09%
4	Powstawanie nowych miejsc pracy	25,45%	56,36%	18,18%
5	Wsparcie dla przedsiębiorców ze strony władz lokalnych	23,64%	58,18%	18,18%
6	Dostępność instytucji otoczenia biznesu (fundusze pożyczkowe, banki, izby gospodarcze, inkubatory, agencje rozwoju lokalnego)	27,27%	60%	12,73%
7	Dostępność szkoleń zawodowych	52,73%	40%	7,27%
8.	Aktywność zawodowa mieszkańców gminy	34,55%	50,91%	14,55%
9.	Wsparcie dla rolników	38,18%	52,73%	9,09%
10.	Wsparcie tworzenia spółdzielni i grup producenckich	12,73%	74,55%	12,73%
11	Wsparcie dla samozatrudnienia	32,73%	54,55%	12,73%
12	Wsparcie dla osób odchodzących z rolnictwa	30,91%	56,36%	12,73%
13	Animowanie transgranicznej współpracy gospodarczej	23,64%	58,18%	18,18%
14	Wsparcie transgranicznej współpracy gospodarczej np. targi, wizyty studyjne, pomoc w poszukiwaniu rynków zbytu, kojarzenie kontrahentów	25,45%	58,18%	16,36%
15	Współpraca instytucji rynku pracy	20%	72,73%	7,27%
16	Wsparcie tworzenia miejsc pracy w obszarze turystyki	43,64%	52,73%	3,64%
17	Wsparcie działań związanych z tworzeniem i promocją produktów lokalnych	56,36%	36,36%	7,27%
18	Infrastruktura związana z przedsiębiorczością – inkubatory	14,55%	78,18%	7,27%
19	Dostęp do internetu – gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa	47,27%	47,27%	5,45%
20	Dostęp do internetu - publiczny	41,82%	52,73%	5,45%
21	Dostępność terenów inwestycyjnych	16,36%	76,36%	7,27%

Zdaniem badanych spośród 21 aspektów wskazanych w kwestionariuszu 5, które wymagają najpilniejszych działań to:

1. Powstawanie nowych miejsc pracy – 60%
2. Ilość miejsc pracy w gminie – 56,36%
3. Zarobki mieszkańców gminy – 50,91%
4. Dostępność dotacji na prowadzenie działalności gospodarczej – 34,55%
Wsparcie dla samozatrudnienia – 34,55%
5. Wsparcie tworzenia miejsc pracy w obszarze turystyki – 32,73%

Polityka społeczna i edukacja

Zdecydowana większość ankietowanych, tj. 70,91% zapytanych o ocenę na przestrzeni ostatnich 6 lat wsparcia materialnego dla osób ubogich – sądzi, iż sytuacja nie uległa zmianie, 23,64% twierdzi, iż sytuacja uległa poprawie, niewielki odsetek badanych (5,45%) utrzymuje, iż nastąpiło pogorszenie.

Poddając ocenie aspekt wsparcia dzieci z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych przybierającego formę np. zajęć w świetlicy, pomocy w odrabianiu lekcji czy obiadów w szkole, w okresie ostatnich 6 lat - ponad połowa ankietowanych (56,36%) sądzi, iż sytuacja nie zmieniła się znacząco, 40% spośród badanych jest zdania, iż uległa poprawie, a 3,64% z nich twierdzi, iż sytuacja uległa pogorszeniu.

Aż 72,73% badanych uważa, iż sytuacja nie zmieniła się znacząco w dziedzinie wsparcia specjalistycznego dla osób ubogich (psycholog, pracownik socjalnych, szkolenia integracyjne

świadczone przez ośrodek pomocy społecznej), w okresie ostatnich 6 lat, 23,64% z nich jest zdania, iż uległa poprawie, zaś 3,64% deklaruje, że sytuacja zmieniła się na gorsze.

Odpowiadając na pytanie o ocenę na przestrzeni ostatnich 6 lat wsparcia w tworzeniu podmiotów ekonomii społecznej np. w formie spółdzielni socjalnych aż 81,82% ankietowanych jest zdania, iż sytuacja nie zmieniła się znacząco, tylko 7,27% z nich twierdzi, że sytuacja uległa poprawie, natomiast – 10,91% uważa, iż pogorszyła się.

78,18% respondentów oceniających tworzenie i funkcjonowanie Centrów Integracji Społecznej w ciągu ostatnich 6 lat jest zdania, iż sytuacja nie zmieniła się znacząco, 14,55% uważa, iż sytuacja zmieniła się na niekorzyść, zaś zmiany na lepsze widzi jedynie 7,27% badanych.

W opinii 76,36% ankietowanych kwestia tworzenia i funkcjonowania klubów integracji społecznej na przestrzeni ostatnich 6 lat – nie zmieniła się znacząco, tylko 9,09% spośród respondentów sądzi, iż sytuacja w tej dziedzinie uległa poprawie, znacznie więcej, bo 14,55% twierdzi, iż zmieniła się na gorsze.

Nieco ponad ½ ankietowanych (54,55%) uważa, iż jeśli chodzi o ofertę spędzania czasu wolnego w gminie sytuacja w przeciągu ostatnich 6 lat uległa poprawie, zaś 38,18% z nich sądzi, iż w tej materii nie zaszły znaczące zmiany, a 7,27% deklaruje, iż zaszły zmiany na niekorzyść.

Oceniając działalność organizacji pozarządowych na terenie gminy w okresie ostatnich 6 lat – 50,91% badanych jest zdania, iż sytuacja pod tym kątem uległa poprawie, 34,55% twierdzi, iż sytuacja nie zmieniła się znacząco, zaś 14,55% uważa, że zmieniła się na gorsze.

41,82% ankietowanych sądzi, iż na przestrzeni ostatnich 6 lat aktywność społeczna mieszkańców gminy nie zmieniła się znacząco, 40% uważa, iż sytuacja w tej dziedzinie się poprawiła, pesymistów jest 18,18% - twierdzą oni, że sytuacja w w/w zakresie uległa pogorszeniu.

Poddając ocenie ofertę zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży w okresie ostatnich 6 lat – niemal ½ respondentów, tj. 49,09% jest zdania, iż nie zaszły w tej dziedzinie znaczące zmiany, 41,82% z nich utrzymuje, iż zaszły korzystne zmiany, a 9,09% to odsetek badanych, którzy sądzą, iż w tej dziedzinie sytuacja zmieniła się na niekorzyść.

W aspekcie „Opieka nad osobami starszymi w gminie – domy opieki” biorąc pod uwagę przedział czasowy ostatnich 6 lat – zdecydowanie największy odsetek respondentów (81,82%) jest zdania, iż sytuacja nie zmieniła się znacząco, zaledwie 5% spośród nich twierdzi, że sytuacja zmieniła się na korzyść, zaś 12,73% z nich negatywnie oceniło – utrzymując, iż sytuacja w tej dziedzinie pogorszyła się.

Aż 63,64% nie odnotowała znaczących zmian w materii opieki na osobami starszymi w domu (opiekunki środowiskowe, opiekunki osób starszych), 18,18% sądzi, iż sytuacja uległa

poprawie, identyczny odsetek badanych, bo 18,18% z nich jest zdania, iż sytuacja zmieniła się na gorsze.

W przypadku aspektu „Działania kierowane do osób niepełnosprawnych – aktywizacja społeczna i zawodowa (np. warsztaty terapii zajęciowej)” w okresie ostatnich 6 lat – zdaniem 65,45% respondentów nie zmienił się on w istotny sposób, 20% uważa, iż sytuacja zmieniła się na korzyść, a 14,55% deklaruje, iż odnotowało jedynie zmiany na gorsze w w/w aspekcie.

Ponad połowa ankietowanych, tj. 54,55% sądzi, iż na przestrzeni ostatnich 6 lat sytuacja związana z opieką przedszkolną (przedszkola, punkty przedszkolne), zmieniła się na korzyść, 41,82% spośród nich uważa, iż nie zaszły znaczące zmiany w tej dziedzinie, a niewielki odsetek badanych (3,64%) utrzymuje, iż uległa pogorszeniu.

Zdecydowanie pozytywnie oceniane są zmiany, jakie zaszły w ciągu ostatnich 6 lat w aspekcie aktywizacji seniorów – 58,18% ankietowanych jest zdania, iż sytuacja w w/w dziedzinie uległa poprawie, 30,91% jest zdania, że nie zaszły istotne zmiany, natomiast 10,91% uważa, iż sytuacja zmieniła się na niekorzyść.

Jeśli chodzi o ocenę oferty wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży, biorąc pod uwagę okres ostatnich 6 lat, w opinii 56,36% ankietowanych nie zaszły znaczące zmiany, 36,36% z nich z kolei uważa, iż sytuacja w tej dziedzinie zdecydowanie uległa poprawie, zaś 7,27% - to respondenci dostrzegający zmiany na gorsze.

Poddając ocenie aspekt „Infrastruktura ochrony zdrowia – przychodnie” w przeciągu ostatnich 6 lat – 56,36% zapytanych nie odnotowało poważniejszych zmian, 23,64% sądzi, iż sytuacja uległa poprawie, natomiast 20% deklaruje, iż odnotowała zmiany na gorsze.

Nieco ponad ½ badanych, a więc 52,73% nie widzi zmian jakie miałyby zajść na przestrzeni ostatnich 6 lat w dziedzinie infrastruktura edukacyjna (szkoły, przedszkola, punkty przedszkolne), 41,82% spośród nich dostrzega pozytywne zmiany na korzyść, zaś 5,45% z nich jest zdania, iż sytuacja pogorszyła się.

Oceniając dostępność infrastruktury użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych w okresie ostatnich 6 lat – zdaniem 69,09% badanych nie uległ ten aspekt znaczącej zmianie, 23,64% z nich sądzi, iż jednak uległa poprawie, natomiast niewielki odsetek 7,27% odnotował zmiany, jednak tylko na niekorzyść.

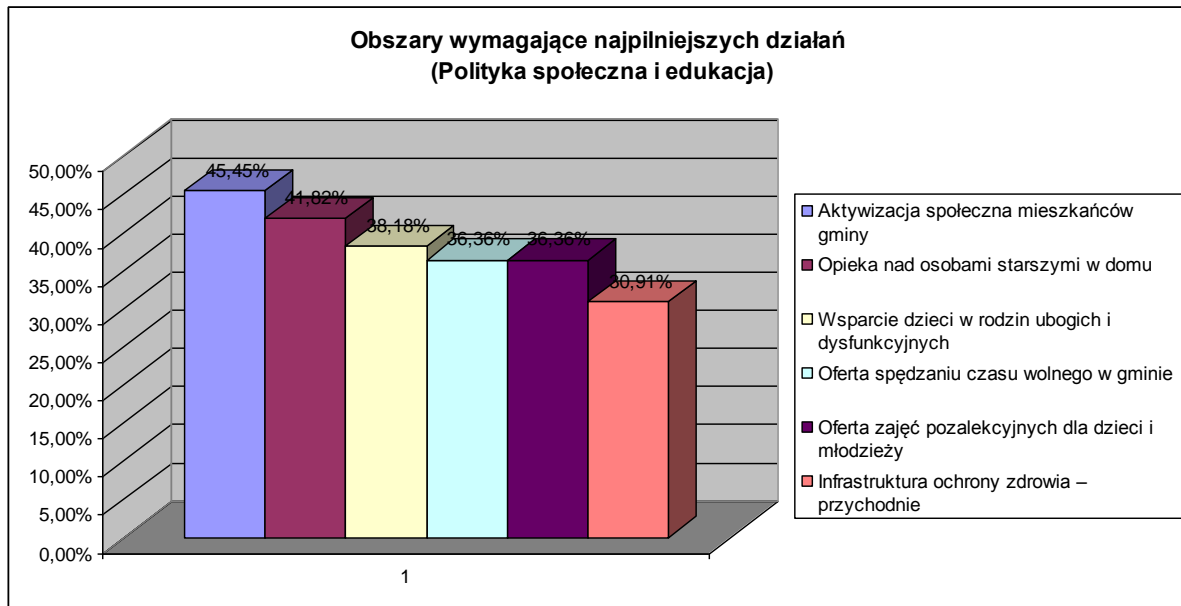
	Aspekty	Sytuacja się poprawiła	Sytuacja nie zmieniła się znacząco	Sytuacja się pogorszyła
1	Wsparcie materialne dla osób ubogich	23,64%	70,91%	5,45%
2	Wsparcie dzieci z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych np. zajęcia w świetlicy, pomoc w odrabianiu lekcji, obiady w szkole	40%	56,36%	3,64%

3	Wsparcie specjalistyczne dla osób ubogich psycholog, pracownik socjalny, szkolenia integracyjne świadczone przez ośrodek pomocy społecznej	23,64%	72,73%	3,64%
4	Wsparcie w tworzeniu podmiotów ekonomii społecznej np. spółdzielni socjalnych	7,27%	81,82%	10,91%
5	Tworzenie i funkcjonowanie Centrów Integracji Społecznej	7,27%	78,18%	14,55%
6	Tworzenie i funkcjonowanie klubów integracji społecznej	9,09%	76,36%	14,55%
7	Oferta spędzania czasu wolnego w gminie	54,55%	38,18%	7,27%
8	Działalność organizacji pozarządowych na terenie gminy	50,91%	34,55%	14,55%
9	Aktywność społeczna mieszkańców gminy	40%	41,82%	18,18%
10	Oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	41,82%	49,09%	9,09%
11	Opieka nad osobami starszymi w gminie - domy opieki	5,45%	81,82%	12,73%
12	Opieka nad osobami starszymi w domu - opiekunki środowiskowe, opiekunki osób starszych	18,18%	63,64%	18,18%
13	Działania kierowane do osób niepełnosprawnych – aktywizacja społeczna i zawodowa (np. warsztaty terapii zajęciowej)	20%	65,45%	14,55%
14	Opieka przedszkolna (przedszkola, punkty przedszkolne)	54,55%	41,82%	3,64%
15	Aktywizacja seniorów	58,18%	30,91%	10,91%
16	Oferta wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży	36,36%	56,36%	7,27%
17	Infrastruktura ochrony zdrowia - przychodnie	23,64%	56,36%	20%
18	Infrastruktura edukacyjna: szkoły, przedszkola, punkty przedszkolne	41,82%	52,73%	5,45%
19	Dostępność infrastruktury użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych	23,64%	69,09%	7,27%

Spośród wskazanych w kwestionariuszu 19 aspektów, zdaniem respondentów 5 wymagających najpilniejszych działań to:

1. Aktywizacja społeczna mieszkańców gminy – 45,45%
2. Opieka nad osobami starszymi w domu – opiekunki środowiskowe, opiekunki osób starszych – 41,82%
3. Wsparcie dzieci w rodzin ubogich i dysfunkcyjnych np. zajęcia w świetlicy, pomoc w odrabianiu lekcji, obiady w szkole – 38,18%

4. Oferta spędzaniu czasu wolnego w gminie – 36,36%
Oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży – 36,36%
5. Infrastruktura ochrony zdrowia – przychodnie – 30,91%

Działania kulturowo - historyczne

Niemal połowa badanych tj. 47,27% badanych jest zdania, iż na przestrzeni ostatnich 6 lat oferta kulturalna w gminie skierowana do mieszkańców zdecydowanie się poprawiła 43,6% uważa, jednak, że nie zaszły poważniejsze zmiany, a 9,09% spośród nich sądzi, iż sytuacja uległa pogorszeniu.

Biorąc pod uwagę aspekt działalności organizacji pozarządowych związanej z wielokulturowością regionu w okresie ostatnich 6 lat – w opinii 58,18% respondentów sytuacja nie zmieniła się znacząco, 38,18% odnosi się pozytywnie i utrzymuje, że sytuacja się poprawiła, zaś niewielki odsetek badanych, bo 3,64% twierdzi, iż nastąpiła zmiana na niekorzyść.

Poddając ocenie aktywność społeczną mieszkańców gminy związaną z kultywowaniem tradycji lokalnych w przeciągu ostatnich 6 lat – 52,73% ankietowanych uważa, że sytuacja nie uległa istotnej zmianie, 41,82% spośród nich twierdzi, że sytuacja zdecydowanie się poprawiła, a 5,45% badanych stoi na stanowisku, iż sytuacja się pogorszyła.

W opinii zdecydowanej większości, tj. 65,45% respondentów działalność organizacji i instytucji religijnych związanych z kultywowaniem tradycji religijnych nie zmieniła się znacząco, 30,91% z nich utrzymuje, że nastąpiła jednak zmiana na korzyść, a 3,64% odnotowało jedynie zmiany na gorsze.

Odpowiadając na pytanie o kulturalną działalność mniejszości narodowych w okresie ostatnich 6 lat ponownie ponad ½ ankietowanych, tj. 63,64% nie odnotował poważniejszych zmian, 32,73% sądzi, że sytuacja uległa poprawie, niewielki odsetek badanych – 3,64% utrzymuje, że sytuacja w w/w zakresie zmieniła się, ale na niekorzyść.

Jeśli chodzi o aspekt „Organizowanie wydarzeń w gminie – pikniki, festyny” na przestrzeni ostatnich 6 lat – niemal połowa ankietowanych, tj. 49,09% sądzi, iż sytuacja pod tym względem zdecydowanie się poprawiła, 47,27% nie odnotowała znaczących zmian, a nieduża grupa badanych – 3,64% twierdzi, iż sytuacja się zmieniła na gorsze.

Zdaniem 49,09% respondentów - działalność wydawnicza związana z regionem w przeciągu ostatnich 6 lat - nie uległa znaczącym zmianom, z kolei 41,82% widzi, ale zmiany na korzyść, zaś 9,09% sądzi, że sytuacja w w/w zakresie zmieniła się na gorsze.

Oceniając aspekt dbałości o obiekty związane z historią i tradycją lokalną w ciągu ostatnich 6 lat – 49,09% jest zdania, iż brak jest istotnych zmian, nieco mniej, bo już 38,18% badanych utrzymuje, że zaszły jedynie korzystne zmiany, natomiast 12,73% spośród nich sądzi, iż sytuacja uległa zdecydowanemu pogorszeniu.

54,55% respondentów jest zdania, że w zakresie wykorzystania potencjału kulturalno-historycznego dla promocji regionu na przestrzeni ostatnich 6 lat nie zaszły istotne zmiany, 36,36% z nich jest zdania jednak, iż sytuacja uległa poprawie, zaś 9,09% badanych utrzymuje, iż nastąpiła zmiana na niekorzyść.

Jeśli chodzi o aspekt wykorzystania potencjału kulturalno-historycznego dla rozwoju turystyki (ścieżki edukacyjne, szlaki, muzea i ekomuza) w przeciągu ostatnich 6 lat – 47,27% ankietowanych odnotowało znaczące zmiany, nieco mniej, tj. 45,45% z nich utrzymuje, że sytuacja uległa zmianie na korzyść, a 7,27% sądzi, iż się pogorszyła.

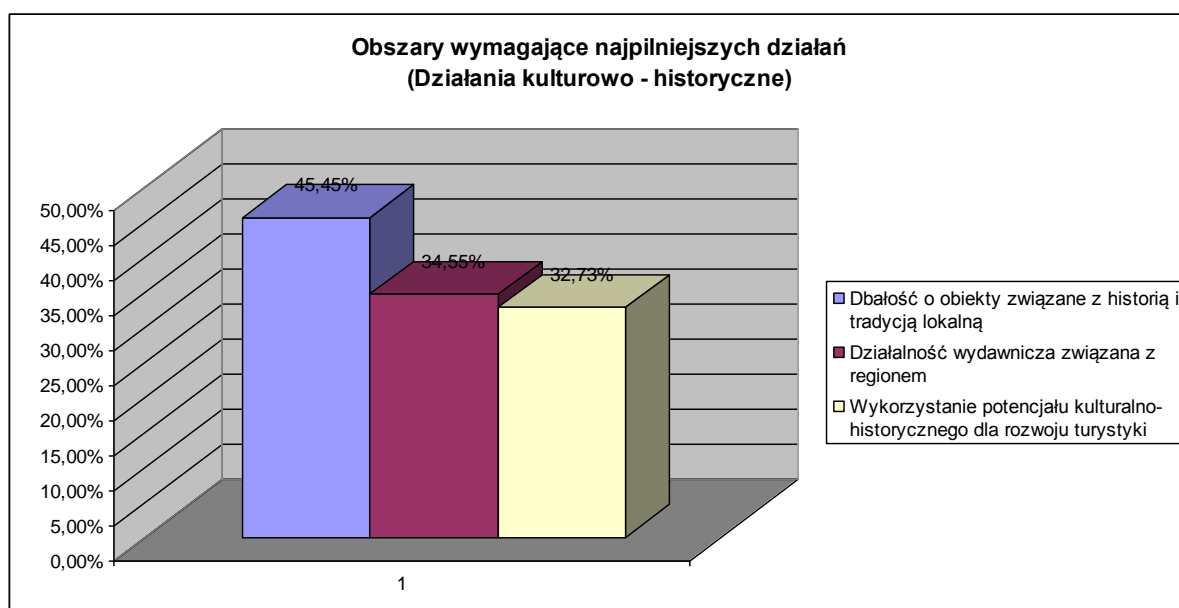
W kontekście współpracy instytucji kulturalnych na obszarze LGD w okresie ostatnich 6 lat – ponad ½ respondentów (58,18%) jest zdania, iż nie zaszły poważniejsze zmiany, a 41,82% z nich twierdzi, iż odnotowała zmiany na lepsze.

	Aspekty	Sytuacja się poprawiła	Sytuacja nie zmieniła się znacząco	Sytuacja się pogorszyła
1	Oferta kulturalna w gminie skierowana do mieszkańców	47,27%	43,64%	9,09%
2	Działalność organizacji pozarządowych związana z wielokulturowością regionu	38,18%	58,18%	3,64%
3	Aktywność społeczna mieszkańców gminy związana z kultywowaniem tradycji lokalnych	41,82%	52,73%	5,45%
4	Działalność organizacji i instytucji religijnych związana z kultywowaniem	30,91%	65,45%	3,64%

	tradycji religijnych			
5	Kulturalna działalność mniejszości narodowych	32,73%	63,64%	3,64%
6	Organizowane wydarzenia w gminie – pikniki, festyny	49,09%	47,27%	3,64%
7	Działalność wydawnicza związana z regionem	41,82%	49,09%	9,09%
8	Dbłość o obiekty związane z historią i tradycją lokalną	38,18%	49,09%	12,73%
9	Wykorzystanie potencjału kulturalno – historycznego dla promocji regionu	36,36%	54,55%	9,09%
10	Wykorzystanie potencjału kulturalno – historycznego dla rozwoju turystyki – ścieżki edukacyjne, szlaki, muzea i ekomuzea	47,27%	45,45%	7,27%
11	Współpraca instytucji kulturalnych na obszarze LGD	41,82%	58,18%	0,00%

3 najważniejsze aspekty wymagające najpilniejszych działań zdaniem badanych spośród 11 wskazanych w ankiecie to:

1. Dbłość o obiekty związane z historią i tradycją lokalną – 45,45%
2. Działalność wydawnicza związana z regionem – 34,55%
3. Wykorzystanie potencjału kulturalno-historycznego dla rozwoju turystyki – ścieżki edukacyjne, szlaki, muzea i ekomuzea – 32,73%

Ochrona środowiska i potencjał przyrodniczy

63,64% ankietowanych poddając ocenie wykorzystanie marki – Puszczy Białowieskiej dla promocji regionu na przestrzeni ostatnich 6 lat uważa, iż nastąpiła zmiana na lepsze, 30,91% z nich twierdzi, iż nie odnotowała znaczących zmian w tej materii, zaś niewielki odsetek badanych, tj. 5,45% stoi na stanowisku, iż zmiany zaszły na gorsze.

Aspekt „Wykorzystanie marki – Puszczy Białowieskiej dla rozwoju turystyki” – zdaniem 65,457% respondentów uległ zdecydowanej w okresie ostatnich 6 lat, z kolei 30,91% badanych stoi na stanowisku, iż sytuacja nie zmieniła się znacząco, zaś 3,64% deklaruje, iż odnotowało jedynie niekorzystne zmiany.

Jeśli chodzi zaś o wykorzystanie innych walorów przyrodniczych w rozwoju turystyki – nieco ponad połowa ankietowanych, a więc 54,55% twierdzi, że w czasie ostatnich 6 lat sytuacja w tym zakresie zmieniła się na korzyść, 36,36% spośród z nich sądzi, że brak jest znaczących przemian, natomiast niewielki odsetek badanych – 9,09% sądzi, że sytuacja w powyższym zakresie zmieniła się na gorsze.

W przypadku działań związanych z ochroną Puszczy Białowieskiej – 45,45% respondentów jest zdania, iż spoglądając 6 lat wstecz – sytuacja nie uległa zmianie w istotny sposób, 30,91% widzi korzystne zmiany, a aż 23,64% ankietowanych uważa, że sytuacja się pogorszyła.

W aspekcie „Obszar B+R związany z obszarem Puszczy Białowieskiej” w przeciągu ostatnich 6 lat zdaniem 69,09% badanych sytuacja nie zmieniła się znacząco, 20% spośród z nich sądzi, że zaszły znaczące zmiany na korzyść, a 10,91% utrzymuje, że nastąpiła zmiana się na gorsze.

Niemal ½ respondentów (49,09%) sądzi, iż działania związane z podnoszeniem świadomości ekologicznej mieszkańców w ciągu ostatnich 6 lat nie zmieniły się w istotny sposób, 34,55% odpowiedziało, że sytuacja uległa zdecydowanej poprawie, a 16,36% jest zdania, iż jest gorzej.

Poddając ocenie aspekt „Działania związane z rozwojem infrastruktury turystycznej w obszarze Puszczy Białowieskiej” zdecydowana większość ankietowanych, tj. 69,09% zauważyło poprawę w przeciągu ostatnich 6 lat w w/w dziedzinie, 27,27% utrzymuje, iż znaczących zmian jest brak, natomiast niewielki odsetek badanych sądzi, że zmiany zaszły na niekorzyść.

W przypadku działań związanych z rozwojem infrastruktury turystycznej poza obszarem Puszczy Białowieskiej odsetek procentowy badanych pozytywnie oceniający sytuację na przestrzeni ostatnich 6 lat wynosi 56,36%, 36,36% to grupa ankietowanych, których zdaniem nie zaszły istotne zmiany, zaś 8,57% uważa, iż nastąpiła zmiana, ale na gorsze.

W okresie ostatnich 6 lat infrastruktura związana z turystyką (ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne, atrakcje turystyczne w Obszarze Puszczy Białowieskiej) została korzystnie

oceniona przez 69,09% respondentów, 23,64% - twierdzi, iż brak jest znaczących zmian w tej dziedzinie, a 7,27% sądzi, iż zaszła niekorzystna zmiana.

Jeśli chodzi o infrastrukturę związaną z turystyką (ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne, atrakcje turystyczne poza Obszarem Puszczy Białowieskiej) w przeciągu ostatnich 6 lat w opinii zdecydowanej większości badanych (67,27%) sytuacja się poprawiła, 23,64% z nich uważa, że nie zaszły żadne istotne zmiany, a 9,09% utrzymuje, iż sytuacja w powyższym zakresie pogorszyła się.

Poddając ocenie przez ankietowanych aspekt „Infrastruktura związana z rekreacją mieszkańców - boiska, siłownie, kąpieliska, place zabaw) w okresie ostatnich 6 lat – 74,55% z nich zauważa zmiany na lepsze, 20% stoi na stanowisku, iż nie zaszły istotne zmiany, zaś 5,45% widzi zmiany na gorsze.

Ponad połowa badanych (65,45%) pozytywnie ocenia zmiany, jakie zaszły w ciągu ostatnich 6 lat w zakresie „Infrastruktura związana z gospodarką odpadami”, 30,91% jest zdania, iż brak jest istotnych zmian, natomiast 3,64% odnotowało niekorzystne zmiany.

W przypadku aspektu „Infrastruktura – Odnawialne Źródła Energii” na przestrzeni ostatnich 6 lat w opinii 58,18% ankietowanych – nastąpiła zmiana na korzyść, 36,36% uważa, że sytuacja w tej materii nie zmieniła się znacząco, a 5,45% sądzi, że zaszły zmiany na gorsze.

Aż 63,64% respondentów utrzymuje, iż w przeciągu ostatnich 6 lat jeśli chodzi o przydomowe oczyszczalnie ścieków sytuacja uległa poprawie, 30,91% spośród nich nie widzi istotnych zmian, natomiast 5,45% z nich stoi na stanowisku, że nastąpiło pogorszenie.

W zakresie „Jakość usług komunalnych i usług w zakresie prowadzenie gospodarki odpadami” ponad 1/2 badanych, tj. 65,45%, w przedziale czasowym ostatnich 6 lat, odnotowało pozytywne zmiany, 29,09% utrzymuje, iż brak jest znaczących zmian w w/w aspekcie, a 5,45% ocenia, iż sytuacja się pogorszyła.

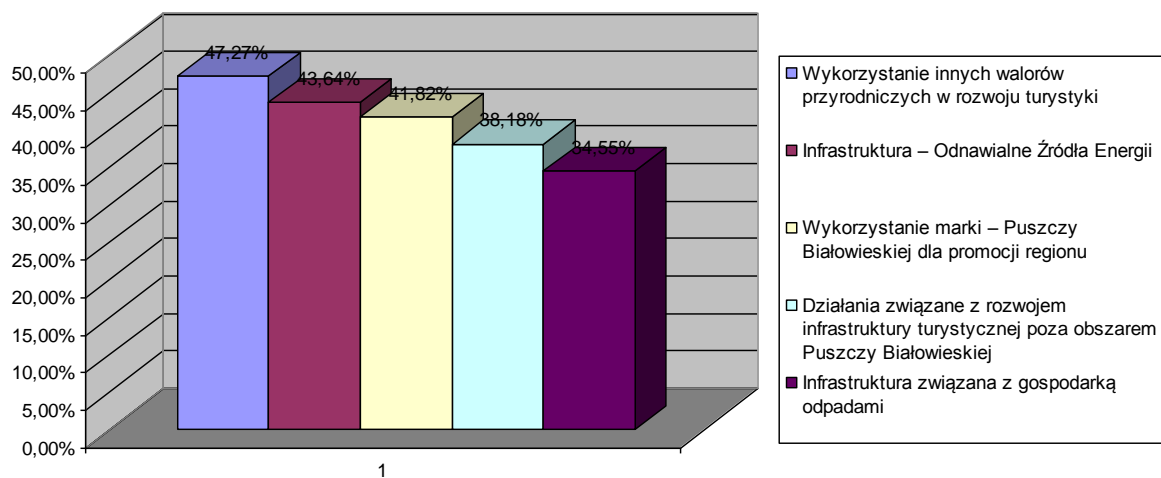
	Aspekty	Sytuacja się poprawiła	Sytuacja nie zmieniła się znacząco	Sytuacja się pogorszyła
1	Wykorzystanie marki - Puszczy Białowieskiej dla promocji regionu	63,64%	30,91%	5,45%
2	Wykorzystanie marki – Puszczy Białowieskiej dla rozwoju turystyki	65,45%	30,91%	3,64%
3	Wykorzystanie innych walorów przyrodniczych w rozwoju turystyki	54,55%	36,36%	9,09%
4	Działania związane z ochroną Puszczy Białowieskiej	30,91%	45,45%	23,64%
5	Obszar B+R związany z obszarem Puszczy Białowieskiej	20%	69,09%	10,91%
6	Działania związane z podnoszeniem	34,55%	49,09%	16,36%

	świadomości ekologicznej mieszkańców			
7	Działania związane z rozwojem infrastruktury turystycznej w obszarze Puszczy Białowieskiej	69,09%	27,27%	3,64%
8	Działania związane z rozwojem infrastruktury turystycznej poza obszarem Puszczy Białowieskiej	56,36%	36,36%	7,27%
9	Infrastruktura związana z turystyką – ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne, atrakcje turystyczne w Obszarze Puszczy Białowieskiej	69,09%	23,64%	7,27%
10	Infrastruktura związana z turystyką – ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne, atrakcje turystyczne poza Obszarem Puszczy Białowieskiej	67,27%	23,64%	9,09%
11	Infrastruktura związana z rekreacją mieszkańców – boiska, siłownie, kąpieliska, place zabaw	74,55%	20%	5,45%
12	Infrastruktura związana z gospodarką odpadami	65,45%	30,91%	3,64%
13	Infrastruktura - Odnawialne Źródła Energii	58,18%	36,36%	5,45%
14	Przydomowe oczyszczalnie ścieków	63,64%	30,91%	5,45%
15	Jakość usług komunalnych i usług w zakresie prowadzenie gospodarki odpadami	65,45%	29,09%	5,45%

5 aspektów wymagających najpilniejszych działań spośród 15 wskazanych w kwestionariuszu, zdaniem badanych to:

1. Wykorzystanie innych walorów przyrodniczych w rozwoju turystyki – 47,27%
2. Infrastruktura – Odnawialne Źródła Energii – 43,64%
3. Wykorzystanie marki – Puszczy Białowieskiej dla promocji regionu – 41,82%
4. Działania związane z rozwojem infrastruktury turystycznej poza obszarem Puszczy Białowieskiej – 38,18%
5. Infrastruktura związana z gospodarką odpadami – 34,55%

Obszary wymagające najpilniejszych działań (Ochrona środowiska i potencjał przyrodniczy)

IV. WNIOSKI:

- Ocena władz lokalnych z różnych aspektów życia społeczno – gospodarczego w ich gminach jest znacznie większa niż ocena mieszkańców (w naszym badaniu projektodawców) w tych samych zakresach
- Największą bolączką w badanych gminach jest kwestia wysokiego bezrobocia i problemy z powstawaniem nowych miejsc pracy. Powstawanie nowych miejsc pracy jest także najpilniejszym z działań w badanych gminach.
- Bardzo słabo rozwinięta jest infrastruktura związana z przedsiębiorczością, np. inkubatory przedsiębiorczości
- Najwidoczniej sytuacja się poprawiła w kwestiach dostępu do Internetu (publicznego i w domach prywatnych)
- W zakresie polityki społecznej najlepiej rozwinięta jest infrastruktura edukacyjna (szkoły, przedszkola, punkty przedszkolne), natomiast naj słabiej kwestie związane z infrastrukturą ochrony zdrowia (przychodnie), opieką nad osobami starszymi, np. domy opieki oraz wsparcie w tworzeniu podmiotów ekonomii społecznej, np. spółdzielni socjalnych
- Najpilniejszymi działaniami w zakresie polityki społecznej i edukacji są kwestie związane z ofertą spędzania wolnego czasu osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży, a także wsparcie w tworzeniu pomiotów ekonomii społecznej i animowanie aktywności społecznej mieszkańców gmin należących do LGD
- Badani kładą mocny nacisk na większe wykorzystanie potencjału kulturalno – historycznego regionu związanego z wielokulturowością i tradycjami polsko – białoruskimi
- W zakresie ochrony środowiska sytuacja najwidoczniej się poprawiła w obszarze jakości usług komunalnych i gospodarki odpadami, natomiast pogorszyła się w zakresie działań związanych z ochroną Puszcze Białowieskiej
- Aspektem wymagającym najpilniejszych interwencji w obszarze ochrona środowiska i potencjał przyrodniczy są działania związane z rozwojem infrastruktury turystycznej poza obszarem Puszczy Białowieskiej i wykorzystanie potencjału przyrodniczego obszarów około puszczańskich do rozwoju gospodarczego regionu
- W badanych gminach nie są w ogóle, lub są w minimalnym stopniu stosowane działania i narzędzia z zakresu ekonomii społecznej.
- Zauważalna jest nadreprezentacja sektora publicznego wśród projektodawców w LGD Puszcza Białowieska w latach 2007 – 2013. W kontekście wdrażania RLKS w

województwie podlaskim w latach 2013-2020 proporcje te powinny zostać zmienione.

- Ocena procedur działania LGD w kontekście obsługi wnioskodawców jest bardzo wysoka, przekraczająca 90% pozytywnych odpowiedzi. Pozytywne są także oceny współpracy z pracownikami biura LGD oraz ich pomocy dla wnioskodawców.
- Trudności sprawiały terminy realizacji projektów, opis kryteriów innowacyjności oraz wysokość wkładu własnego i forma finansowania projektów (refundacja)
- Bez środków z LGD tylko 5,45% planowanych przedsięwzięć było by zrealizowanych w planowanym kształcie. Inne albo zostałyby zrealizowane tylko częściowo – 38,18% lub nie zostałyby zrealizowane w ogóle – 56,36%
- Najlepiej wnioskodawcy ocenili kwestie związane z przepływem dokumentów między wnioskodawców a LGD oraz zatwierdzenie dokumentów przez LGD co świadczy o profesjonalnym działaniu biura LGD Puszcza Białowieska

V. REKOMENDACJE:

Kierunki rozwoju

- W opinii badanych w nowej LSR należy duży nacisk położyć na tworzenie nowych miejsc pracy.
- Należy podjąć działania mające na celu promocję przedsiębiorczości wśród mieszkańców (np. inkubatory przedsiębiorczości)
- W badanych gminach praktycznie nie funkcjonują podmioty „nowej” ekonomii społecznej, takie jak spółdzielnie socjalne, Zakłady Aktywności Zawodowej, Kluby Integracji Społecznej, Centra Integracji Społecznej, w związku z czym strategia powinna kłaść nacisk na promowanie tego typu działań i narzędzi.
- Dużym obszarem do rozwoju w nowej perspektywie finansowej LGD jest kwestia zagospodarowania wolnego czasu mieszkańców (dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych).
- Należy położyć nacisk na rozwój turystyki na obszarach około puszczańskich, a nie tylko w samej Puszczy Białowieskiej.

Rozwiązania praktyczne

- Rekomendowane są także rozwiązania mające na celu wspieranie działań związanych z animacją lokalną oraz mobilizowaniem ludzi do aktywności społecznej
- Rekomenduje się stworzenie funduszu pożyczkowego i/lub funduszu wkładów własnych dla projektodawców, których sytuacja finansowa nie pozwala sfinansować projektów w przypadku refundacji środków z LGD np. organizacje pozarządowe, partnerzy społeczni.
- Należy zredefiniować kryteria innowacyjności w projektach, gdyż to one sprawiają największą trudność projektodawcom i zniechęcają do przygotowania i realizacji projektów
- Należy przedyskutować wysokość wkładów własnych, gdyż dla wielu projektodawców była to bariera nie do pokonania.

II. BADANIA DIAGNOSTYCZNE MIESZKAŃCÓW OBSZARU LGD

1. Metodologia
2. Wyniki badań mieszkańców obszaru LGD
3. Wnioski
4. Rekomendacje

1. METODOLOGIA

Celem badania jest przeprowadzenie elementów diagnozy społeczno-gospodarczej obszaru 11 gmin wiejskich i miasta Hajnówki (ze szczególnym uwzględnieniem problemów i potrzeb mieszkańców) wchodzących w skład Lokalnej Grupy Działania – Puszcza Białowieska. Opracowana diagnoza może posłużyć przygotowaniu Strategii Działania LGD na lata 2014 – 2020.

Celem szczególnym badań przeprowadzonych w społecznościach lokalnych jest:

- poznanie opinii mieszkańców gmin zrzeszonych w LGD Puszcza Białowieska na temat kluczowych kwestii związanych z jakością życia i kierunkami rozwoju ich gminy i obszaru LGD;
- zebranie propozycji inicjatyw lokalnych, które mogłyby się potencjalnie wpisywać w przygotowywaną strategię rozwoju LGD – Puszcza Białowieska.

Diagnoza została opracowana metodą oddolną przy wsparciu eksperckim. W badaniach terenowych posłużono się zarówno metodami ilościowymi, jak i jakościowymi.

W badaniach terenowych zastosowano następujące techniki badawczych:

- **Standaryzowane kwestionariusze wywiadu (PAPI)** – zastosowane do zebrania danych na temat oceny realizacji inicjatyw i sytuacji społeczno – gospodarczej regionu LGD – Puszcza Białowieska. Badanie zostało zrealizowane metodą ilościową z wykorzystaniem techniki PAPI (Pen and Paper Interview); przeprowadzone na próbie 38 mieszkańców, oraz technik internetowych z zastosowaniem aktywnego i pasywnego kwestionariusza ankiety badawczej przeprowadzone na próbie 218 mieszkańców

Badanie zostało przeprowadzone w okresie wrzesień - listopad 2015 i jest badaniem otwartym.

2. WYNIKI BADAŃ MIESZKAŃCÓW OBSZARU LGD

Ankieta: **Diagnoza obszaru LGD 1**

Wszystkich odpowiedzi: 265

Rozpoczęcie badania: 01.10.2016

Zakończenie badania: 15.12.2015

I. OBSZAR SPOŁECZNY

1. Proszę ocenić sytuację. Czy w chwili obecnej w Pani/Pana otoczeniu/gminie występują poniżej przedstawione sytuacje i problemy. Poziom nasilenia danego zjawiska proszę ocenić w skali: małe, duże, bardzo duże, odznaczając odpowiednie kolumny (nasilenie zjawiska: = duże + bardzo duże)

	małe	duże	bardz o duże	Nasilenie zjawiska
Odpowiedzi:	%	%	%	%
Osoby lub rodziny potrzebujące ciągłej pomocy socjalnej	16,9	41,5	29,2	70,7
Osoby lub rodziny potrzebujące tymczasowej pomocy socjalnej	12,3	53,8	16,9	70,7
Grupy osób lub rodzin potrzebujące ciągłej pomocy socjalnej (osoby starsze, małe gospodarstwa rolne, rodziny dysfunkcyjne, młodzi bezrobotni, itp.)	20	43,1	23,1	66,2
Dostępność wsparcia materialnego i specjalistycznego (psycholog, pracownik socjalny, szkolenia integracyjne świadczone przez ośrodek pomocy społecznej, zajęcia w świetlicy lub pomoc w odrabianiu lekcji dla dzieci) dla osób lub rodzin potrzebujących pomocy	49,2	35,4	7,7	43,1
Dostępność miejsc pracy w gminie (oferta zatrudnienia dla osób szukających pracy)	78,5	10,8	4,6	15,4
Aktywność społeczna mieszkańców (działalność organizacji społecznych, Kół Gospodyń Wiejskich, straży pożarnej, zespołów ludowych, itp.)	47,7	36,9	9,2	46,1
Wymierne efekty działalności organizacji społecznych, Kół Gospodyń Wiejskich, Straży Pożarnej, zespołów ludowych, itp. (wybudowana infrastruktura społeczna, organizacja festynów, wszelkie inne działania skierowane do lokalnej społeczności)	35,4	41,5	13,8	55,3

Zorganizowana opieka nad osobami starszymi (domy opieki, opiekunki środowiskowe)	72,3	18,5	1,5	20
Działania kierowane do osób niepełnosprawnych – aktywizacja społeczna i zawodowa (np. warsztaty terapii zajęciowej, szkolenia, działania integracyjne)	70,8	23,1	1,5	24,6
Dostępność infrastruktury użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych	55,4	36,9	4,6	41,5
Tworzenie i funkcjonowanie Klubów Integracji Społecznej, Centrów Integracji Społecznej	86,2	7,7	1,5	9,2
Wsparcie w tworzeniu podmiotów ekonomii społecznej np. spółdzielni socjalnych	76,9	6,2	3,1	9,3
Dostępność infrastruktury kulturalnej (świetlice, kluby, biblioteki, domy kultury)	13,8	53,8	30,8	84,6
Infrastruktura związana z rekreacją mieszkańców – boiska, siłownie, kąpieliska, place zabaw	33,8	49,2	15,4	64,6

Odpowiedzi ogółem: 265

I. OBSZAR SPOŁECZNY

2. Proszę przypomnieć sobie sytuację w odniesieniu do poszczególnych aspektów w ciągu ostatnich 5 lat. Czy według Pani/Pana sytuacja w tym okresie: pogorszyła się, pozostała bez zmian czy poprawiła się? Wybierz jedną z czterech możliwych odpowiedzi.

	pogorszyła się	bez zmian	poprawiła się	Trend negatywny
Odpowiedzi:	%	%	%	
Osoby lub rodziny potrzebujące ciągłej pomocy socjalnej	10,8	58,5	13,8	69,3
Osoby lub rodziny potrzebujące tymczasowej pomocy socjalnej	13,8	64,6	6,2	78,4
Grupy osób lub rodzin potrzebujące ciągłej pomocy socjalnej (osoby starsze, małe gospodarstwa rolne, rodziny dysfunkcyjne, młodzi bezrobotni, itp.)	15,4	56,9	10,8	72,3
Dostępność wsparcia materialnego i specjalistycznego (psycholog, pracownik socjalny, szkolenia integracyjne świadczone przez ośrodek pomocy społecznej, zajęcia w świetlicy lub pomoc w odrabianiu lekcji dla dzieci) dla osób lub rodzin potrzebujących pomocy	16,9	58,5	9,2	75,4
Dostępność miejsc pracy w gminie (oferta zatrudnienia dla osób	35,4	47,7	3,1	83,1

szukających pracy)				
Aktywność społeczna mieszkańców (działalność organizacji społecznych, Kół Gospodyń Wiejskich, straży pożarnej, zespołów ludowych, itp.)	12,3	52,3	24,6	64,6
Wymierne efekty działalności organizacji społecznych, Kół Gospodyń Wiejskich, Straży Pożarnej, zespołów ludowych, itp. (wybudowana infrastruktura społeczna, organizacja festynów, wszelkie inne działania skierowane do lokalnej społeczności)	9,2	52,3	27,7	61,5
Zorganizowana opieka nad osobami starszymi (domy opieki, opiekunki środowiskowe)	13,8	63,1	10,8	76,9
Działania kierowane do osób niepełnosprawnych – aktywizacja społeczna i zawodowa (np. warsztaty terapii zajęciowej, szkolenia, działania integracyjne)	7,7	70,8	10,8	78,5
Dostępność infrastruktury użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych	7,7	58,5	24,6	66,2
Tworzenie i funkcjonowanie Klubów Integracji Społecznej, Centrów Integracji Społecznej	16,9	64,6	3,1	81,5
Wsparcie w tworzeniu podmiotów ekonomii społecznej np. spółdzielni socjalnych	15,4	60	4,6	75,4
Dostępność infrastruktury kulturalnej (świetlice, kluby, biblioteki, domy kultury)	3,1	44,6	43,1	47,7
Infrastruktura związana z rekreacją mieszkańców – boiska, siłownie, kąpieliska, place zabaw	6,2	41,5	43,1	47,7

Odpowiedzi ogółem: 265

I. OBSZAR SPOŁECZNY

3. Spośród pozycji wymienionych poniższej proszę wskazać nie więcej niż pięć, które według Pani/Pana wymagają pilnej interwencji

Odpowiedzi:	%
Osoby lub rodziny potrzebujące ciągłej pomocy socjalnej	26,2
Osoby lub rodziny potrzebujące tymczasowej pomocy socjalnej	13,8
Grupy osób lub rodzin potrzebujące ciągłej pomocy socjalnej (osoby starsze, małe gospodarstwa rolne, rodziny dysfunkcyjne, młodzi	33,8

bezrobotni, itp.)	
Dostępność wsparcia materialnego i specjalistycznego (psycholog, pracownik socjalny, szkolenia integracyjne świadczone przez ośrodek pomocy społecznej, zajęcia w świetlicy lub pomoc w odrabianiu lekcji dla dzieci) dla osób lub rodzin potrzebujących pomocy	32,3
Dostępność miejsc pracy w gminie (oferta zatrudnienia dla osób szukających pracy)	69,2
Aktywność społeczna mieszkańców (działalność organizacji społecznych, Kół Gospodyń Wiejskich, straży pożarnej, zespołów ludowych, itp.)	23,1
Wymierne efekty działalności organizacji społecznych, Kół Gospodyń Wiejskich, Straży Pożarnej, zespołów ludowych, itp. (wybudowana infrastruktura społeczna, organizacja festynów, wszelkie inne działania skierowane do lokalnej społeczności)	10,8
Zorganizowana opieka nad osobami starszymi (domy opieki, opiekunki środowiskowe)	64,6
Działania kierowane do osób niepełnosprawnych – aktywizacja społeczna i zawodowa (np. warsztaty terapii zajęciowej, szkolenia, działania integracyjne)	20
Dostępność infrastruktury użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych	21,5
Tworzenie i funkcjonowanie Klubów Integracji Społecznej, Centrów Integracji Społecznej	12,3
Wsparcie w tworzeniu podmiotów ekonomii społecznej np. spółdzielni socjalnych	29,2
Dostępność infrastruktury kulturalnej (świetlice, kluby, biblioteki, domy kultury)	20
Infrastruktura związana z rekreacją mieszkańców – boiska, siłownie, kąpieliska, place zabaw	23,1

II. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I RYNEK PRACY

1. Proszę ocenić sytuację. Czy w chwili obecnej w Pani/Pana otoczeniu/gminie występują poniżej przedstawione sytuacje i problemy. Poziom nasilenia danego zjawiska proszę ocenić w skali: małe, duże, bardzo duże, odznaczając odpowiednie kolumny

	małe	duże	bardzo duże	Nasilenie zjawiska
Odpowiedzi:	%	%	%	
Poziom rozwoju przedsiębiorczości (ilość dużych zakładów i małych firm działających w gminie)	64,6	16,9	1,5	18,4
Poziom rozwoju sektora przetwórstwa rolno-spożywczego	67,7	12,3	3,1	15,4
Poziom rozwoju przedsiębiorczości społecznej (spółdzielnie socjalne, stowarzyszenia i fundacje zatrudniające pracowników)	72,3	6,2	3,1	9,3
Poziom rozwoju branży turystycznej (kwatery agroturystyczne, biura turystyczne, hotele, restauracje, itp.)	40	36,9	6,2	43,1
Łatwość znalezienia pracy w dużych zakładach	67,7	9,2	4,6	13,8
Łatwość znalezienia pracy w małych firmach	75,4	6,2	1,5	7,7
Poziom zarobków mieszkańców	78,5	3,1	3,1	6,2
Liczba (ilość) osób nie mogących znaleźć pracy (poszukujących pracy)	18,5	36,9	24,6	61,5
Liczba (ilość) osób bezrobotnych nie poszukujących pracy (trwale bezrobotnych)	16,9	40	20	60
Liczb (ilość) niewielkich gospodarstw rolnych pracujących tylko na zaspokojenie podstawowych potrzeb rolnika i rodziny	21,5	46,2	10,8	57
Aktywność instytucji rynku pracy ukierunkowana na pomoc dla bezrobotnych (Powiatowy Urząd Pracy, inne instytucje)	52,3	23,1	3,1	26,2
Dostępność wsparcia doradczego, szkoleniowego i dotacji na prowadzenie działalności gospodarczej	53,8	23,1	3,1	26,2
Dostępność instytucji otoczenia biznesu (fundusze pożyczkowe, banki, izby gospodarcze, inkubatory, agencje rozwoju lokalnego)	60	18,5	1,5	20
Działania związane z rozwojem infrastruktury turystycznej na obszarze gminy	49,2	24,6	7,7	32,3

Odpowiedzi ogółem: 265

II. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I RYNEK PRACY

2. Proszę przypomnieć sobie sytuację w odniesieniu do poszczególnych aspektów w ciągu ostatnich 5 lat. Czy według Pani/Pana sytuacja w tym okresie: pogorszyła się, pozostała bez zmian czy poprawiła się ? Wybierz jedną z czterech możliwych odpowiedzi.

	pogorszyła się	bez zmian	poprawiła się	Trend negatywny
Odpowiedzi:	%	%	%	
Poziom rozwoju przedsiębiorczości (ilość dużych zakładów i małych firm działających w gminie)	24,6	52,3	6,2	76,9
Poziom rozwoju sektora przetwórstwa rolno-spożywczego	16,9	58,5	7,7	75,4
Poziom rozwoju przedsiębiorczości społecznej (spółdzielnie socjalne, stowarzyszenia i fundacje zatrudniające pracowników)	12,3	60	9,2	72,3
Poziom rozwoju branży turystycznej (kwatery agroturystyczne, biura turystyczne, hotele, restauracje, itp.)	9,2	33,8	38,5	43
Łatwość znalezienia pracy w dużych zakładach	27,7	47,7	4,6	75,4
Łatwość znalezienia pracy w małych firmach	30,8	47,7	1,5	78,5
Poziom zarobków mieszkańców	29,2	49,2	3,1	78,4
Liczba (ilość) osób nie mogących znaleźć pracy (poszukujących pracy)	24,6	52,3	6,2	76,9
Liczba (ilość) osób bezrobotnych nie poszukujących pracy (trwale bezrobotnych)	21,5	47,7	9,2	69,2
Liczb (ilość) niewielkich gospodarstw rolnych pracujących tylko na zaspokojenie podstawowych potrzeb rolnika i rodziny	16,9	60	1,5	76,9
Aktywność instytucji rynku pracy ukierunkowana na pomoc dla bezrobotnych (Powiatowy Urząd Pracy, inne instytucje)	18,5	52,3	9,2	70,8
Dostępność wsparcia doradczego, szkoleniowego i dotacji na prowadzenie działalności gospodarczej	18,5	47,7	13,8	66,2
Dostępność instytucji otoczenia biznesu (fundusze pożyczkowe, banki, izby gospodarcze, inkubatory, agencje rozwoju lokalnego)	16,9	50,8	12,3	67,7
Działania związane z rozwojem infrastruktury turystycznej na obszarze gminy	6,2	43,1	33,8	49,3

Odpowiedzi ogółem: 265

II. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I RYNEK PRACY

3. Spośród pozycji wymienionych w poniższej tabeli proszę wskazać nie więcej niż pięć, które według Pani/Pana wymagają pilnej interwencji

Odpowiedzi:	%
Poziom rozwoju przedsiębiorczości (ilość dużych zakładów i małych firm działających w gminie)	47,7
Poziom rozwoju sektora przetwórstwa rolno-spożywczego	29,2
Poziom rozwoju przedsiębiorczości społecznej (spółdzielnie socjalne, stowarzyszenia i fundacje zatrudniające pracowników)	33,8
Poziom rozwoju branży turystycznej (kwatery agroturystyczne, biura turystyczne, hotele, restauracje, itp.)	33,8
Łatwość znalezienia pracy w dużych zakładach	29,2
Łatwość znalezienia pracy w małych firmach	32,3
Poziom zarobków mieszkańców	53,8
Liczba (ilość) osób nie mogących znaleźć pracy (poszukujących pracy)	23,1
Liczba (ilość) osób bezrobotnych nie poszukujących pracy (trwale bezrobotnych)	4,6
Liczb (ilość) niewielkich gospodarstw rolnych pracujących tylko na zaspokojenie podstawowych potrzeb rolnika i rodziny	3,1
Aktywność instytucji rynku pracy ukierunkowana na pomoc dla bezrobotnych (Powiatowy Urząd Pracy, inne instytucje)	16,9
Dostępność wsparcia doradczego, szkoleniowego i dotacji na prowadzenie działalności gospodarczej	24,6
Dostępność instytucji otoczenia biznesu (fundusze pożyczkowe, banki, izby gospodarcze, inkubatory, agencje rozwoju lokalnego)	13,8
Działania związane z rozwojem infrastruktury turystycznej na obszarze gminy	35,4

III. OBSZAR PRZYRODNICZY I UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWO-PRZESTRZENNE

1. Proszę ocenić sytuację. Czy w chwili obecnej w Pani/Pana otoczeniu/gminie występują poniżej przedstawione sytuacje i problemy. Poziom nasilenia danego zjawiska proszę ocenić w skali: małe, duże, bardzo duże, odznaczając odpowiednie kolumny

	małe	duże	bardzo duże	Nasilenie zjawiska
Odpowiedzi:	%	%	%	
Wykorzystanie potencjału przyrodniczego Puszczy Białowieskiej dla rozwoju regionu (w obszarze turystycznym, gospodarczym i	46,2	29,2	7,7	36,9

promocji)				
Wykorzystanie walorów przyrodniczych w turystyce (poza Puszcza Białowieską)	47,7	29,2	4,6	33,8
Ograniczenia dla mieszkańców i przedsiębiorców związane z obszarami chronionymi (Natura 2000, parki krajobrazowe, rezerваты, itp.)	26,2	26,2	29,2	55,4
Działania związane z podnoszeniem świadomości ekologicznej mieszkańców	47,7	32,3	3,1	35,4
Działania związane z rozwojem infrastruktury turystycznej w obszarze Puszczy Białowieskiej	38,5	33,8	9,2	43
Jakość usług komunalnych w zakresie prowadzenie gospodarki odpadami stałymi	6,2	56,9	20	76,9
Jakość usług komunalnych w zakresie prowadzenie gospodarki ściekowej	15,4	47,7	18,5	66,2
Zagospodarowanie odpadów niebezpiecznych (azbest, substancje szkodliwe)	26,2	43,1	12,3	55,4
Występowanie obszarów zdegradowanych (zdegradowane części osiedli, lokalne zanieczyszczenia gleby, dzikie wysypiska, lokalne zanieczyszczenia powietrza)	50,8	23,1	4,6	27,7
Infrastruktura - Odnawialne Źródła Energii	53,8	21,5	7,7	29,2

Odpowiedzi ogółem: 265

III. OBSZAR PRZYRODNICZY I UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWO-PRZESTRZENNE.

2. Proszę przypomnieć sobie sytuację w odniesieniu do poszczególnych aspektów w ciągu ostatnich 5 lat. Czy według Pani/Pana sytuacja w tym okresie: pogorszyła się, pozostała bez zmian czy poprawiła się ? Wybierz jedną z czterech możliwych odpowiedzi.

	pogorszyła się	bez zmian	poprawiła się	Trend negatywny
Odpowiedzi:	%	%	%	
Wykorzystanie potencjału przyrodniczego Puszczy Białowieskiej dla rozwoju regionu (w obszarze turystycznym, gospodarczym i promocji)	7,7	52,3	23,1	60

Wykorzystanie walorów przyrodniczych w turystce (poza Puszcą Białowieską)	4,6	55,4	18,5	60
Ograniczenia dla mieszkańców i przedsiębiorców związane z obszarami chronionymi (Natura 2000, parki krajobrazowe, rezerваты, itp.)	16,9	58,5	4,6	75,4
Działania związane z podnoszeniem świadomości ekologicznej mieszkańców	6,2	47,7	29,2	53,9
Działania związane z rozwojem infrastruktury turystycznej w obszarze Puszczy Białowieskiej	7,7	38,5	36,9	46,2
Jakość usług komunalnych w zakresie prowadzenie gospodarki odpadami stałymi	1,5	27,7	53,8	29,2
Jakość usług komunalnych w zakresie prowadzenie gospodarki ściekowej	3,1	27,7	50,8	30,8
Zagospodarowanie odpadów niebezpiecznych (azbest, substancje szkodliwe)	3,1	40	38,5	43,1
Występowanie obszarów zdegradowanych (zdegradowane części osiedli, lokalne zanieczyszczenia gleby, dzikie wysypiska, lokalne zanieczyszczenia powietrza)	13,8	52,3	12,3	66,1
Infrastruktura - Odnawialne Źródła Energii	4,6	35,4	43,1	40

Odpowiedzi ogółem: 265

III.OBSZAR PRZYRODNICZY I UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWO-PRZESTRZENNE.

3. Spośród pozycji wymienionych w poniższej tabeli proszę wskazać nie więcej niż cztery, które według Pani/Pana wymagają pilnej interwencji

Odpowiedzi:	%
Wykorzystanie potencjału przyrodniczego Puszczy Białowieskiej dla rozwoju regionu (w obszarze turystycznym, gospodarczym i promocji)	46,2
Wykorzystanie walorów przyrodniczych w turystce (poza Puszcą Białowieską)	38,5
Ograniczenia dla mieszkańców i przedsiębiorców związane z obszarami chronionymi (Natura 2000, parki krajobrazowe, rezerваты, itp.)	26,2
Działania związane z podnoszeniem świadomości ekologicznej mieszkańców	23,1

Działania związane z rozwojem infrastruktury turystycznej w obszarze Puszczy Białowieskiej	29,2
Jakość usług komunalnych w zakresie prowadzenie gospodarki odpadami stałymi	13,8
Jakość usług komunalnych w zakresie prowadzenie gospodarki ściekowej	12,3
Zagospodarowanie odpadów niebezpiecznych (azbest, substancje szkodliwe)	20
Występowanie obszarów zdegradowanych (zdegradowane części osiedli, lokalne zanieczyszczenia gleby, dzikie wysypiska, lokalne zanieczyszczenia powietrza)	26,2
Infrastruktura - Odnawialne Źródła Energii	52,3

IV. POTENCJAŁ KULTUROWO-HISTORYCZNY.

1. Proszę ocenić sytuację. Czy w chwili obecnej w Pani/Pana otoczeniu/gminie występują poniżej przedstawione sytuacje i problemy. Poziom nasilenia danego zjawiska proszę ocenić w skali: małe, duże, bardzo duże, odznaczając odpowiednie kolumny

	małe	duże	bardzo duże	Nasilenie zjawiska
Odpowiedzi:	%	%	%	
Wykorzystanie potencjału kulturowo – historycznego dla rozwoju turystyki (regionalne kwatery agroturystyczne, ścieżki edukacyjne, szlaki, muzea i ekomuzea)	43,1	35,4	6,2	41,6
Wykorzystanie potencjału kulturowo – historycznego dla promocji regionu	43,1	36,9	3,1	40
Zachowanie produktów lokalnych i tradycyjnych (produkcja, promocja, dostępność rynkowa)	53,8	24,6	4,6	29,2
Dbłość o obiekty związane z historią i tradycją lokalną	44,6	32,3	7,7	40
Aktywność społeczna mieszkańców gminy związana z kultywowaniem lokalnych tradycji	44,6	30,8	9,2	40
Możliwość kultywowania tradycji mniejszości narodowych	23,1	41,5	18,5	60
Współpraca instytucji kulturalnych na obszarze LGD	30,8	33,8	10,8	44,6

Odpowiedzi ogółem: 265

IV. POTENCJAŁ KULTUROWO-HISTORYCZNY

2. Proszę przypomnieć sobie sytuację w odniesieniu do poszczególnych aspektów w ciągu ostatnich 5 lat. Czy według Pani/Pana sytuacja w tym okresie: pogorszyła się, pozostała bez zmian czy poprawiła się ? Wybierz jedną z czterech możliwych odpowiedzi.

	pogorszyła się	bez zmian	poprawiła się	Trend negatywny
Odpowiedzi:	%	%	%	
Wykorzystanie potencjału kulturowo – historycznego dla rozwoju turystyki (regionalne kwatery agroturystyczne, ścieżki edukacyjne, szlaki, muzea i ekomuzea)	4,6	49,2	29,2	53,8
Wykorzystanie potencjału kulturowo – historycznego dla promocji regionu	4,6	53,8	24,6	58,4
Zachowanie produktów lokalnych i tradycyjnych (produkcja, promocja, dostępność rynkowa)	6,2	50,8	24,6	57
Dbalność o obiekty związane z historią i tradycją lokalną	16,9	33,8	32,3	50,7
Aktywność społeczna mieszkańców gminy związana z kultywowaniem lokalnych tradycji	9,2	58,5	15,4	67,7
Możliwość kultywowania tradycji mniejszości narodowych	9,2	49,2	21,5	58,4
Współpraca instytucji kulturalnych na obszarze LGD	6,2	44,6	24,6	50,8

Odpowiedzi ogółem: 265

IV. POTENCJAŁ KULTUROWO-HISTORYCZNY

3. Spośród pozycji wymienionych w poniższej tabeli proszę wskazać nie więcej niż trzy, które według Pani/Pana wymagają pilnej interwencji

Odpowiedzi:	%
Wykorzystanie potencjału kulturowo – historycznego dla rozwoju turystyki (regionalne kwatery agroturystyczne, ścieżki edukacyjne, szlaki, muzea i ekomuzea)	47,7
Wykorzystanie potencjału kulturowo – historycznego dla promocji regionu	29,2
Zachowanie produktów lokalnych i tradycyjnych (produkcja, promocja, dostępność rynkowa)	53,8

Dbłość o obiekty związane z historią i tradycją lokalną	32,3
Aktywność społeczna mieszkańców gminy związana z kultywowaniem lokalnych tradycji	27,7
Możliwość kultywowania tradycji mniejszości narodowych	18,5
Współpraca instytucji kulturalnych na obszarze LGD	13,8

14. Metryczka: miejsce zamieszkania (gmina):

Odpowiedzi:	%
Białowieża	5,2
Bielsk Podlaski	9,2
Boćki	6,7
Czeremcha	12,3
Czyże	5,1
Dubicze Cerkiewne	7,7
Hajnówka – gmina miejska	17
Hajnówka – gmina wiejska	7,7
Kleszczele	7,5
Narew	5,8
Narewka	9,6
Orla	6,2

15. Metryczka: status zawodowy

Odpowiedzi:	%
Uczeń, student	1,5
Pracujący	61,1
Przedsiębiorca	15,6
Rolnik	12,5
Bezrobotny	3,1
Emeryt, rencista	3,1
Inny	3,1

16. Metryczka: status społeczny

Odpowiedzi:	%
Lider/członek organizacji pozarządowej	36,7

Lider/członek Koła Gospodyń Wiejskich, LZS, OSP, itp	1,5
Lider/członek innej grupy nieformalnej	6,4
Lider samorządowy (radny, sołtys, pracownik JST)	44,6
Inny status	10,8

LEGENDA (dla opisu obszaru)	
Nasilenie zjawiska - sytuacja jest dobra (nie zmienia się + poprawia się)	
Trend negatywny - sytuacja jest zła (pogorszyła się + nie zmienia się)	
Najpilniejsze potrzeby (wg wskazań %)	
Obszary najsilniej oddziaływujące na czynnik (pogorszyła się, bez zmian, oddziaływanie średnie...)	

13. DIAGNOZA PROBLEMÓW Proszę opisać nie więcej niż pięć problemów w Pani/Pana gminie wymagających pilnego rozwiązania.

1.
uzależnienia
Potrzeba nowych miejsc pracy
aktywizacja środowiska lokalnego poprzez wspólne otwarte imprezy i spotkania
Objęcie najwyższą formą ochrony całej Puszczy Białowieskiej wg zasady jednego gospodarza
brak infrastruktury turystycznej[miejsc noclegowych restauracji itd
Gospodarka wodno-ściekowa: Budowa infrastruktury Budowa przydomowych oczyszczalnie ścieków Przebudowa stacji uzdatniania wody
Brak placów zabaw i boisk
Walka z bezrobociem
Dom dziennego dla osób starszych i chorych
Instalacje OZE
Pomoc osobom niepełnosprawnym
kasa
zmiana władz gminy
Opieka nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
Brak miejsc pracy
Zmniejszenie bezrobocia
Brak miejsc pracy migracja młodzieży niż demograficzny
Wieża ciśnień obiekt zabytkowy wymagający zabezpieczenia i pomysłu na realizację
Infrastruktura turystyczna
zagospodarowanie pustostanów na potrzeby społeczne
Ograniczenie nieprzyjemnego zapachu we wsiach z powodu tuczarni świń w Nowoberezowie
Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw
pomoc ludziom starszym wymagającym wsparcia i opieki
Pomoc osobom bezrobotnym w znalezieniu pracy
Wizerunek miasta Opracowanie przez architekta planu zagospodarowania i konsekwentne realizowanie planu Miasto traci swój wyraz

brak miejsc pracy dla ludzi po studiach
brak szkoleń z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej
Zorganizowanie domów opieki [pobytu dziennego lub całodobowego do osób starszych oraz niepełnosprawnych
Zorganizowanie opieki nad osobami starszymi dom opieki opiekunki
Usługi opiekuńcze dla osób starszych
Zwiększenie miejsc pracy
gazyfikacja gminy
pomoc ludziom starszym i niepełnosprawnym
pomoc ludziom starszym i niepełnosprawnym poprzez: usługi opiekuńcze dzienne domy pomocy oraz świetlice socjalne
miejsca pracy samozatrudnienie dla ludzi młodych
wzmocnienie infrastruktury opieki nad osobami starszymi
usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze
usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opieki społecznej
usługi dla osób w wieku poprodukcyjnym
skanalizowanie gminy
2.
bezrobocie
Brak funduszy na otwarcie własnej działalności gospodarczej
propozycja zagospodarowania czasu wolnego seniorom dzieciom i młodzieży tzw wieczorki twórcze
Podniesienie rygorów związanych z przestrzeganiem segregacji odpadów przez mieszkańców
brak miejsc pracy
Gospodarka odpadami: dzięki wysypiska system zbiórki odpadów komunalnych z nieruchomości niezamieszkałych
mała ilość miejsc pracy
Tworzenie nowych miejsc pracy
zbiornik retencyjny
Rozwój agroturystyki
Zwiększenie miejsc pracy
droga
zmiana władz gminy
Turystyka
Emigracja młodych osób
Tworzenie nowych miejsc pracy
Przeciwdziałania spadkowi demograficznemu
infrastruktura komunikacyjna i wod-kan
odnawialne źródła energii większą wiedza i wykorzystanie
wsparcie doradcze i finansowe dla małych inicjatyw społecznych drobnych gospodarstw rolnych lokalnego przetwórstwa
Wykorzystanie walorów przyrodniczych Puszczy Białowieskiej do rozwoju regionu
zorganizowanie dziennych domów pobytu osobom starszym dzieci i młodzieży
Tworzenie dodatkowych miejsc pracy i alternatywnych źródeł dochodów
Opieka nad ludźmi starszymi przewlekle chorymi [brak miejsc w szpitalu samotnymi
Brak dostępności obiektów kulturalnych {świetlice }dla ludności przede wszystkim młodzieży i dzieci
Potrzeba instalacji odnawialnych źródeł energii [panele słoneczne OZE

Tworzenie miejsc pracy na bazie infrastruktury PKP
Pomoc w rozwoju w zakresie rolnictwa
rozwój lokalnego rynku pracy lokalizacja na terenie gminy dużego podmiotu gosp
rozwój ekonomii społecznej
rozwój ekonomii społecznej
słaby rozwój infrastruktury turystycznej [kwatery małą gastronomia
rewitalizacja w skali całego miasta
dostępność infrastruktury kulturalnej
dostępność infrastruktury kulturalnej
integracja osób niepełnosprawnych
budowa obiektów sportowych
3.
brak perspektyw na rozwój gospodarczy
Utrudniony dostęp do wszelkiego rodzaju szkoleń warsztatów
poprawa sytuacji bytowej mieszkańców wzrost miejsc pracy uruchomienie świetlic środowiskowych i klubów seniora
Zamiana źródeł energii do ogrzewania mieszkań i obiektów publicznych na przyjazne dla środowiska
modernizacja dróg
Odtworzenie infrastruktury kulturalnej remont budowa przebudowa modernizacja świetlic
brak sklepów Ludzie starsi zdani na handel obwoźny - nie zawsze świeży towar
opieka nad ludźmi starszymi
rewitalizacja terenów z przeznaczeniem na turystykę i wypoczynek
Promocja gminy i jej walorów
Wyższe płace
zmiana władz gminy
Działalność kulturalna
Zaniedbana infrastruktura drogową i kolejową
Wspieranie młodych ludzi w otrzymaniu wsparcia finansowego z funduszy europejskich na rozwój działalności gospodarczej
Poprawy sytuacji mieszkańców: przeciwdziałanie bezrobociu i patologii
poziom dochodów mieszkańców i samorządów
edukacja ekologiczna dorosłych
Do tych celów wykorzystać obecne świetlice wiejskie i przekwalifikować je w ww zadania Wyposażyć w sprzęt rehabilitacyjny itp.
Bardziej zorganizowana pomoc osobom starszym niepełnosprawnym i samotnym
Zwrócenie uwagi na młodzież ich pomysły innowacyjność i wykorzystanie w rozwoju miasta
Niechęć ludzi do zakładania np Kół Gospodyń
Utworzenie placów zabaw na innych osiedlach w Czeremsze dla dzieci ogólnodostępnych
Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości pomoc doradczą
poprawa jakości infrastruktury publicznej
wykorzystanie potencjału przyrodniczego historycznego i kulturowego
wykorzystanie potencjału przyrodniczego historycznego i kulturowego
brak programów wsparcia dot. OZE oczyszczalnie przydomowe
wzmocnienie infrastruktury turystycznej i około turystycznej
zagospodarowanie odpadów niebezpiecznych

zagospodarowanie odpadów niebezpiecznych
większe nakłady finansowe na wsparcie rodzin
modernizacja dróg
4.
Brak żłobka
poprawa infrastruktury [drogi chodniki miejsca spotkań itp
Budowa remont przebudowa sieci dróg gminnych
słabo rozwinięta infrastruktura drogowa i społeczna
utworzenie pola kempingowego wsparcie agroturystyki
Zwiększenie nadzoru policyjnego na osiedlach mieszkaniowych
zmiana władz gminy
Ekologia
Gazyfikacja miasta i regionu gazowy system grzewczy [gaz sieciowy
zrównoważony rozwój korzystanie z dostępnych zasobów
dbałość o język i odrębność kulturową regionu stworzenie z nich marki
Brak miejsc pracy
Wyrównanie równego startu edukacyjnego dzieci i młodzieży wiejskiej
Ciekawe miejsca dla młodzieży do spędzania czasu wolnego
Brak zainteresowania ze strony urzędów gmin do takich działalności
Utworzenie nowych stanowisk pracy dla poszukujących pracy [nowych miejsc pracy dla różnych grup zawodowych
organizacja opieki nad osobami starszymi
poprawa estetyki miasta
odnawialne źródła energii
OZE
większa dostępność kadry specjalistycznej [psycholog prawnik itp
termomodernizacja budynków użyteczności publicznej
5.
wzrost liczby zatrudnienia w kulturze co przełoży się na rozwiązanie dwóch pierwszych problemów
powstanie przetwórci produktu lokalnego
Zwiększenie pomocy ludziom starszym powyżej 75 roku życia
zmiana władz gminy
Ekonomia społeczna budowanie świadomości wsparcie szkoleniowe i finansowe
miejsca pracy odwrócenie trendów demograficznych
niskie dochody mieszkańców Gminy
Zatrzymanie odpływu młodych ludzi z terenu gminy
Pobudzenie przedsiębiorczości szczególnie wśród młodych systematyczna pomoc w rozwijaniu firmy opieka doradztwo
Potrzeba otwarcia lokali gastronomicznych hoteli restauracji punktów gastronomicznych punktów obsługi turystów noclegów
wzmocnienie rynku pracy
zwiększenie działalności organizacji społecznych [zespoły KGW OSP
zwiększenie działalności organizacji społecznych
zwiększenie udziału organizacji pozarządowych w działaniach gminy [zbyt mała liczba organizacji na terenie gminy

3. WNIOSKI Z PRZEPROWADZONYCH BADAŃ:

Ocena mieszkańców obszaru. We wszystkich badanych obszarach niepokojące jest zjawisko zastoju, gdzie sytuacja w przeciągu ostatnich pięciu lat nie zmienia się mimo niekorzystnego stanu. Poniżej zestawiono najpilniejsze do poprawy działania w poszczególnych obszarach wskazane przez określone grupy badawcze. W większości przypadków wskazane problemy przez poszczególne grupy badanych pokrywają się z sobą. Ukazuje to spójność oceny w postrzeganiu pilnych problemów wymagających szybkiej interwencji. Mając też na uwadze wyniki badań związanych z poziomem nasilenia badanych zjawisk można w poszczególnych obszarach sformułować końcowe wnioski. (Średnia = suma wskazań podobnych tematów/3)

OBSZARY WYMAGAJĄCE PILNEJ INTERWENCJI

Obszar społeczny

Według oceny lokalnych liderów:

1. Oferta spędzania czasu wolnego w gminie – 60%
2. Oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży – 48,57%
3. Wsparcie w tworzeniu podmiotów ekonomii społecznej np. spółdzielni socjalnych – 40%
Aktywność społeczna mieszkańców gminy – 40%
4. Opieka nad osobami starszymi w domu – opiekunki środowiskowe , opiekunki osób starszych – 40%, opieka nad osobami starszymi w gminie – domy opieki – 34,29%
5. Wsparcie materialne dla osób ubogich – 31,43%

Według oceny beneficjentów:

1. Aktywizacja społeczna mieszkańców gminy – 45,45%
2. Opieka nad osobami starszymi w domu – opiekunki środowiskowe, opiekunki osób starszych – 41,82%
3. Wsparcie dzieci w rodzin ubogich i dysfunkcyjnych np. zajęcia w świetlicy, pomoc w odrabianiu lekcji, obiady w szkole – 38,18%
4. Oferta spędzaniu czasu wolnego w gminie – 36,36%
Oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży – 36,36%
5. Infrastruktura ochrony zdrowia – przychodnie – 30,91%

Według oceny mieszkańców:

1. Dostępność miejsc pracy w gminie (oferta zatrudnienia dla osób szukających pracy) - 69,2
2. Zorganizowana opieka nad osobami starszymi (domy opieki, opiekunki środowiskowe) -64,6
3. Grupy osób lub rodzin potrzebujące ciągłej pomocy socjalnej (osoby starsze, małe gospodarstwa rolne, rodziny dysfunkcyjne, młodzi bezrobotni, itp.) -33,8

4. Dostępność wsparcia materialnego i specjalistycznego (psycholog, pracownik socjalny, szkolenia integracyjne świadczone przez ośrodek pomocy społecznej, zajęcia w świetlicy lub pomoc w odrabianiu lekcji dla dzieci) dla osób lub rodzin potrzebujących pomocy -32,3
5. Wsparcie w tworzeniu podmiotów ekonomii społecznej np. spółdzielni socjalnych – 34,33

Wnioski wynikające z analizy wyników badań własnych

- W zakresie polityki społecznej pilnej interwencji wymagają działania związane z organizacją opieki nad osobami starszymi – 60,2% wskazań, wsparcie w tworzeniu podmiotów ekonomii społecznej - 34,3% oraz wskazań aktywizacja społeczna mieszkańców gminy – 28,5 %,
- Kolejnym obszarem wymagającym pilnej interwencji są kompleksowe działania służące wsparciu rodzin zagrożonych wykluczeniem, (szczególnie dzieci z tych rodzin) w zakresie wsparcia materialnego, specjalistycznego, dodatkowych zajęć opiekuńczych –45,2% wskazań.
- Pilnymi działaniami w zakresie polityki społecznej i edukacji jest organizacja dodatkowych zajęć pozalekcyjnych -42,5% oraz kwestie związane z ofertą spędzania wolnego czasu osób dorosłych, dzieci i młodzieży –32,1%,
- W badanych gminach nie są w ogóle stosowane działania i narzędzia z zakresu ekonomii społecznej.

3.1. Przedsiębiorczość i rynek pracy

Według oceny lokalnych liderów:

1. Powstawanie nowych miejsc pracy – 65,71%
2. Ilość miejsc pracy w gminie – 57,14%
3. Wsparcie tworzenia miejsc pracy w obszarze turystyki – 45,71%
Zarobki mieszkańców gminy – 45,71%
4. Dostępność dotacji na prowadzenie działalności gospodarczej – 37,14%
Aktywność zawodowa mieszkańców gminy – 37,14%
5. Dostępność terenów inwestycyjnych – 31,43%

Według oceny beneficjentów:

1. Powstawanie nowych miejsc pracy – 60%
2. Ilość miejsc pracy w gminie – 56,36%
3. Zarobki mieszkańców gminy – 50,91%
4. Dostępność dotacji na prowadzenie działalności gospodarczej – 34,55%
Wsparcie dla samozatrudnienia – 34,55%
5. Wsparcie tworzenia miejsc pracy w obszarze turystyki – 32,73%

Według oceny mieszkańców:

1. Poziom zarobków mieszkańców - 53,8
2. Poziom rozwoju przedsiębiorczości (ilość dużych zakładów i małych firm działających w gminie) - 47,7
3. Poziom rozwoju przedsiębiorczości społecznej (spółdzielnie socjalne, stowarzyszenia i fundacje zatrudniające pracowników) - 33,8
4. Poziom rozwoju branży turystycznej (kwatery agroturystyczne, biura turystyczne, hotele, restauracje, itp.) -33,8
5. Działania związane z rozwojem infrastruktury turystycznej na obszarze gminy - 35,4
6. Łatwość znalezienia pracy w małych firmach -32,3

Wnioski wynikające z analizy wyników badań własnych

- Istotnym problemem z punktu widzenia wszystkich badanych grup jest powstawanie nowych miejsc pracy powiązane bezpośrednio z ukrytym bezrobociem (osoby mające pracę nie oczekują tworzenia nowych miejsc pracy) - 90,5% wskazań.
- Problemem jest niski poziom rozwoju przedsiębiorczości ze szczególnym wyróżnieniem branży turystycznej 51,3% i niewątpliwie z tym związany problem dostępności do dotacji na uruchamianie i rozwój działalności gospodarczej 35,4%
- Niezadawalający jest też poziom zarobków mieszkańców LGD, który jest jednym z najniższych w kraju (podać źródło) – 50,1%
- Mieszkańcy postrzegają ekonomię społeczną jako element gospodarki mogącej mieć istotny wpływ na poziom zatrudnienia zauważając iż, ten instrument jest w minimalnym stopniu stosowany -34,3% .
- Analizując w/w czynniki można wysunąć wniosek, iż tworzą one swoisty trzon czynników powodujących migrację młodych mieszkańców obszaru LGD (brak nowych miejsc pracy, niskie zarobki, niski poziom rozwoju przedsiębiorczości połączony z trudnym dostępem do dotacji)

3.2. Obszar przyrodniczy i uwarunkowania środowiskowo-przestrzenne

Według oceny lokalnych liderów:

1. Działania związane z rozwojem infrastruktury turystycznej poza obszarem Puszczy Białowieskiej – 71,43%
2. Infrastruktura związana z turystyką – ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne, atrakcje turystyczne poza Obszarem Puszczy Białowieskiej – 60%
3. Infrastruktura – Odnawialne Źródła Energii – 57,14%
4. Infrastruktura związana z rekreacją mieszkańców – boiska, siłownie, kąpieliska, place zabaw – 54,29%
5. Wykorzystanie innych walorów przyrodniczych w rozwoju turystyki – 42,86%

Według oceny beneficjentów:

1. Wykorzystanie innych walorów przyrodniczych w rozwoju turystyki – 47,27%
2. Infrastruktura – Odnawialne Źródła Energii – 43,64%
3. Wykorzystanie marki – Puszczy Białowieskiej dla promocji regionu – 41,82%
4. Działania związane z rozwojem infrastruktury turystycznej poza obszarem Puszczy Białowieskiej – 38,18%
5. Infrastruktura związana z gospodarką odpadami – 34,55%

Według oceny mieszkańców:

1. Infrastruktura - Odnawialne Źródła Energii - 52,3
2. Wykorzystanie potencjału przyrodniczego Puszczy Białowieskiej dla rozwoju regionu (w obszarze turystycznym, gospodarczym i promocji) -46,2
3. Wykorzystanie walorów przyrodniczych w turystyce (poza Puszcza Białowieską) -38,5
4. Działania związane z rozwojem infrastruktury turystycznej w obszarze Puszczy Białowieskiej -29,2
5. Występowanie obszarów zdegradowanych (zdegradowane części osiedli, lokalne zanieczyszczenia gleby, dzikie wysypiska, lokalne zanieczyszczenia powietrza) - 26,2

Wnioski wynikające z analizy wyników badań własnych

- **Aspektem wymagającym najpilniejszych interwencji w obszarze ochrony środowiska są działania związane z rozwojem infrastruktury turystycznej poza obszarem Puszczy Białowieskiej (rozśrodkowanie ruchu turystycznego i odciążenie obszarów cennych przyrodniczo od nadmiernej eksploracji turystycznej) 99,4%**
- **Ze względu na utrudniony dostęp do tradycyjnego w tym regionie opału (drewna), istotnym problemem jest niski poziom wykorzystania OZE jako alternatywnego medium – 51% wskazań**
- **Badani sugerują konieczność lepszego wykorzystania marki Puszczy Białowieskiej do rozwoju gospodarczego i promocji regionu – 29,3%**

3.3. Potencjał kulturowo-historyczny

Według oceny lokalnych liderów:

1. Wykorzystanie potencjału kulturalno-historycznego dla promocji regionu – 42,86%
2. Oferta kulturalna w gminie skierowana do mieszkańców – 40%
3. Aktywność społeczna mieszkańców gminy związana z kultywowaniem tradycji lokalnych – 31,43% i ex aequo - Wykorzystanie potencjału kulturalno-historycznego dla rozwoju turystyki – ścieżki edukacyjne, szlaki, muzea i ekomuzea – 31,43%

Według oceny beneficjentów:

1. Dbłość o obiekty związane z histori i tradycj lokaln – 45,45%
2. Dziaalnosc wydawnicza zwiazana z regionem – 34,55%
3. Wykorzystanie potencjalu kulturalno-historycznego dla rozwoju turystyki – szciezki edukacyjne, szlaki, muzea i ekomuzea – 32,73%

Wedlug oceny mieszkancow:

1. Zachowanie produktow lokalnych i tradycyjnych (produkcja, promocja, dostepnosc rynkowa) - 53,8
2. Wykorzystanie potencjalu kulturowo – historycznego dla rozwoju turystyki (regionalne kwatery agroturystyczne, szciezki edukacyjne, szlaki, muzea i ekomuzea) - 47,7
3. Dbłość o obiekty związane z histori i tradycj lokaln - 32,3

Wnioski wynikajace z analizy wynikow badan wlasnych

- Badani klada mocny nacisk na wieksze wykorzystanie dziedzictwa kulturowo– historycznego regionu w promocji regionu i turystyce – 51,5%
- Duzym problemem jest zachowanie zabytkow i tradycji kulturowych regionu – 54,3% wskazan

4. REKOMENDACJE:

Kierunki rozwoju

- W opinii badanych w nowej LSR nalezy duzy nacisk polozyc na tworzenie nowych miejsc pracy.
- Nalezy podjac dzialania majace na celu promocje przedsiebiorczosci wzrod mieszkancow (np. inkubatory przedsiebiorczosci)
- W badanych gminach praktycznie nie funkcjonuja podmioty „nowej” ekonomii spolecznej, takie jak spoldzielnie socjalne, Zaklady Aktywnosci Zawodowej, Kluby Integracji Spolecznej, Centra Integracji Spolecznej, w zwiazku z czym strategia powinna klasc nacisk na promowanie tego typu dzialan i narzedzi.
- Duzym obszarem do rozwoju w nowej perspektywie finansowej LGD jest kwestia zagospodarowania wolnego czasu mieszkancow (dzieci i mlodziezy oraz osob doroslych).
- Nalezy polozyc nacisk na rozwój turystyki na obszarach około puszczańskich, a nie tylko w samej Puszczy Białowieskiej.

Rozwiązania praktyczne

- Rekomendowane sa takze rozwiazania majace na celu wspieranie dzialan zwiazanych z animacja lokalna oraz mobilizowaniem ludzi do aktywnosci spolecznej

- Rekomenduje się stworzenie funduszu pożyczkowego i/lub funduszu wkładów własnych dla projektodawców, których sytuacja finansowa nie pozwala sfinansować projektów w przypadku refundacji środków z LGD np. organizacje pozarządowe, partnerzy społeczni.
- Należy zdefiniować kryteria innowacyjności w projektach, gdyż to one sprawiają największą trudność projektodawcom i zniechęcają do przygotowania i realizacji projektów
- Należy przedyskutować wysokość wkładów własnych, gdyż dla wielu projektodawców była to bariera nie do pokonania.

III. Wnioski i prognozy wynikające z Oceny Zasobów Pomocy Społecznej dotyczące gmin wchodzących w skład LGD „Puszcza Białowieska”, Anna Tomulewicz, ROPS Białystok

1. CO TO JEST OZPS CZYLI OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

DANE Z KAŻDEJ GMINY, WIARYGODNE I WERYFIKOWALNE, KAŻDEGO ROKU DOTYCZY DIAGNOZY GRUP DOCELOWYCH PODLEGAJĄCYCH WYKLUCZENIOM
DANE SĄ W LICZBACH- A NIE W %

2. DLACZEGO DANE Z OZPS?

- KAŻDY PUNKT ANALIZY W STRATEGIEI MUSI BYĆ OAPRTY O DOSTĘPNE ŹRÓDŁA DANYCH
- określa potrzeby i grupy
- diagnoza ma być szersza, a w strategii te elementy, które chcemy by zostały wykorzystane
- stan faktyczny, zmiany w czasie- TRENDY , podejmowane działania, zasoby
- warunek trafności opracowanych celów strategicznych skierowanych do problemów, potrzeb, potencjału (szczególną uwagę zwracamy na te elementy, które mogą zostać objęte wsparciem w ramach poszczególnych funduszy)
- umiejscowienie RLKS w celu dotyczącym walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym

3. DANE PODSTAWOWE

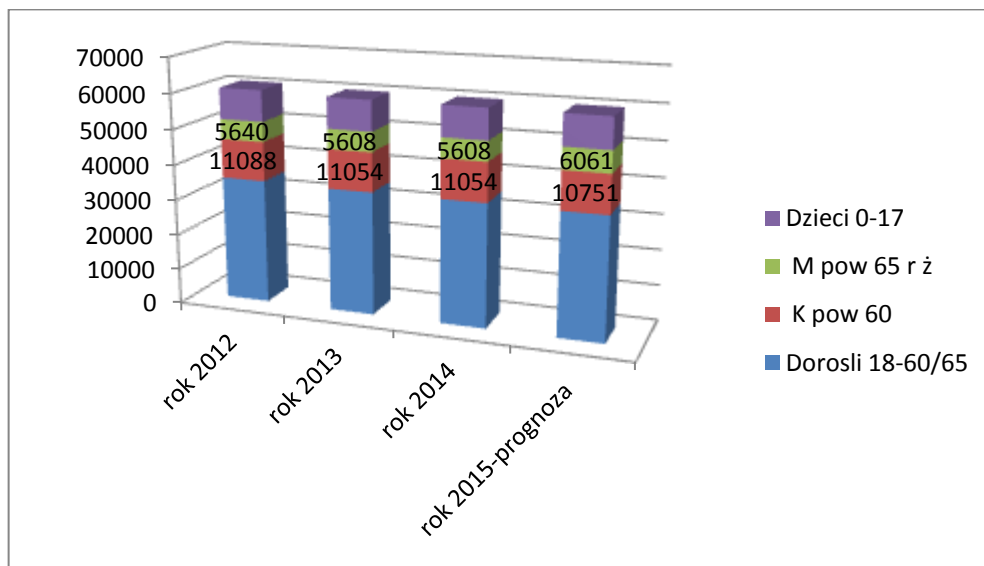
Tabela nr 1 Liczba mieszkańców LGD Puszcza Białowieska

Gmina	MIESZKAŃCY (w osobach)					
	Ogółem				PROGNOZA*	
	Rok 2012	Rok 2013	2014		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Bielsk Podlaski	7 097	7 070	7 070	-37	7 011	7 011
Boćki	4 676	4 646	4 646	-30	4 646	4 646
Orla	2 975	2 933	2 933	-42	3 020	3 020
Białowieża	2 300	2 298	2 298	-2	2 223	2 223
Czeremcha	3 460	3 404	3 404	-54	3 443	3 433
Czyże	2 298	2 247	2 247	-51	2 236	2 228
Dubicze Cerkiewne	1 682	1 661	1 661	-21	1 652	1 652
Hajnówka M	21 834	21 559	21 559	-275	21 559	21 559
Hajnówka W	3 999	3 953	3 953	-46	3 953	3 953
Kleszczele	2 740	2 722	2 722	-18	2 749	2 770
Narew	3 832	3 747	3 747	-85	3 689	3 678

Narewka	3 839	3 824	3 824	-15	3 824	3 824
Razem	60 732	60 064	60 064	-668	60 005	59 997

Liczba mieszkańców spadła w przeciągu 3 lat o 668 osób, najczęściej w gminie Narew o 85 osób, potem w gminach : Czeremcha (54), Czyże (51), Orli (42), Hajnówce miasto i wieś – 321 osób
Najmniej w gminach: Białowieża (2) i Narewka (15)

Wykres 1 : Proporcje ludności w LGD

Osoby starsze w roku 2014 stanowią grupę 27 %, jest to 16 622 osób. Stopniowo się ta grupa zwiększa (ok. 100 osób). Wskazać należy, że grupa kobiet jest dwukrotnie większa niż mężczyzn.

Dzieci stanowią 14% społeczności LGD czyli w roku 2014 było to 8625 osób, ale ta grupa maleje (239)

59% osoby dorosłe w wieku 18-60/65 lat

Tabela 2 Liczba świetlic i klubów dla młodzieży

Gmina /liczba	2012	2013	2014	Przyszkolne miejsca	Pozaszkolne miejsca
Bielsk Podlaski	2	2	2	2	0
Boćki	0	0	0	0	0
Orla	1	1	1	1	0
Białowieża	1	1	1	1	0
Czeremcha	1	1	1	1	0
Czyże	9	9	9	1	8
Dubicze Cerkiewne	0	0	0	0	0
Hajnówka	6	6	8	8	0
Hajnówka	18	18	18	1	17
Kleszczele	1	1	1	1	0
Narew	4	4	4	1	3
Narewka	6	6	6	2	4
Razem	49	49	51	19	32

Inne dla dzieci:

- ✓ liczba żłobków – 2 w Hajnówce (50 miejsc)
- ✓ liczba przedszkoli (wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)
- ✓ w 2012 roku- 20, w roku 2014- 25 (wszystkie gminy mają min po 1) miejsc 1267
- ✓ w roku 2014 zabrakło tylko 4 miejsc dla dzieci w Czyżach

Osoby starsze

- ✓ liczba klubów i miejsc spotkań dla seniorów – w roku 2012- 13, w roku 2014-15 w gminach : Boćki, Orla, Białowieża, Czyże, Dubicze cerkiewne, Kleszczele, Narew, Narewka
- ✓ hospicjum 1 w Hajnówce

Wykres 2 Wiek osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, rok 2014

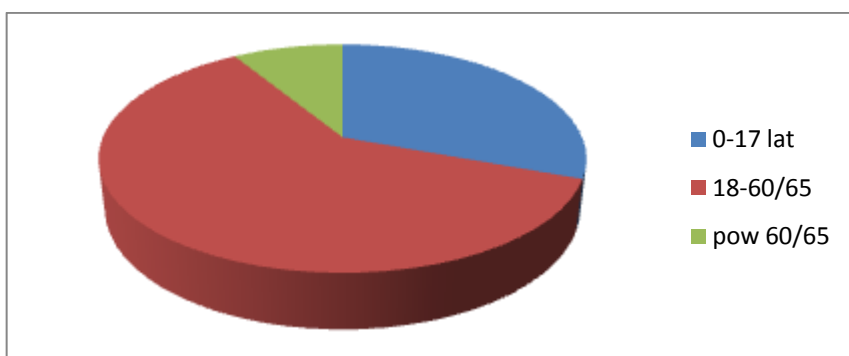

Tabela 3 Osoby i rodziny, którym udzielono wsparcia

Gmina	OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA				Liczba mieszkańców LGD	Liczba osób korzyst., a liczba mieszk. W %
	Liczba osób					
	Lata poprzednie		Rok 2014	Prognoza rok po ocenie		
	Rok 2012	Rok 2013				
Bielsk Podlaski	869	869	842	850	7 070	12
Boćki	296	341	335	300	4 646	7
Orla	238	255	295	300	2 933	10
Białowieża	201	214	224	224	2 298	10
Czeremcha	535	502	529	552	3 404	15
Czyże	102	98	115	135	2 247	6
Dubicze Cerkiewne	284	252	290	290	1 661	17
Hajnówka	1 922	2 141	1 692	1 692	21 559	8
Hajnówka	456	446	436	436	3 953	11
Kleszczele	123	232	235	235	2 722	9
Narew	356	393	379	379	3 747	10
Narewka	236	297	309	309	3 824	8
Razem	5 618	6 040	5 681	5 702	60 064	9

Tabela 4 Liczba osób długotrwale korzystająca ze świadczeń

Gmina	Ogólnie z pomocy w 2014	2014 Liczba świadczeniobiorców	Długotrwale korzysta ze świadczeń 2014	2014 Korzystało z pracy socjalnej
Bielsk Podlaski	842	354	159	987
Boćki	335	279	174	433
Orla	295	190	190	315
Białowieża	224	224	118	15
Czeremcha	529	382	85	225
Czyże	115	98	20	91
Dubicze Cerkiewne	290	145	80	271
Hajnówka	1 692	1 491	1 368	2 055
Hajnówka	436	431	235	421
Kleszczele	235	235	45	161
Narew	379	374	197	460
Narewka	309	309	139	238
Razem	5 681	4 512	2 810	5 672

2810 długotrwale a 4512 świadczeniobiorców, czyli

62 %, korzystających, ale jest to niejednorodne zjawisko, na pewno do dyskusji i rozmowy ?

Tabela 5: Powody korzystania z pomocy społecznej w LGD Puszcza Białowiecka (korzysta z pomocy w 2014 – 5681 osób, ze świadczeń 4512)

Gmina/ powody	Ubóstwo	Bezrobocie	Niepełnos	Dług. Choroba	Bezradność w sp o-w	Ochrona macierzyn.- <u>tutaj rodziny</u>	Bezdomność	Trudności po opusz. ZK	Alkoholizm	Przemoc
Bielsk Podlaski	280	250	171	208	108	52	0	3	16	4
Boćki	367	175	130	30	362	14	1	4	37	18
Orla	239	119	102	53	84	25	1	0	30	6
Białowieża	177	184	35	40	6	0	0	3	40	25
Czeremcha	641	641	50	2	58	22	0	5	0	0
Czyże	3	42	60	74	7	16	1	1	34	10
Dubicze Cerkiewne	109	86	57	128	54	1	0	1	17	1
Hajnówka M	2 130	1 523	463	341	524	118	18	30	39	9
Hajnówka	371	187	133	1	74	28	0	5	29	31
Kleszczele	357	155	132	57	14	19	0	2	8	2
Narew	504	346	180	164	16	24	0	5	1	0
Narewka	346	240	88	32	10	4	1	5	2	0
Razem	5 524	3 948	1 601	1 130	1 317	323	22	64	253	106

Tabela 6 Świadczenia pozafinansowe opiekuńcze, poradnictwo (korzysta z pomocy w 2014 – 5681 osób, ze świadczeń 4512)

Powód	Ubóstwo	Ubóstwo	Ubóstwo /ochr mac	Niep/dl choroba			Dług choroba		Bezradność o-w , alkohol, przemoc , Niepel	Przemoc, bezdomność	Bezrobocie	Bezrobocie	Bezradność o-w
Gmina/formy świadczeń	Posiłki – liczba osób	Posiłki dzieci	Stypendia ?	Świadczenia opiekuńcze	Liczba świadczeń	Liczba świadczeń specjalistyczne	Liczba osób z zaburzeniami	Liczba świadczeń sp dla osób z zaburzeniami	Poradnictwo specjalist.	Interwen. kryzysowa	Kontrakty socjalne	Prace społ użyte?	Asystent
Bielsk Podlaski	256	277	177	9	5 390	0	0	0	0	0	22	0	14
Boćki	150	150	141	0	0	0	0	0	0	0	2	6	11
Orla	110	110	63	0	0	0	0	0	0	0	0	6	5
Białowieża	47	54	36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Czeremcha	131	146	76	0	0	0	0	0	0	0	0	9	0
Czyże	67	67	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dubicze Cerkiewne	62	62	47	0	0	0	0	0	1	1	0	11	0
Hajnówka M	747	779	310	18	2 267	0	11	2 717	0	0	0	84	25
Hajnówka	163	167	171	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kleszczele	102	103	59	0	0	0	0	0	0	0	1	3	0
Narew	146	146	95	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Narewka	115	115	40	17	3 225	0	0	0	10	0	0	15	10
Razem	2 096	2 176	1 239	44	10 882	0	11	2 717	11	1	25	134	65

Infrastruktura społeczna, funkcjonująca na obszarze Lokalnej Grupy działania Puszcza Białowieska wykazana jeszcze (poza dla dzieci i starszych) w OZPS:

- ✓ liczba mieszkań komunalnych 1045 do 1016 (nie ma mieszkań komunalnych w Czyżach)
- ✓ mieszkania socjalne- w gminie Hajnówka Miasto (tylko tutaj sa osoby oczekujące na mieszkanie socjalne), Boćki i Narewka
- ✓ **nie ma ośrodków wsparcia, dziennych domów pomocy, środowiskowych domów pomocy, schronisk dla bezdomnych , klubów samopomocy**
- ✓ nie ma CIS, KIS?
- ✓ Są 2 Ośrodki Poradnictwa specjalistycznego – Hajnówka, Narew – korzystało w 2014 r – 93 os
- ✓ Nie ma OIK, Domu Pomocy, placówek całodobowych, mieszkań chronionych dla wych placówek ek, osób niepełnosprawnych, z zaburzeniami
- ✓ 1 placówka wsparcia dziennego dla 20 osób w Hajnówce

Tabela 7 Współpraca i zlecenie zadań ngo

	L organizacji, z którymi współpracował ops w 2014	L organizacji, którym zlecono zadanie w 2014 z zakresu pomocy społecznej
Bielsk Podlaski	0	0
Boćki	0	0
Orla	1	0
Białowieża	0	0
Czeremcha	0	0
Czyże	0	0
Dubicze Cerkiewne	0	0
Hajnówka	1	6
Hajnówka	0	0
Kleszczele	0	0
Narew	0	0
Narewka	0	0
Razem	2	6

Czy jest potencjał?

Tabela 8 Liczba osób bezrobotnych , w tym długotrwale na terenie LGD

Gmina	Bezrobotni ogółem				
			Rok 2014	W tym w 2014	
	Rok 2012	Rok 2013		Bezrobotni długotrwale	Prognoza bezrobotnych

Bielsk Podlaski	187	234	209	115	209	7 070
Boćki	121	147	126	81	137	4 646
Orla	121	125	92	61	95	2 933
Białowieża	149	145	145	81	145	2 298
Czeremcha	193	223	176	111	198	3 404
Czyże	44	45	45	21	45	2 247
Dubicze Cerkiewne	56	62	55	32	65	1 661
Hajnówka	1 183	1 075	834	433	834	21 559
Hajnówka	170	166	136	76	136	3 953
Kleszczele	114	133	114	66	110	2 722
Narew	201	234	236	154	236	3 747
Narewka	200	239	189	106	189	3 824
Razem w LGD	2 739	2 828	2 357 osób zarejestrowanych 3948 osób w rodzinach, korzystających z pomocy z tytułu bezrobocia	1 337 Stanowią 56% ogółu	2 399	60 064

Ogólnie w latach 2012-2014 nastąpił spadek liczby osób bezrobotnych o 380 osób z 2739 do 2357, chociaż wzrost utrzymuje się w 2 gminach Bielsk Podlaski i Narew.

W kolejnych 4 jest na podobnym poziomie okresie ostatnich 3 lat.

Najwięcej bezrobotnych odpłynęło w gminie i mieście Hajnówka, Orli i Czeremsze.

Długotrwale bezrobotni stanowią aż 56% ogółu i liczba ta się nie zmienia.

IV. Raport z badań własnych dotyczących Planu komunikacji LGD "Puszcza Białowieska"

1. Metodologia
2. Wyniki badań mieszkańców obszaru LGD
3. Wnioski
4. Rekomendacje

1. METODOLOGIA

Celem badania jest pozyskanie informacji odnośnie komunikacji między Lokalną Grupą Działania "Puszcza Białowieska" a mieszkańcami z obszaru 11 gmin wiejskich i miasta Hajnówki wchodzących w skład LGD. Opracowana diagnoza może posłużyć przygotowaniu Strategii Działania LGD na lata 2014 – 2020.

Celem szczególnym badań przeprowadzonych w społecznościach lokalnych jest:

- poznanie opinii mieszkańców gmin zrzeszonych w LGD Puszcza Białowieska na temat jakości i skuteczności dotychczasowych działań informacyjnych
- zebranie informacji o dotychczasowych problemach komunikacyjnych oraz propozycji usprawnień, które mogłyby być wykorzystane przy wdrażaniu nowej strategii
- zebranie informacji odnośnie przyszłej strategii komunikacyjnej, które mogłyby być wykorzystane przy wdrażaniu nowej strategii

Badanie zostało zrealizowane metodą ilościową z wykorzystaniem techniki PAPI (Pen and Paper Interview); przeprowadzone na próbie 84 mieszkańców.

2. WYNIKI BADAŃ MIESZKAŃCÓW OBSZARU LGD

1. Ocena jakości dotychczasowych działań informacyjnych:

	niedostateczna	słaba	dostateczna	dobra	bardzo dobra
informacje na stronie internetowej LGD	0%	5%	18%	43%	34%
informacje na str. internetowych członków i partnerów LGD	0%	9%	23%	43%	25%
Biuletyn LGD	1%	5%	18%	46%	29%
materiały drukowane: broszury, ulotki, itd.	3%	3%	21%	40%	35%
wydarzenia i imprezy promocyjne	0%	6%	16%	40%	38%

1.1. Odpowiedzi otwarte: jak usprawnić stronę www. (podać konkretne przykłady):

więcej informacji; możliwość zadawania pytań przez Internet; dobra; strona bardziej czytelna, częstsze uaktualnianie strony; większe linkowanie na profilu Facebook; poprawić przejrzystość i czytelność przekazywanych informacji; mówić i pisać prostym językiem; należałoby więcej informacji umieszczać o projektach zrealizowanych, ponieważ trudno

znaleźć informacje o tym, jakie projekty zarekomendowane do dofinansowania zostały zrealizowane, a kto zrezygnował czy po prostu nie realizuje; zlinkowanie z innymi stronami oraz profilem Facebook; precyzyjne oznakowanie tzw. zakładkami; rozsyłanie newslettera; więcej przykładów realnych działań; dostępne, jasne informacje i materiały; sms; aplikacja na telefon.

1.2. Jak poprawić jakość ogłoszeń w prasie?

Zwiększyć ilość ogłoszeń - 25%

Poprawić jakość i czytelność przekazywanej informacji - 43%

Inne - 0

2. Ocena skuteczności dotychczasowych działań informacyjnych:

	niska skuteczność	średnia skuteczność	wysoka skuteczność
informacje na stronie internetowej LGD	3%	56%	41%
Informacje na str. internetowych członków i partnerów LGD	6%	60%	34%
Biuletyn LGD	7%	50%	43%
Materiały drukowane: broszury, ulotki, itd.	5%	50%	45%
Wydarzenia i imprezy promocyjne	7%	46%	47%

3. Proszę wymienić ewentualne problemy komunikacyjne z jakimi dotychczas spotykaliście się Państwo w kontaktach z LGD:

większość starszych osób nie ma komputera; brak problemów ze strony LGD. Problemem jest mała aktywność mieszkańców w uczestnictwie w różnego rodzaju spotkaniach; nagromadzenie zadań w trakcie przygotowywania projektów

4. W jaki sposób chciałby/aby Pan/Pani być informowany/a o działaniach LGD (%)

Odpowiedzi	%
Lokalna prasa	25
Radio	17
Lokalna TV	14
Strona internetowa LGD	58
Portale społecznościowe: np. Facebook	25
Materiały drukowane: broszury, ulotki	31
Plakaty umieszczone w środkach komunikacji lokalnej	24
Newsletter	14
Mailing	33
Inne: plakaty w sklepach, sms	4

5. W jakich działaniach informacyjnych chciałby Pan/Pani wziąć udział? (%)

Odpowiedzi	%
Konferencja inauguracyjna Program LEADER 2014-2020	60

Spotkania informacyjne o możliwościach otrzymania dofinansowania	73
Szkolenia z wypełniania dokumentacji konkursowej	63
Szkolenia z rozliczania zawartych umów	43
Konsultacje/porady indywidualne	55
Inne: podsumowania projektów i okresów działalności; wyjazdy studyjne	2

6. Jakie powinny być najważniejsze cele działań komunikacyjnych LGD? (%)

Odpowiedzi	%
Bieżące informowanie o stanie realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju LGD "PB", w tym o stopniu realizacji założonych wskaźników	50
Bieżące informowanie potencjalnych wnioskodawców o zasadach i kryteriach udzielania wsparcia z budżetu Lokalnej Strategii Rozwoju LGD "PB"	62
Promocja dobrych praktyk osiągniętych za pośrednictwem środków na wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju zarówno na terenie LGD "PB" jak i w innych regionach	36
Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w działalność LGD	40

METRYCZKA

Płeć

Odpowiedzi	%
Kobieta	55%
Mężczyzna	45%

Wiek w latach

Odpowiedzi	%
poniżej 25	5%
25 - 35	14%
35 - 45	23%
45 - 55	34%
powyżej 55	23%

Miejsce zamieszkania:

Odpowiedzi	%
Białowieża	9%
Bielsk Podlaski	17%
Boćki	5%
Czeremcha	1%
Czyże	13%
Dubicze Cerkiewne	12%
Hajnówka – gmina miejska	20%
Hajnówka – gmina wiejska	4%
Kleszczele	1%
Narew	0
Narewka	11%
Orla	6%
Nie mieszkam w wymienionych gminach	1%

Status zawodowy:	
Odpowiedzi	%
Uczeń/student	0
Pracujący	64%
Przedsiębiorca, jakiej branży:	4%
Rolnik	11%
Bezrobotny	4%
Emeryt/rencista	15%
Inny, jaki:	2%

Status społeczny:	
Odpowiedzi	%
Lider/członek organizacji pozarządowej (<i>podkreśl</i> : fundacji, stowarzyszenia)	26%
Lider/członek <i>podkreśl</i> : Koła Gospodyń Wiejskich, LZS, OSP, innej grupy nieformalnej	5%
Lider samorządowy (radny, sołtys, pracownik JST)	56%
Żadne z powyższych, inny status, jaki:	20%

5. WNIOSKI Z PRZEPROWADZONYCH BADAŃ:

Dotychczasowe działania komunikacyjne oceniane są w większości jako dobre lub bardzo dobre. Z kolei skuteczność dotychczasowych działań informacyjnych oceniana jest w większości jako średnia. Za najbardziej pożądaną metodę informowania o działaniach LGD wskazano stronę internetową, a w dalszej kolejności mailing, materiały drukowane itd. Działaniami informacyjnymi, w których chciałoby wziąć udział najwięcej beneficjentów są spotkania informacyjne o możliwościach otrzymania dofinansowania oraz szkolenia z wypełniania dokumentacji konkursowej oraz Konferencja inauguracyjna Program LEADER 2014-2020. Za najważniejsze cele działań komunikacyjnych LGD wskazano bieżące informowanie potencjalnych wnioskodawców o zasadach i kryteriach udzielania wsparcia z budżetu Lokalnej Strategii Rozwoju LGD "PB" oraz bieżące informowanie o stanie realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju LGD "PB", w tym o stopniu realizacji założonych wskaźników.

V. Wyniki badania aktywności organizacji pozarządowych działających na obszarze LGD „PB”

W dniach 11.07 – 30.09. 2015r. pracownicy biura LGD „PB” przeprowadzili za pomocą wywiadów telefonicznych, wywiadów bezpośrednich i poprzez badania dokumentów znajdujących się w Starostwach powiatowych w Bielsku Podlaskim i Hajnówce badanie aktywności organizacji pozarządowych zarejestrowanych na obszarze LGD „PB”. Poniższa tabela przedstawia wyniki przeprowadzonych badań.

Lp.	Nazwa	Adres/kontakt	Rodzaj	Branża działania - zakres działalności	Poziom aktywności	Działania stałe	Działania doraźne	Gmina
1	<u>Fundacja Institute of Advanced Legal Skills w Białowieży</u>	17230 Białowieża ul. Mostowa 1	Fundacja					Białowieża
2	<u>Fundacja Przyszłości Obszarów Chronionych – Instytut Kronenberga</u>	17230 Białowieża ul. Park Pałacowy 5 kontakt@instytutkronenberga.pl www.instytutkronenberga.pl	Fundacja ochrona przyrody i dziedzictwa kulturowego					Białowieża
3	<u>Koło Przewodników Białowieskich "ZIĘBA"</u>	17230 Białowieża ul. Park rekreacyjny 1/11 tel. 85/681 25 79 uminiuk@poczta.onet.pl	stowarzyszenie zwykłe	przewodnictwo, działalność prospołeczna	3-wysoki	szkolenia przewodników	aktywność w różnych akcjach gminnych	Białowieża

4	<u>Towarzystwo Sportowe "Żubr"</u>	17230 Białowieża ul. Sportowa 4 A tel. 85/6812301 fax. 85/6812410 kom. 724-417-555 w.niedzielski@up.pl	Stowarzyszenie sportowe, wpisana do KRS	kultura fizyczna, działalność sportowa	2-średni	treningi i zajęcia młodzieży i dorosłych w piłce siatkowej i plażowej	organizacja turniejów sportowych	Białowieża
5	<u>"Żubr" przy Technikum Leśnym w Białowieży</u>	17230 Białowieża, ul. Park dyrekcyjny 5 tel.85/681 24 04 wojtek395@wp.pl	uczniowski klub sportowy	sport				Białowieża
6	<u>Uczniowski Klub Sportowy "Olimpijczyk" przy Zespole Szkół w Białowieży</u>	17230 Białowieża, ul. Waszkiewicza 2 tel. 85/681 23 97 jaro6767@wp.pl	uczniowski klub sportowy	sport				Białowieża
7	<u>Prawosławny Klub Sportowy "Żubr" w Białowieży</u>	17230 Białowieża, ul. Sportowa 11	uczniowski klub sportowy	sport				Białowieża
8	<u>Towarzystwo Przyjaciół Białowieży</u>	ul. Zastawa 10 17230 Białowieża marekzubrycki@poczta.onet.pl kom.503-939-315	organizacja pozarządowa wpisana do KRS	Działalność publiczna na rzecz poprawy warunków życia społeczności Gminy Białowieża oraz rozwoju gminy	3-wysoki	imprezy kulturalne	działania kulturalne, pomoc niepełnosprawnym np. warsztaty, szkolenia	Białowieża

9	<u>Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków</u>	17230 Białowieża, ul. Kolejowa Wejmutka tel. 85/6754862 tel. 85/6642255 sekretariat@ptop.org.pl	organizacja pozarządowa wpisana do KRS	ochrona przyrody				Białowieża
10	<u>Polskie Towarzystwo Turystyczno – Krajoznawcze Oddział im. J. Karpińskiego w Białowieży</u>	17230 Białowieża Ul. Kolejowa 17 tel. 85/681 2295 fax 85/681 2624 www.pttk.bialowieza.pl pttk@pttk.bialowieza.pl	organizacja pozarządowa wpisana do KRS	turystyka i rekreacja				Białowieża
11	<u>Stowarzyszenie Rozwoju Szkół Leśnych</u>	ul. Park Dyrekcyjny 1 17- 230 Białowieża kom.505-117 -331 dyrektor.zsl@bialowieza.lasy.pl tl@bialowieza.lasy.pl	organizacja pozarządowa wpisana do KRS	edukacja ekologia	2-średni		projekty	Białowieża
12	<u>Stowarzyszenie Skansen w Białowieży</u>	ul. Zastawa 66B 17- 230 Białowieża kom.505-117-331 kom.603-796-904 skansen.bialowieza@gmail.com	organizacja pozarządowa wpisana do KRS	ochrona zabytków i dziedzictwa mat. i nie mat. ludności niskiej Podlasia	3-wysoki	udostępnianie obiektów zabytkowych do zwiedzania (skansen)	konferencje naukowe, spotkania z twórcami, dziećmi, młodzieżą	Białowieża
13	<u>Stowarzyszenie RECOGITO FUTURO w Białowieży</u>	ul. Wojciechówka 19 17-230 Białowieża tel. 85/681 23 30	organizacja pozarządowa wpisana do KRS	polityka społeczna, proekologiczna, działalność kulturalna				Białowieża

14	<u>Stowarzyszenie „Białowieża” w Białowieży</u>	17230 Białowieża ul. Olgi Gabiec 53 tel. 85/681 25 62	organizacja pozarządowa wpisana do KRS	polityka prospołeczna, szeroko rozumiana współpraca, rozwój gminy, działalność proekologiczna				Białowieża
15	<u>Towarzystwo Przyjaciół Energii Odnawialnej</u>	17230 Białowieża ul. Gen. A. Waszkiewicza 1B/1 kom. 600 439 775 biuro@tpeo.pl www.tpeo.pl	organizacja pozarządowa wpisana do KRS	wspieranie, rozwoju, popularyzacja wiedzy i promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii, itp.				Białowieża
16	<u>Białowieskie Stowarzyszenie Dziedzictwa Puszczy w Białowieży</u>	17230 Białowieża, ul. Tropinka 7						Białowieża
17	<u>Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych „Kolebka”</u>	ul. Zastawa 62 17-230 Białowieża tel. 85/ 6812737	organizacja pozarządowa wpisana do KRS	rozwój turystyki, regionu, edukacja				Białowieża
18	<u>Lokalna Organizacja Turystyczna Puszcza Białowieska</u>	ul. Sportowa 1 17-230 Białowieża, tel. 85/ 681 24 87 wew. 36 gosiadowbysz@gmail.com	wpisana do KRS	turystyka i rekreacja	2-średni		projekty związane z rozwojem turystyki na terenie gminy Białowieża	Białowieża
19	<u>Stowarzyszenie Przedsiębiorców „Nasza Białowieża”</u>	ul. Waszkiewicza 39 17230 Białowieża tel. 85/ 6812484 gawm@bialowieza.com	organizacja pozarządowa wpisana do KRS					Białowieża

20	Fundacja Edukacyjna im. Jacka Kuronia	Teremiski 12,17-230 Białowieża, kom. 600-808-433 danuta.kuron@teremiski.edu.pl						Białowieża
21	Fundacja "Muzyka Cerkiewna"	ul. Tamary Sołowiecz 2, 17-200 Hajnówka, tel. 85-682-20-89 biuro@festiwal-hajnowka.pl	Fundacja	sfera kulturalna	3-wysoki	organizacja imprez cyklicznych	kultura, wydawnictwo (płyty CD), organizacja imprez artystycznych	miasto Hajnówka
22	Fundacja Wspomagania Edukacji, Integracji i Terapii Osób Niepełnosprawnych „KAJA”	ul. Modrzewiowa 6 , 17-200 Hajnówka kom.600-256-898 fundajakaja@tlen.pl	Fundacja	wspieranie, podejmowanie, realizacja i promocja różnorodnych działań na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin	2-średni	organizacja zajęć dzieciom podczas wakacji oraz ferii, organizacja konferencji dla opiekunów i terapeutów osób niepełnosprawnych		miasto Hajnówka
23	Hajnowskie Stowarzyszenie „SAMI SOBIE”	ul. Piłsudskiego 4, 17-200 Hajnówka tel. 85/682-20-11 h3s.hajnowka@op.pl	organizacja pozarządowa wpisana do KRS	system pomocy społecznej	3-wysoki	organizacja różnych form wypoczynkowych dla dzieci		miasto Hajnówka
24	Hajnowskie Stowarzyszenie Ochrony Zwierząt "Ciapek"	ul. Słowackiego 29,17-200 Hajnówka, kom.516 107 162 ciapek.schronisko@gmail.com	Stowarzyszenie	działania na rzecz humanitarnego traktowania zwierząt, prowadzenie schroniska dla bezdomnych zwierząt	3-wysoki	prowadzenie schroniska	organizacja zbiórek na rzecz osób opiekujących się psami	miasto Hajnówka

30	<u>Stowarzyszenie "Miłośnicy Muzyki Cerkiewnej"</u>	ul. Ks. Dziewiatowskiego 15, 17-200 Hajnówka, tel.85/682-33-51, festiwal@cerkiew.pl	stowarzyszenie	Tworzenie platformy porozumienia i współpracy przedstawicieli różnych środowisk i wyznań chrześcijańskich. Popularyzacja wartości duchowo muzycznego dziedzictwa kościoła prawosławnego. Prezentacja walorów duchowych i artystycznych muzyki cerkiewnej . Wspieranie dobroczynności i działań humanitarnych	3-wysoki		spotkania autorskie i wystawy, organizacje kolęd (" spotkanie z kulturą prawosławną). Organizacja międzynarodowego festiwalu Muzyki Cerkiewnej	miasto Hajnówka
31	<u>Stowarzyszenie Uniwersytet III Wieku w Hajnówce</u>	ul. Tamary Sołonieicz 4, 17-200 Hajnówka, kom.600-736-881, utwhajnowka@gmail.com	stowarzyszenie	aktywizacja osób starszych	3-wysoki	zajęcia, wykłady, seminaria (językowe, informatyczne, warsztaty taneczne i teatralne, pływanie, gimnastyka)	udział w imprezach oraz organizacja różnych uroczystości	miasto Hajnówka
32	<u>Stowarzyszenie Upowszechniania Wiedzy i Innowacji</u>	ul. Kwiatowa 6, 17-200 Hajnówka, kom.793-707-833, epanfiluk@interia.pl	stowarzyszenie	organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży (szkolenia, badania naukowe)	2-średni	badania naukowe	szkolenia	miasto Hajnówka
33	<u>Towarzystwo Przyjaciół Hajnówki</u>	ul. 3 Maja 45, 17-200 Hajnówka, 85 682 31 80 tph.hajnowka@poczta.onet.pl						miasto Hajnówka

34	<u>Stowarzyszenie Wspierania Edukacji Muzycznej UNISONO w Hajnówce</u>	17-200 Hajnówka, ul. Nowowarszawska 20 kom.698-652-390, alicjamirek1@wp.pl www.unisono.hajnowka.pl	organizacja pozarządowa wpisana do KRS	prowadzenie szkoły muzycznej	3-wysoki	prowadzenie szkoły muzycznej	wyjazdy, spotkania, zaproszenia znanych muzyków	miasto Hajnówka
35	<u>Stowarzyszenie Pszczelarzy Rejonu Puszczy Białowieskiej w Hajnówce</u>	7-200 Hajnówka, ul. Reja 3A/37	organizacja pozarządowa wpisana do KRS					miasto Hajnówka
36	<u>Stowarzyszenie Wspierania Rodzin „Uśmiech Dziecka” w Hajnówce</u>	17-200 Hajnówka, ul. Piłsudskiego 10A tel.85/ 682-21-17 tel.85/682-36-42	organizacja pozarządowa wpisana do KRS					miasto Hajnówka
37	<u>Białoruskie Forum Samorządowe w Rzeczypospolitej Polskiej w Hajnówce</u>		organizacja pozarządowa wpisana do KRS					miasto Hajnówka
38	<u>Towarzystwo Ochrony Krajobrazu</u>	ul. Białostocka 2A 17200 Hajnówka	organizacja pozarządowa wpisana do KRS					miasto Hajnówka
39	<u>Stowarzyszenie Kupców i Przedsiębiorców Powiatu Hajnowskiego w Hajnówce</u>	17-200 Hajnówka, ul. Ks. Ignacego Wierobieja 2	organizacja pozarządowa wpisana do KRS					miasto Hajnówka
40	<u>Polskie Towarzystwo Ochrony Pierwotnej Przyrody w Hajnówce</u>	17-200 Hajnówka, ul. Nowowarszawska 29/48	organizacja pozarządowa wpisana do KRS					miasto Hajnówka

41	<u>Stowarzyszenie Wspierania Budowy Krytej Pływalni w Hajnówce</u>	17-200 Hajnówka, ul. Nowowarszawska 29/4	organizacja pozarządowa wpisana do KRS					miasto Hajnówka
42	<u>Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń” w Hajnówce</u>	17-200 Hajnówka, ul. Lipowa 190	organizacja pozarządowa wpisana do KRS					miasto Hajnówka
43	<u>Białowieskie Stowarzyszenie Agroturystyczne „Żubr”</u>		organizacja pozarządowa wpisana do KRS					miasto Hajnówka
44	<u>Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Rejonowy w Hajnówce</u>	17-200 Hajnówka, ul. Piłsudskiego 10 B, tel.85/684-42-68 kom. 505-874-180 stanislaw.siwiek@gmail.com	organizacja pozarządowa wpisana do KRS	pomoc ludziom chorym	3-wysoki	spotkania co środę, szkolenia na temat cukrzycy, wyjazd wypoczynkowy(turnus rehabilitacyjny), spotkania integracyjne, badania poziomu cukru we krwi po imprezach		miasto Hajnówka
45	<u>Stowarzyszenie METAMORPHOSIS</u>	ul. Lipowa 89/17 17-200 Hajnówka Monika Prokopiuk kom.668-041-616	organizacja pozarządowa wpisana do KRS	Promocja kultury i przyroda Podlasia	3-wysoki	Utrzymanie portalu: bialowiezaforest.com Cykliczne warsztaty ikonograficzne.	Sputnik w Hajnówce (cykliczne)	miasto Hajnówka
46	<u>Chór Leśników Puszczy Białowieskiej w Hajnówce</u>	ul. Kolejki Leśne 12 17-200 Hajnówka	organizacja pozarządowa wpisana do KRS					miasto Hajnówka

47	<u>Hajnowskie Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju i Traumatologii w Hajnówce</u>	17-200 Hajnówka, ul. Warszawska 68	organizacja pozarządowa wpisana do KRS					miasto Hajnówka
48	<u>Hajnowskie Stowarzyszenie Pracodawców [18]</u>	17200 Hajnówka, Os. Millenium 4/3	organizacja pozarządowa wpisana do KRS					miasto Hajnówka
49	<u>Hajnowskie Stowarzyszenie Abstynentów „Dąb”</u>	17200 Hajnówka, 85 876 73 03 ul. A. Krajowej 24	organizacja pozarządowa wpisana do KRS	rozwiązywanie problemów alkoholowych, terapie	3-wysoki	spotkania Ddam spotkania z terapeutami, grupa wsparcia, meeting		miasto Hajnówka
50	<u>Stowarzyszenie Twórcze Studio Form Wzorniczych „Hajnówka”</u>	17-200 Hajnówka, ul. Parkowa 10, tel. 85/682-47-15 kom.502-370-379	organizacja pozarządowa wpisana do KRS	zadania na rzecz dzieci niepełnosprawnych	2-średni	Organizacja wystaw. Udział w konferencjach naukowych. Realizacja programu "Integracja poprzez sztukę"		miasto Hajnówka
51	<u>Hajnowskie Stowarzyszenie Żeglarskie</u>	17-200 Hajnówka, ul. Piłsudskiego 4C/13	organizacja pozarządowa wpisana do KRS					miasto Hajnówka
52	<u>Białoruskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Oddziały w Hajnówce</u>	17-200 Hajnówka, ul. 3 Maja 42,	organizacja pozarządowa wpisana do KRS					miasto Hajnówka

53	<u>Stowarzyszenie Kulturalne "TYBEL" w Jakubowie</u>	ul. Gęsia 5 17-200 Hajnówka	organizacja pozarządowa wpisana do KRS	działalność animacyjna poprzez organizację różnych wydarzeń kulturalnych	3-wysoki	Organizacja festiwalu "Rokowisko Hajnówka". Organizacja konkursu "Podlasie w obiektywie"		miasto Hajnówka
54	<u>Stowarzyszenie Nasza Szkoła</u>	ul. Piłsudskiego 3 kom.604-888-128 17-200 Hajnówka	organizacja pozarządowa wpisana do KRS	działanie w zakresie	2-średni		piknik z białorusem, plenerowe imprezy, konkurs gawędy białoruskiej	miasto Hajnówka
55	<u>Muzeum i Ośrodek Kultury Białoruskiej w Hajnówce</u>	17-200 Hajnówka, ul. 3 Maja 42 tel.85/ 682 28 89, tel.85/ 682 30 16 muzeumbialoruskie@home.pl	organizacja pozarządowa wpisana do KRS	działania społeczno kulturalne na rzecz mniejszości białoruskiej	3-wysoki	Prowadzenie muzeum. Festiwal etnograficzny "Kultura na schodach muzeum" Konkurs "Podlasie w obiektywie"	Pracownia plastyczna przy muzeum. Grupa teatralna. Koncerty rokowe. Prowadzenie biblioteki. Wystawy czasów i stałe.	miasto Hajnówka
56	<u>Stowarzyszenie Kultury Fizycznej ADSUM</u>	17200 Hajnówka ul. Ks. A. Dziewiatowskiego 2 Tel.: 85 682 27 76 Faks: 85 682 27 76 E-mail: mirekaw@o2.pl	stowarzyszenia kultury fizycznej nieprowadzące działalności gospodarczej	sport	3-wysoki	Organizowanie i rozwijanie kultury fizycznej wśród społeczeństwa. Kształtowanie postaw swoich członków. Wychowanie poprzez kulturę fizyczną .	Imprezy dla dzieci(wyjazd do Estonii). Projekt: "Pracownik w formie" profilaktyka zdrowia dla osób 50 +. Akcja ferie.	miasto Hajnówka
57	<u>Hajnowski Klub Karate Tradycyjnego</u>	17200 Hajnówka ul. Piłsudskiego 4E/2 kom.509-115-071	stowarzyszenia kultury fizycznej nieprowadzące działalności gospodarczej	Prowadzenie rekreacji ruchowej z elementami karate i karate tradycyjnego	3-wysoki	Zajęcia z karate. Uczestnictwo w zawodach.		miasto Hajnówka

58	<u>Polski Związek Niewidomych Okręg Podlaski Zarząd Koła Terenowego w Hajnówce</u>	17-200 Hajnówka, ul. Piłsudskiego 10 A Kontakt: 790 710 185, 503 492 213, pznhajnowka@gmail.com	stowarzyszenie inne	Rehabilitacja społeczna, sportowa i lecznicza	3-wysoki	rehabilitacja społeczna	spotkania cykliczne, integracyjne i wigilijne. Pozyskiwanie środków z urzędu miasta. Rajd Nordic Walking, imprezy sportowe. Współpraca z biblioteką.	miasto Hajnówka
59	<u>Polski Związek Głuchych Koło Terenowe w Hajnówce</u>	17-200 Hajnówka, ul. Reja 4, tel. 085 682 45 81	stowarzyszenie inne					miasto Hajnówka
60	<u>Caritas Diecezji Drohiczyńskiej przy Parafii Podwyższenia Krzyża Świętego w Hajnówce</u>	17-200 Hajnówka, ul. Ks. Ściegiennego 7, tel. 085 682 22 50	stowarzyszenie inne					miasto Hajnówka
61	<u>Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Diecezji Drohiczyńskiej</u>	17200 Hajnówka ul.Ks.Ściegiennego 7, tel.85/ 6825050, ksm@hajnowka.net ksm.hajnowka@wp.pl	stowarzyszenie inne					miasto Hajnówka
62	<u>Polski Czerwony Krzyż</u>	17-200 Hajnówka, ul. Piłsudskiego 10 tel.85/682-26-69	stowarzyszenie inne					miasto Hajnówka
63	<u>Caritas Diecezji Drohiczyńskiej Oddział przy Parafii p.w. Św. Cyryla i Metodego</u>	17200 Hajnówka, ul. 3 Maja 65	stowarzyszenie inne					miasto Hajnówka

64	<u>Hajnowska Fundacja Muzyki Kameralnej i Organowej</u>	17-200 Hajnówka, ul. Ks. Ściegiennego 7 tel.85/682 22 50	Fundacja	kulturalny, propagowanie muzyki kameralnej i organowej	1-niski	koncerty muzyki kameralnej i organowej organizowane w lipcu i sierpniu	przeglądu zespołu	miasto Hajnówka
65	<u>Akcja Katolicka przy parafii Podwyższenia Krzyża św. w Hajnówce</u>	17-200 Hajnówka, ul. Ks. Ściegiennego 7, tel. 85/ 682 22 50	stowarzyszenie inne					miasto Hajnówka
66	<u>Fundacja Na Rzecz Budowy Otwartego Społeczeństwa „ONI – TO MY” w Hajnówce</u>	17-200 Hajnówka, ul. Piłsudskiego 22/11 onitomy@wp.pl	Fundacja	Pomoc postpenitencjarna. Ochrona dziedzictwa kulturowego. Mniejszości narodowe. Pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem.	3-wysoki	Pomoc postpenitencjarna. Warsztaty twórcze. Zajęcia w domu dziecka. Profilaktyka uzależnień. Eko-festyn w Hajnówce, turniej międzyszkolny.	Realizacja różnorodnych projektów kulturalno oświatowych.	miasto Hajnówka
67	<u>Fundacja Galeria JELISAVIETA w Hajnówce</u>	17200 Hajnówka ul. Stefana Żeromskiego 11	Fundacja					miasto Hajnówka
68	<u>Stowarzyszenie Historyczne im. Danuty Siedzikówny "INKI" w Hajnówce</u>	ul. Piłsudskiego 16/8 17-220 Hajnówka tel.85/682 38 35, kom.609 037 559 stowarzyszenie@inka.org.pl	organizacja pozarządowa wpisana do KRS	statut	3-wysoki	sierpniowy podlaski rajd śladami żołnierzy. Wydawnictwo upamiętniające lokalne wydarzenia historyczne	badania, poszukiwania historyczne	miasto Hajnówka
69	<u>Hajnowski Klub Sportowy "Żubr"</u>	ul. Piłsudskiego 2 17-200 Hajnówka kom.500 266 348	Stowarzyszenie sportowe	Judo, Kulturystyka	3-wysoki	treningi, udział w zawodach	organizacja obozów sportowych	miasto Hajnówka
70	<u>Powiatowe Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe</u>	ul. A. Zina 1, 17-200 Hajnówka, tel.85 /682 27 18	Stowarzyszenie sportowe	działalność sportowa	3-wysoki	turnieje tenisa stołowego		miasto Hajnówka

71	<u>Powiatowy Szkolny Związek Sportowy</u>	ul. Zina 1 17-200 Hajnówka tel.85 682 27 18 tel.85 682 42 20, sprawy.spoleczne@powiat.hajnowka.pl	Stowarzyszenie sportowe	działania sportowe	3-wysoki	organizacja sportowych imprez dla dzieci i młodzieży na etapie powiatowym.		miasto Hajnówka
72	<u>Klub Brydża Sportowego STEKOP PODLASIE</u>	ul. Batorego 19/16 17-200 Hajnówka Marek Wasiluk kom.600-473-021 kancelaria@notariusz-wasiluk.pl	Stowarzyszenie sportowe	organizacja zawodów brydżowych	1-niski	organizowanie zawodów brydżowych		miasto Hajnówka
73	<u>UKS "Puszcza" przy Szkole Podstawowej nr 5 w Hajnówce</u>	ul. Piłsudskiego 2 17-200 Hajnówka	uczniowski klub sportowy wpisany do ewidencji Starosty					miasto Hajnówka
74	<u>Stowarzyszenie Rozwoju Ekoturystyki w Hajnówce</u>	ul. Ks.Ściegiennego 15/12, 17-200 Hajnówka kom.501-167-477 roger.metelski@gmail.com	wpisane do KRS	promocja ekoturystyki, obszarów przyrodniczo cennych	0-wcale nie działamy	prowadzenie świetlicy w Lewkowie (już nie prowadzą)	realizacja projektów	miasto Hajnówka
75	<u>UKS "Szóstka" przy Szkole Podstawowej nr 6 w Hajnówce</u>	ul. Nowowarszawska 20 17-200 Hajnówka	uczniowski klub sportowy wpisany do ewidencji Starosty					miasto Hajnówka
76	<u>Bractwo św. Cyryla i Metodego- koło terenowe w Hajnówce</u>	kasipo32@interia.pl 506-229-375	wpisane do KRS	popularyzacja strony religijnej.	3-wysoki			miasto Hajnówka
77	<u>UKS przy Gimnazjum z DNJB w Hajnówce</u>	Kuraszewo 27 17-250 Kleszczele Cezary Szykuła 501-100-259	uczniowski klub sportowy wpisany do ewidencji Starosty	sport	3-wysoki	zajęcia z piłki siatkowej	dodatkowe obozy	miasto Hajnówka

		esnajder@wp.pl						
78	<u>UKS "Żak" przy Szkole Podstawowej nr 2 w Hajnówce</u>	ul. Wróblewskiego 2 17-200 Hajnówka	uczniowski klub sportowy wpisany do ewidencji Starosty					miasto Hajnówka
79	<u>Uczniowski Klub Sportowy "Jedynka" przy Gimnazjum nr 1 w Hajnówce</u>	ul. 3 Maja 54 17-200 Hajnówka	uczniowski klub sportowy wpisany do ewidencji Starosty					miasto Hajnówka
80	<u>Stowarzyszenie "Krynica"</u>	Lipiny 46 A stowarzyszenie.krynica@gmail.com 730 145 131	wpisane do KRS	zachowanie tradycji, kultury	2-średni	organizacja dnia dziecka i festynu, bulwa fest	realizacja projektów, kołędowanie, warsztaty rękodzielnicze i kulinarne.	gm. wiejska Hajnówka
81	<u>Stowarzyszenie "SANTA" Obrona Puszczy Białowieskiej</u>	Zwodzięckie 8,17-200 Hajnówka						gm. wiejska Hajnówka
82	<u>Stowarzyszenie Miłośników Gminy Hajnówka w Orzeszkowie</u>	17200 Hajnówka, Orzeszkowo	organizacja pozarządowa wpisana do KRS					gm. wiejska Hajnówka
83	<u>Klub Sportowy „Berezowo” w Nowym Berezowie</u>	17200 Hajnówka Nowe Berezowo 4/2, 686 43 10 ks.berezowo@wp.pl	85 stowarzyszenia kultury fizycznej nieprowadzące działalności gospodarczej					gm. wiejska Hajnówka

84	Fundacja PODLASZE w Zwodzieckich	17-200 Hajnówka Zwodzieckie 17	Fundacja					gm. wiejska Hajnówka
85	Agroturystyczne Stowarzyszenie Puszcza Białowieska	ul. Mickiewicza 50,17-220 Narewka, 85-685-80-45, prezes@agrokwatera.eu	organizacja pozarządowa wpisana do KRS					Narewka
86	Stowarzyszenie "Słowianie"	Skupowo 49,17-220 Narewka, 501-956-569 sarenkaart@gmail.com slawgolonko@interia.pl						Narewka
87	Stowarzyszenie "Storczyk"	Michnówka 22c, 17-220 Narewka, Elzbieta Kuncewicz 669-407-250, elzbieta.kuncewicz@op.pl	Stowarzyszenie wpisane do KRS	interpretacja społeczna, podtrzymywanie kultury i tradycji	3-wysoki		realizacja projektów, działają często, aktywne w każdym miesiącu. Raz na dwa miesiące coś się dzieje	Narewka
88	Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Narewowskiej	ul. Nowa 3a,17-220 Narewka, 667 756 583 Tamara Kryszen tkryszen@op.pl	organizacja pozarządowa wpisana do KRS	kulturalne działania	2-średni	imprezy cykliczne, bieg przełajowy dla młodzieży szkolnej. Spotkania rocznicowe pamięci T. Sołoniewicz, Bal środowiskowym konkurs różnorodnej tematyki		Narewka
89	Stowarzyszenie Obrońców Własności Prywatnych Nieruchomości	17220 Narewka Podlewkowie 7 Adres do korespondencji: 15 – 644 Białystok ul. Storczykowa 2/14	stowarzyszenie zwykłe					Narewka

90	<u>Fundacja Promocji Sportu, Zdrowia i Ekologii EKO - SPORT</u>	17-220 Narewka, Lewkowo Nowe 1	Fundacja					Narewka
91	<u>Stowarzyszenie Sympatyków Siemianówki w Siemianówce</u>	Siemianówka ul. Łąkowa 144 17-220 Narewka	organizacja pozarządowa wpisana do KRS					Narewka
92	<u>Kreatywna Trójka</u>	Nela Charkiewicz 661431303 swietlicanarewka@wp.pl	grupa nieformalna	zajęcia w świetlicy	2-średni	zajęcia w świetlicy dla pań i młodzieży (kulinarne, rękodzielnicze, związane z porą roku lub świętami)	realizacja projektów	Narewka
93	<u>Stowarzyszenie Inicjatyw Regionalnych Tryba w Masiewie Starym</u>	Masiewo Stare 9 17-220 Narewka 509-744-625 tryba@tryba.pl j.toczyska@tryba.pl	organizacja pozarządowa wpisana do KRS	aktywizacja społeczna na rzecz przedsiębiorczości i przeciwdziałania, dziedzictwo kulturowe, sprawy gospodarcze	3-wysoki	to jest młoda organizacja, w dniu przeprowadzenia wywiadu nie posiadali działań stałych	ochrona przyrody	Narewka
94	<u>Klub Sportowy LZS Narewka</u>	ul. Białowieska 1 17-220 Narewka mietek_1965@wp.pl 607 431 213 Gryc Mirosław	Stowarzyszenie sportowe, wpisana do KRS	sport i rekreacja	3-wysoki	Prowadzenie 3 drużyn piłki nożnej, drużyny ping ponga, amatorskiej drużyny siatkówki. Organizacja międzynarodowego turnieju piłki nożnej oraz turnieju w tenisa stołowego. Ferie zimowe.		Narewka

95	<u>ULKS "Tęcza" przy Szkole Podstawowej w Narewce</u>	ul. Mickiewicza 59 17-220 Narewka	Uczniowski klub sportowy wpisany do ewidencji Starosty					Narewka
96	<u>UKS "Tęcza" przy Gimnazjum w Narewce</u>	ul. Nowa 4 17-220 Narewka	Uczniowski klub sportowy wpisany do ewidencji Starosty					Narewka
97	<u>Fundacja Rozwoju Turystyki i Produktu Lokalnego</u>	Puchły 62, 17-210 Narew	Fundacja					Narew
98	<u>Stowarzyszenie Spadczyna w Łosince</u>	17210 Narew, Łosinka 6	organizacja pozarządowa wpisana do KRS	działanie na rzecz kultury i tradycji. Pielęgnowanie tożsamości kulturowej i obywatelskiej	1- niski		realizacja różnego rodzaju projektów	Narew
99	<u>Stowarzyszenie Dziedzictwo Podlasia</u>	Puchły 46,17-210 Narew	organizacja pozarządowa wpisana do KRS					Narew
100	<u>Ludowy Klub Sportowy "Iskra w Narwi</u>	17-210 Narew, ul. Mickiewicza 101	organizacja pozarządowa wpisana do KRS					Narew
101	<u>Prawosławny Klub Sportowy "Teleios" przy Diecezjalnym Ośrodku Kultury Prawosławnej "Światłość" w Krzywcu</u>	17-210 Narew Krzywiec 21	organizacja pozarządowa wpisana do KRS					Narew
102	<u>Stowarzyszenie Trześcianka w Trześciance</u>	17-210 Narew Trześcianka 90	organizacja pozarządowa wpisana do KRS					Narew

103	<u>Stowarzyszenie Krzywiec w Krzywcu</u>	17-210 Narew Krzywiec 51	organizacja pozarządowa wpisana do KRS					Narew
104	<u>Towarzystwo Przyjaciół Narwi w Narwi</u>	17-210 Narew ul. Mickiewicza 18 do korespondencji: 17-210 Narew ul. Konwaliowa 3	organizacja pozarządowa wpisana do KRS					Narew
105	<u>Stowarzyszenie Miłośników Kultury Ludowej</u>	ul.1-go Maja 77,17-204 Czeremcha, 85-685-00-84 czeremszyna2@wp.pl	organizacja pozarządowa wpisana do KRS	kultura, tradycja	3-wysoki	szkoła ginących rzemioł, festiwal z wiejskiego podwórza, Podlaska Odjazdowa Drezynownia Kolejowa	różnego rodzaju projekty, koncerty muzyki cerkiewnej, współpraca z innymi instytucjami i organizacjami	Czeremcha
106	<u>Ogólnopolskie Stowarzyszenie Przyjazny Transport w Czeremsku</u>	17-240 Czeremcha, ul. 1-go Maja 78 tel. 85/ 6850084	organizacja pozarządowa wpisana do KRS	integracja mniejszości, ochrona transportu ekologicznego, zachowanie dziedzictwa kulturowego	3-wysoki	dostępność transportu kolejowego	projekty na które otrzymują dofinansowanie	Czeremcha
107	<u>Środowiskowy Klub Sportowy "Kolejarz" Czeremcha</u>	ul. 1 Maja 78, 17-240 Czeremcha, 605-911-223 m.samosiuk@interia.pl	stowarzyszenie sportowe	sport i turystyka	3-wysoki	prowadzenie zajęć sportowych- piłka nożna dla dzieci, młodzieży i dorosłych	organizacja turniejów sportowych	Czeremcha
108	<u>ULKS "Granica" przy Gimnazjum w Czeremsku</u>	17-240 Czeremcha, ul. Duboisa 12	uczniowski klub sportowy					Czeremcha
109	<u>ULKS "Kolejarz" przy Szkole Podstawowej w Czeremsku</u>	17-240 Czeremcha, ul. Szkolna 2	uczniowski klub sportowy					Czeremcha

110	<u>Stowarzyszenie „ZIELONA CZEREMCHA”</u>	17-240 Czeremcha ul. Fabryczna 31	stowarzyszenie zwykłe					Czeremcha
111	<u>Stowarzyszenie Animatorów Inicjatyw Lokalnych „OMEGA” w Czeremsze</u>	17-240 Czeremcha ul. Boczna 17/1, 609037528, stowomega@wp.pl	stowarzyszenie zwykłe	aktywizacja społeczności lokalnej do różnych form bycia, do kontaktów z ludźmi, podniesienie jakości życia	3-wysoki	marsz z okazji dnia kobiet, niedzielna ziemniaczana w 1 niedzielę października	rajdy rowerowe sptywy kajakowe, współpraca z gminnym ośrodkiem kultury przy organizacji czasu wolnego dla dzieci	Czeremcha
112	<u>Stowarzyszenie „Przyjazna Gmina”</u>	ul. Akacyjowa 9/10 17250 Kleszczele 85 681 82 14	organizacja pozarządowa wpisana do KRS					Kleszczele
113	<u>Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Kleszczelowskiej</u>	ul. Kolejowa 16 ,17-250 Kleszczele, 509 189 444 Andrzej Roszczenko ,kleszczeleum@fr.pl a.raszczenko@wp.pl	organizacja pozarządowa wpisana do KRS					Kleszczele
114	<u>Stowarzyszenie Kulturowe "Pocztówka"</u>	Policzna 40,17-250 Kleszczele, 601-479-999 agata@a3teatr.pl	organizacja pozarządowa wpisana do KRS					Kleszczele
115	<u>ULKS "Orzeł" przy Szkole Podstawowej w kleszczelach</u>	ul. Plac Parkowy 4 17-250 Kleszczele 85 681 81 16	uczniowski klub sportowy wpisany do ewidencji Starosty	działalność sportowa	3-wysoki	Organizacja zawodów oraz turnieju. Projekt z UG Kleszczele (promowanie kultury fizycznej i sportu)		Kleszczele
116	<u>Młodzieżowy Klub Sportowy "Orzeł" przy Miejskim Ośrodku Kultury w Kleszczelach</u>	ul. Kolejowa 16 508-837-269 Andrzej Kupryciuk 17-250 Kleszczele	uczniowski klub sportowy wpisany do ewidencji Starosty	sportowa działalność	3-wysoki	udział w turniejach. Organizacja "Ligi bez granic" w marcu		Kleszczele

117	<u>Stowarzyszenie "Stokrotka" w Kuraszewie</u>	Kuraszewo 27 17-250 Kleszczele 784-182-399 Alina Zazulińska alina.zazulinska@wp.pl	organizacja pozarządowa wpisana do KRS	kultura (integracja społeczeństwa)	1-niski	Organizowany jest wieczór kolęd		Kleszczele
118	<u>Stowarzyszenie Kreatorzy Rzeczywistości w Sakach</u>	Saki 5 17-250 Kleszczele kreatorzyrzeczywistosci@gmail.com 669 283 630 Małgorzata Klimowicz	organizacja pozarządowa wpisana do KRS	kultura i edukacja	2-średni		pokazy filmowe, warsztaty, wernisaże sztuki, koncerty	Kleszczele
119	<u>Koło Terenowe w Kleszczelach</u> <u>Stowarzyszenie Bractwo Prawosławne św. Św. Cyryla i Metodego</u>	ul. 1 Maja 2 17-250 Kleszczele tel. 509 709 496	organizacja pozarządowa wpisana do KRS					Kleszczele
120	<u>Stowarzyszenie Rozwoju Ziemi Dubickiej „Bachmaty”</u>	Grabowiec 58,17-204 Dubicze Cerkiewne 694471031 l.pietruczuk@dubicze-cerkiewne.pl	organizacja pozarządowa wpisana do KRS	kulturowa	2-średni	pracownia Orange (otrzymana dotacja z fundacji)	Realizacja projektu: "Działaj lokalnie". Zajęcia Fitness. Konferencje naukowe. Wydano 2 foldery "zatopiono sprzęt"	Dubicze Cerkiewne
121	<u>Stowarzyszenie Hodowców Ryb Słodkowodnych</u>	17-204 Dubicze Cerkiewne, tel. 085 682 79 90 do wójta	organizacja pozarządowa wpisana do KRS					Dubicze Cerkiewne
122	<u>UKS "Błyskawica" przy Szkole Podstawowej w Dubiczach Cerkiewnych</u>	ul. Parkowa 30 17-204 Dubicze Cerkiewne 85 685 20 50	uczniowski klub sportowy wpisany do ewidencji Starosty					Dubicze Cerkiewne

123	<u>Ludowy Zespół Sportowy „Orzeł Morze”</u>	17207 Czyże Morze 63 669-530-259 Jan Surel	stowarzyszenia kultury fizycznej nieprowadzące działalności gospodarczej	sport masowy, rajdy rowerowe	2-średni	turnieje piłkarskie, rajdy		Czyże
124	<u>Stowarzyszenie „MAŁE OJCZYZNY”</u>	17-207 Czyże 1 85 681 35 49	stowarzyszenie zwykłe					Czyże
125	<u>Wielopoziomowa Artystyczna Drużyna Harcerska im. Andrzeja i Olgi Małkowskich</u>	17-207 Czyże, Zespół Szkół w Czyżach, tel. 085 681 34 31	stowarzyszenie inne					Czyże
126	<u>Prawosławny Klub Sportowy "Fos" w Klejnikach</u>	Klejniki 64 17-207 Czyże	uczniowski klub sportowy wpisany do ewidencji Starosty					Czyże
127	<u>Prawosławny Klub Sportowy "Doxa" w Klejnikach</u>	17-207 Czyże	uczniowski klub sportowy wpisany do ewidencji Starosty					Czyże
128	<u>Towarzystwo Przyjaciół Skansenu w Koźlikach</u>	17-100 Bielsk Podlaski Stupniki 27 andrijko@gazeta.pl Jerzy Misiejuk 783-788-154						Bielsk Podlaski
129	<u>Stowarzyszenie Ludzi Dobrej Woli „Raj”</u>	Rajsk 28 17-100 Bielsk Podlaski 517 099 871 raj.rajsk@vp.pl						Bielsk Podlaski

130	<u>Towarzystwo „Haj”</u>	Haćki 33 17-100 Bielsk Podlaski, janmordan@wp.pl 85 731 72 72		stowarzyszenie, wpisane w KRS	wszechstronny rozwój lokalny społeczności wiejskiej z zachowaniem miejscowych walorów przyrodniczych, kulturowych, krajobrazowych	3-wysoki	Ochrona na obszarze Natura 2000 murawy w Haćkach poprzez hodowlę i wypas owiec i koników polskich. Spotkania integracyjne.		Bielsk Podlaski
131	<u>Stowarzyszenie „Nasza Ojcowizna”</u>	17-106 Orla Parcewo 51, 730 60 78	85						Orla
132	<u>Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Podlaskiej (Stowarzyszenie Zwykłe)</u>	Dubiażyn 55 17-106 Orla							Orla
133	<u>Fundusz Lokalny na rzecz Rozwoju Społecznego w Widowie</u>	Widowo 190 17-100 Bielsk Podlaski e-mail: funduszlokalnyrrs@gmail.com www.fundusz-lokalny.pl tel. 600 009 178		stowarzyszenie, wpisane w KRS	ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego	2-średni	ochrona rękownika ludowego	projekty związane z ochroną i kulturą, edukacja dzieci i młodzieży	Bielsk Podlaski
134	<u>Szczyty – Związek na rzecz Edukacji i Promocji Kultury Białoruskiej w Szczytach- Dzięciołowie</u>	Szczyty-Dzięciołowo 5 17-106 Orla		stowarzyszenie , wpisane w KRS	działalność kulturalnooświatowa na rzecz mniejszości białoruskiej i promocja walorów kulturowych terenów zamieszkałych przez ludność białoruską, rozwój turystyki kulturowej	3-wysoki	festiwal białoruskiej poezji śpiewanej i piosenki autorskiej "bardawska wosień" , centrum edukacji i promocji kultury białoruskiej "Szczyty". cykl spotkań, warsztatów, wykładów na temat białoruskiej kultury ,historii i tradycji. "Majowyja sustreczy" piknik białoruski w Szczytach (maj),		Orla

						"Aksamitny letnij wieczar" - białoruska potańcówka w Białymstoku, serwisy internetowe : www.afisza.com, www.szczyty.org,www.drzewoisakrum.eu.		
135	<u>Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Bielskiej w Pasynkach</u>	Pasynki 40a 17-100 Bielsk Podlaski						Bielsk Podlaski
136	<u>Podlaskie Stowarzyszenie Leśne w Orli</u>	ul. Partyzantów 4 17-106 Orla						Orla
137	<u>Fundacja im. Jana Walentego Węgierskiego w Szczytach-Nowodworach</u>	Szczyty-Nowodwory 3 17-106 Orla wojtekk7@wp.pl						Orla
138	<u>Stowarzyszenie dla Rozwoju Starowśi w Starowśi</u>	Starowieś 29 17-111 Boćki 608 804 696	stowarzyszenie wpisane w KRS	ochrona dziedzictwa kulturowego; poprawa życia mieszkańców; aktywizacja zawodowa	1-bardzo niski		Zbiórki pieniędzy; pomoc w nauce; występy zespołów	Boćki
139	<u>PZW Orla</u>	501-347-273 pzworla@gmail.com	stowarzyszenie wpisane w KRS	Działalność na rzecz ochrony środowiska, sportu i turystyki	3-wysoki			Orla
140	<u>Fundacja EDM w Orli</u>	ul. Sienkiewicza 21 17-106 Orla	fundacja, wpisana w KRS	ochrona dziedzictwa kulturowego	3-wysoki		realizacja projektów na rzecz środowiska	Orla
141	<u>Kółko rolnicze w Orli</u>							Orla
142	<u>Gminny Klub Piłkarski „Orla”</u>	ul. Mickiewicza 5 17-106 Orla	Kluby sportowe działające w formie stowarzyszeń kultury fizycznej					Orla

143	<u>KP Bocian Boćki</u>	ul. Łukaszewicza 32 17-111 Boćki +50 047 082 825 bocianbocki@podlaskizpn.org	Kluby sportowe działające w formie stowarzyszeń kultury fizycznej	sport - piłka nożna (drużyna seniorów i 3 drużyny juniorów)	3-wysoki	treningi 3 x w tygodniu		Boćki
144	<u>Towarzystwo Przyjaciół Orli</u>	ul. Bielska 32 17-106 Orla						Orla
145	<u>Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Wsi Bolesty</u>	17-100 Bielsk Podlaski Bolesty 19						Bielsk Podlaski
146	<u>Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Orlańskiej</u>	ul. Spółdzielcza 1 17-106 Orla e-mail: topzo6@wp.pl tel. 85/739 20 59						Orla
147	<u>Stowarzyszenie Ojcowizna Ziemi Bielskiej o. Orla</u>	Barbara Sawicka 500 230 609						Orla
148	<u>Klub Seniora w Orli</u>	Nina Nesterowicz 691 799 213						Orla
149	<u>Stowarzyszenie Producentów Trzody Chlewnej „Podlasie” w Parcewie</u>	Parcewo 138 17-100 Bielsk Podlaski						Bielsk Podlaski
150	<u>Stowarzyszenie „Nasze Ploski”</u>	Ploski 201 17-100 Bielsk Podlaski polerfirma@wp.pl						Bielsk Podlaski
151	<u>Stowarzyszenie Klekociaki</u>	ul. Dubieńska 11 17-111 Boćki tel.: 731-31-42 d.ptaszynska@gminabocki.pl	stowarzyszenie, wpisane w KRS	Ochrona dziedzictwa kulturowego, kultywowanie folkloru.	3-wysoki	Warsztaty taneczno wokalne. Występy zespołu.	Realizacja różnorodnych projektów	Boćki

152	<u>PZW Boćki</u>	Boćki	stowarzyszenie wpisane w KRS	działalność na rzecz ochrony środowiska, sportu i rekreacji	2-średni			Boćki
153	<u>Koło Gospodyń wiejskich w Sielcu</u>	Małgorzata Józwiak 665-078-999 Sielc 44	grupa nieformalna	imprezy, podtrzymywanie tradycji kulinarnych	3-wysoki	Dożynki wioskowe (wrzesień) Organizacja balu karnawałowego Regularne spotkania i warsztaty kulinarne		Boćki